

การศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง แผลเก่า
ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล
A study of ethics based on character behavior in the 2014 movie
“Plae-kao”, directed by M.L. Pundhevanop Dhewakul

นางสาวณัฐฐนิชา รัตนภักดี
นายทักษ์ดนัย กายเมืองปัก

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
พฤศจิกายน 2565

การศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง แผลเก่า
ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล
A study of ethics based on character behavior in the 2014 movie
“Plae-kae”, directed by M.L. Pundhevanop Dhewakul

นางสาวณัฐธนิชา รัตนภักดี
นายทักษ์ดนัย กายเมืองปัก

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
พฤศจิกายน 2565

ชื่อวิจัย การศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง
แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล
ผู้ทำวิจัย นางสาวณัฐธิดา รัตนภักดี และนายทักษ์ดนัย กายเมืองปัก
ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
ปี พ.ศ. 2565
อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วุฒยา สืบเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล 2) เพื่อศึกษาจริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล โดยมีขอบเขตเนื้อหา คือ 1) ศึกษาพฤติกรรมของตัวละครโดยใช้ทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ 2) ศึกษาพฤติกรรมของตัวละครโดยใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก 3) ศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล 4) ศึกษาเฉพาะตัวเอกและตัวประกอบในเรื่องแผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย เริ่มจากศึกษาและรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล พร้อมสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย “เชิงคุณภาพ” และเรียบเรียงโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า 1) ตัวละครที่ปรากฏพฤติกรรมตามหลักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ มีครบทั้ง 3 ด้าน คือ จิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตไร้สำนึก โดยพฤติกรรมของตัวละครที่พบบ่อยมากที่สุด คือ ด้านจิตสำนึก ปรากฏทั้งหมด 6 สถานการณ์ รองลงมา คือ ด้านจิตใต้สำนึก ปรากฏทั้งหมด 3 สถานการณ์ และลำดับสุดท้าย คือ ด้านจิตไร้สำนึก ปรากฏทั้งหมด 2 สถานการณ์ 2) ตัวละครที่ปรากฏจริยธรรมตามหลักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก มีครบทั้ง 6 ชั้น โดยจริยธรรมของตัวละครที่พบบ่อยมากที่สุด คือ ชั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน ปรากฏทั้งหมด 3 สถานการณ์ รองลงมา คือ ชั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง ชั้นที่ 4 กฎและระเบียบ ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา และชั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล ปรากฏเท่ากันชั้นละ 2 สถานการณ์ และลำดับสุดท้าย คือ ชั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” ปรากฏทั้งหมด 1 สถานการณ์

คำสำคัญ: พฤติกรรมของตัวละคร จริยธรรมของตัวละคร ภาพยนตร์แผลเก่า

Research Title   A study of ethics based on character behavior in the 2014 movie “Plae-kao”, directed by M.L. Pundhevanop Dhewakul

Author   Ms. Nattanicha Rattanaphakdee and Mr. Thakdanai Kaimuangpak

B.Ed.   Thai

Year   2022

Advisor   Assistant Professor Dr. Vuthaya Suebthep

Abstract

This research is intended to study the behavior of the characters in the 2014 movie “Plae-kao”, directed by M.L. Pundhevanop Dhewakul and to study the ethics of the characters in the 2014 movie “Plae-kao”, directed by M.L. Pundhevanop Dhewakul. The content scope is 1) Study on the behavior of characters with Sigmund Freud's Theory. 2) Study of character behavior using Laurence Colberg's Theory of Moral Development. 3) Study from the 2014 movie “Plae-kao”, directed by M.L. Pundhevanop Dhewakul. 4) Study only the main and secondary characters in the 2014 movie “Plae-kao”, directed by M.L. Pundhevanop Dhewakul. The research method is the collection of relevant literature storage and analyze data with summary, discussion of results and recommendations. This research is a “qualitative” research and is compiled by descriptive analysis.

The results showed that 1) Characters appearing to behave according to Sigmund Freud's Theory of Psychoanalysis. There are 3 aspects of the conscious mind, the subconscious mind, and the unconscious mind. The most frequent behavior of the characters was the conscious mind, which appeared in all 6 situations. Followed by the subconscious mind, there were all 3 situations. And the last one is the unconscious mind. There are 2 situations in total. 2) Characters that appear ethical according to Laurence Colberg's Theory of Ethical Development 6 levels. The most common character ethics is the Instrumental Relativist Orientation 2nd stage. There are 3 situations in total. Followed by the Punishment and Obedience Orientation 1st stage, “Law-and-order” Orientation 4th stage, Social Contract Orientation 5th stage, and Universal Ethical Principle Orientation 6th stage. Appear equally in 2 situations and the last one is the Interpersonal on ordnance of “Good boy, nice girl” Orientation 3rd stage, 1situation appeared.

Keywords: behavior of the characters ethics of the characters Plae-kao (2014)

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์หลายท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ให้คำปรึกษาแนะนำในด้านวิชาการ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรยา สืบเทพ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิรัฐิพร ไทยงูเหลือม อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา ที่ให้โอกาสในการจัดทำ วิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ช่วยตรวจสอบความ ถูกต้องของงานวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ความคิดเห็น และแนวทางการแก้ปัญหา อันเป็น ประโยชน์ต่องานวิจัย ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ที่สนับสนุนงานวิจัยจนสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

นางสาวณัฐธนิชา รัตนภักดี
นายทักษ์ดนัย กายเมืองปัก

คณะมนุษยศาสตร์

และสังคมศาสตร์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญ	(4)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม	7
ความหมายของพฤติกรรม	7
ประเภทของพฤติกรรม	8
ความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรม.....	10
จุดมุ่งหมายของการศึกษาพฤติกรรม.....	10
ทฤษฎีจิตวิเคราะห์	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม.....	12
ความหมายของจริยธรรม	12
ความสำคัญของจริยธรรม.....	13
คุณลักษณะของจริยธรรม.....	14
องค์ประกอบของจริยธรรม.....	15
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม.....	16
ประโยชน์ของการประพฤติตามหลักจริยธรรม	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวละคร	19
ความหมายของตัวละคร	19
ประเภทของตัวละคร	20
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์	21
ประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์	21
ภาพยนตร์ในประเทศไทย	22
วรรณกรรมเรื่องแผลเก่า	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตัวละคร	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องแผลเก่า	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
การทบทวนวรรณกรรม.....	30
การสำรวจและรวบรวมข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
การนำเสนอข้อมูล.....	32
4 ผลการวิจัย	33
ตอนที่ 1 วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557	
กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล.....	33
ตอนที่ 2 วิเคราะห์จริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับ	
โดยหม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล	39
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
สรุปผลการวิจัย	48
อภิปรายผล	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ	58
รายการอ้างอิง.....	59
ภาคผนวก	62
ภาคผนวก ก ตารางการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	63
ภาคผนวก ข ตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง แผลเก่า.....	70
ภาคผนวก ค ประวัติหม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล	76
ประวัติย่อผู้ทำวิจัย	79

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

วรรณกรรมประเภทความรัก นับว่าเป็นผลงานที่ได้รับความนิยมและถูกสร้างสรรค์มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีวรรณกรรมเรื่องหนึ่งที่กล่าวได้ว่าเป็นอมตะและอยู่ในใจของผู้คนตลอดมา นั่นคือ แผลเก่า เมื่อกล่าวถึงคงไม่มีใครไม่รู้จักวรรณกรรมเรื่องนี้ ดังที่ พุทธพงษ์ เจียมรัตต์ธัญญ (2561, น. 12) อธิบายว่า แผลเก่าเป็นบทประพันธ์เรื่องแรกในนามปากกาว่า ไม้เมืองเดิม ของก้าน พิงบุญ ณ อยุธยา นักเขียนคนสำคัญของไทย ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2479 เนื้อหานั้นบอกเล่าถึงโศกนาฏกรรมความรักระหว่างขวัญกับเรียม หนุ่มสาวบ้านทุ่งบางกะปิที่ถูกกีดกันด้วยเหตุที่พ่อของทั้งคู่เป็นศัตรูกัน นอกจากเรื่องราวที่กินใจผู้อ่าน สำนวนโวหารแบบนักเลงลูกทุ่งอันแปลกไปจากนิยายไทยเรื่องอื่น ๆ ก่อนหน้านี้ ได้ทำให้แผลเก่าประสบความสำเร็จอย่างสูง และกลายเป็นจุดเปลี่ยนในเส้นทางนักเขียนของ ก้าน พิงบุญ ณ อยุธยา ผู้ซึ่งล้มเหลวมาตลอดจนเกือบจะล้มเลิกอาชีพนี้ไป ให้ได้โด่งดังขึ้นในฐานะ เจ้าแห่งนิยายลูกทุ่ง ด้วยนามปากกาว่า ไม้เมืองเดิมนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ด้วยความที่แผลเก่าเป็นวรรณกรรมที่มีเรื่องราวความรักซึ่งเป็นอมตะทำให้ประทับใจผู้อ่านหลายคน จึงส่งผลให้ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันยังมีผู้คนจำนวนมากไม่น้อยที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับวรรณกรรมเรื่องนี้และยังคงมีการถูกพูดถึงเกี่ยวกับเรื่องราวความรักอมตะนี้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเนื้อหาในเรื่องเป็นการสะท้อนภาพให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยนั้นได้อย่างสมจริง และปิดท้ายด้วยเรื่องราวความรักอันเป็นโศกนาฏกรรมของตัวละครขวัญกับเรียม แต่ไม่เพียงแค่ว่าตัวละครขวัญกับเรียมเท่านั้นที่มีความน่าสนใจ บทบาทของตัวละครในเรื่องตัวอื่น ๆ ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เนื้อเรื่องดำเนินต่อไปได้ และเป็นเหตุที่ทำให้เกิดเรื่องราว ต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งในแต่ละตัวละครจะมีบุคลิกลักษณะ พฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมือนกัน แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของตัวละครที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ

พฤติกรรมของตัวละครที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง แผลเก่า มีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย มีทั้งพฤติกรรมทางด้านบวกและด้านลบ ทุกพฤติกรรมของตัวละครล้วนแล้วแต่เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาจากจิตใจ ความคิด หรือความรู้สึก ตัวละครต่างมีเหตุผลในการแสดงออกทางพฤติกรรม การกระทำของตัวละครมีภาพสะท้อนให้เห็นถึงผลของการกระทำ ส่งผลให้เนื้อเรื่องดำเนินไปอย่างเป็นเหตุเป็นผล และในปัจจุบัน การเข้าถึงวรรณกรรมไม่เพียงแต่ต้องเป็นการอ่านจากหนังสือเพียงอย่างเดียว ยังมีการพัฒนาและถูกนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์โดยนำเนื้อหามาจากวรรณกรรม ทำให้เรื่องราวที่เกิดขึ้นในวรรณกรรมถูกถ่ายทอด ผ่านการเล่าเรื่องของผู้กำกับออกมา

เป็นภาพและเสียง เพื่อให้เราได้สัมผัสและเข้าใจถึงความเป็นไปของวรรณกรรมนั้น แผลเก่า ก็เป็นหนึ่งในวรรณกรรมที่ถูกนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ โดย ณ.คอน ลับแล (2561) ได้กล่าวไว้ว่า ภาพยนตร์เรื่องแผลเก่า ได้รับการดัดแปลงสร้างเป็นภาพยนตร์จนถึงปัจจุบันทั้งหมด 4 ครั้ง สร้างเป็นละครโทรทัศน์ 3 ครั้ง ดังนั้น จากการที่วรรณกรรมเรื่องแผลเก่าได้ถูกนำมาสร้างขึ้นเป็นภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์อยู่หลายครั้ง แสดงให้เห็นถึงความนิยมและความต้องการของผู้ชมต่อวรรณกรรมเรื่องนี้ และในปี พ.ศ. 2557 วรรณกรรมเรื่องแผลเก่าได้ถูกนำมาถ่ายทอดผ่านมุมมองของ หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ทำให้วิธีการดำเนินเรื่องมีความน่าสนใจ เป็นปัจจุบัน สามารถเข้าถึงผู้ชมได้ง่ายขึ้น จะเห็นว่า แผลเก่า ทั้งตัวบทที่เป็นวรรณกรรมและภาพยนตร์ต่างก็สะท้อนถึงพฤติกรรมของตัวละครและจริยธรรมอย่างชัดเจน

จริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเรื่องแผลเก่า จะสังเกตได้จากพฤติกรรมของตัวละคร ซึ่งพฤติกรรมของตัวละครนี้เองที่แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ ความรู้สึก ของตัวละคร นอกจากนี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของตัวละครยังสามารถส่งผลกระทบต่อตัวละครอื่น หรือส่งผลกระทบต่อสังคมได้ด้วย ดังที่ ปราชญา กล้าผจญ (2544, น. 314) ได้ให้ความหมายจริยธรรมไว้ว่า หมายถึง ความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง เกษมสุขขึ้นในสังคมและสมาชิกของสังคม เพราะฉะนั้นแล้วตัวละครที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกมาในทางที่ดีอาจเรียกได้ว่าเป็นตัวละครที่มีจริยธรรม แต่ไม่ใช่ตัวละครทั้งหมดที่จะมีพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านที่ดี ในเรื่องแผลเก่ายังพบว่ามีตัวละครบางตัว หรือบางพฤติกรรมของตัวละครที่มีปัญหาทางด้านจริยธรรมหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นจริยธรรมด้านลบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาจะเกิดขึ้นกับพฤติกรรมของตัวละคร แต่เพื่อความสมจริงและอรรถรสในการรับชม ในเรื่องราวจึงจำเป็นต้องมีทั้งตัวละครที่มีจริยธรรม และตัวละครที่มีปัญหาทางด้านจริยธรรมประกอบควบคู่กันไป

การรับชมภาพยนตร์ที่ดีไม่เพียงแต่สนใจในด้านความสนุกสนาน เพลิดเพลินใจแต่เพียงด้านเดียว ผู้ชมควรจะต้องมีวิจารณญาณในการรับสารหรือข้อมูลต่าง ๆ เนื่องจากในปัจจุบันมีสารที่หลากหลายและสามารถเข้าถึงได้หลายช่องทาง ทำให้ในการรับสารจำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงเหตุปัจจัยที่ส่งผลให้ตัวละครแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา เพราะบางพฤติกรรมเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หากขาดวิจารณญาณในการรับชมอาจมีความเสี่ยงต่อการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ ซึ่งจะส่งผลในระยะยาวต่อตัวผู้ชมหรือต่อผู้อื่น ผู้ชมจึงต้องพิจารณา รับรู้ และเท่าทันถึงผลของการกระทำของตัวละครต่าง ๆ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเรื่องการศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์เรื่องแผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล เนื่องจากภาพยนตร์ได้ถูกสร้างขึ้นมาใหม่ ได้รับความนิยมและสะท้อนถึงพฤติกรรมด้านจริยธรรมของตัวละครที่เด่นชัด ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงการแสดงออกของพฤติกรรมตัวละคร ที่มีความน่าสนใจ มีความเกี่ยวเนื่องกันในเหตุและปัจจัยที่ส่งผลให้ตัวละครนั้นแสดงพฤติกรรมออกมา การศึกษาจะยึดหลักการและทฤษฎี เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงต้องการนำเสนอให้ผู้คนในยุคปัจจุบันที่สนใจศึกษาเรื่องราวของวรรณกรรมในอดีตผ่านภาพยนตร์ได้เห็นถึงจริยธรรม ที่สะท้อนผ่านพฤติกรรมของตัวละครมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล
2. เพื่อศึกษาจริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล

ความสำคัญ

การศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล มีความสำคัญ ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล
2. ทำให้ทราบถึงจริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล

ว่ามีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรมอย่างไร ได้เข้าใจถึงเหตุผลในการแสดงพฤติกรรมของตัวละคร และในอีกมุมมองคือช่วยให้ผู้ที่สนใจศึกษาได้นำความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขอบเขต

ผู้วิจัยได้ศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล โดยมีการกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาพฤติกรรมของตัวละครโดยใช้ทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud, 1917, pp. 196 อ้างถึงใน ต้องรัก จิตรบรรเทา, 2560)
2. ศึกษาพฤติกรรมของตัวละครโดยใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก (อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2556)
3. ศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล
4. ศึกษาเฉพาะตัวเอกและตัวประกอบในเรื่องแผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล

4.1 ตัวเอก

4.1.1 ขวัญ

4.1.2 เรียม

4.2 ตัวประกอบ

4.2.1 ผู้ใหญ่เขียน (พ่อของขวัญ)

4.2.2 กำนันเรื่อง (พ่อของเรียม)

4.2.3 นางรวย (แม่ของเรียม)

4.2.4 จ้อย

- 4.2.5 เร็ว
- 4.2.6 คุณหญิงทองคำเปลว
- 4.2.7 คุณสมชาย
- 4.2.8 รอด
- 4.2.9 หลวงตา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ผู้วิจัยจะทำการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎี 2 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก

โดยทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud, 1917, pp. 196 อ้างถึงใน ต้องรัก จิตรบรรเทา, 2560) ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาจากการแบ่งความรู้สึกของจิตไว้ 3 ระดับ ดังนี้

1. จิตสำนึก หมายถึง ความรู้สึกและประสบการณ์ที่บุคคลตระหนักรู้ในทุกช่วงของเวลา
2. จิตใต้สำนึก หมายถึง ความทรงจำและประสบการณ์ที่สามารถหวนคืนกลับมาได้โดยง่าย
3. จิตไร้สำนึก หมายถึง สิ่งที่ถูกเก็บกดไว้ในขณะที่ยังมีสติ

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก (อ้างถึงใน สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556) จะศึกษาผ่านขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้น จัดเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ขั้น ดังนี้

1. ระดับก่อนมีจริยธรรมหรือระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม
  - 1.1 ขั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง
  - 1.2 ขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน
2. ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม
  - 2.1 ขั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี”
  - 2.2 ขั้นที่ 4 กฎและระเบียบ
3. ระดับที่ 3 ระดับจริยธรรมตามหลักการด้วยวิจารณญาณ หรือระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม
  - 3.1 ขั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา
  - 3.2 ขั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล

โดยศึกษาผ่านพฤติกรรมของตัวเอกและตัวประกอบทั้ง 11 ตัวละคร ได้แก่ 1. ขวัญ 2. เรียม 3. ผู้ใหญ่เขียน (พ่อของขวัญ) 4. กำนันเรื่อง (พ่อของเรียม) 5. นางรวย (แม่ของเรียม) 6. จ้อย 7. เร็ว 8. คุณหญิงทองคำเปลว 9. สมชาย 10. รอด 11. หลวงตา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกทางร่างกายของตัวละคร โดยผ่านกระบวนการทางจิตใจ ความคิด และความรู้สึก เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า
2. จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติหรือการแสดงออกของตัวละคร ที่เห็นว่ามีคุณลักษณะถูกต้องและดีงามทั้งทางกาย วาจา ใจ
3. ภาพยนตร์เรื่องแผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 หมายถึง ภาพยนตร์เรื่องแผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 ที่กำกับโดยหม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล
4. ตัวละคร หมายถึง ตัวเอกและตัวประกอบในเรื่องแผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดยหม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ตัวเอก ได้แก่ 1. ขวัญ 2. เรียม ตัวประกอบ ได้แก่ 1. ผู้ใหญ่เขียน (พ่อของขวัญ) 2. กำนันเรื่อง (พ่อของเรียม) 3. นางรวย (แม่ของเรียม) 4. จ้อย 5. เรียง 6. คุณหญิงทองคำเปลว 7. คุณสมชาย 8. รอด 9. หลวงตา

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล เพื่อศึกษาพฤติกรรมของตัวละคร ในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล และเพื่อศึกษาจริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยค้นคว้าเอกสารดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม
  - 1.1 ความหมายของพฤติกรรม
  - 1.2 ประเภทของพฤติกรรม
  - 1.3 ความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรม
  - 1.4 จุดมุ่งหมายของการศึกษาพฤติกรรม
  - 1.5 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม
  - 2.1 ความหมายของจริยธรรม
  - 2.2 ความสำคัญของจริยธรรม
  - 2.3 คุณลักษณะของจริยธรรม
  - 2.4 องค์ประกอบของจริยธรรม
  - 2.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
  - 2.6 ประโยชน์ของการประพฤติตามหลักจริยธรรม
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวละคร
  - 3.1 ความหมายของตัวละคร
  - 3.2 ประเภทของตัวละคร
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์
  - 4.1 ประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์
  - 4.2 ภาพยนตร์ในประเทศไทย
  - 4.3 วรรณกรรมเรื่องแผลเก่า
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตัวละคร
  - 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องแผลเก่า

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม

ในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประกอบไปด้วย ความหมายของพฤติกรรม ประเภทของพฤติกรรม ความสำคัญของพฤติกรรม จุดมุ่งหมายของการศึกษาพฤติกรรม และทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 ความหมายของพฤติกรรม

คำว่า “พฤติกรรม” มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปีพุทธศักราช 2554 (2556, น. 816) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อความคิดและความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า

ธนัญญา ธีระกนิษฐ (2555, น. 5) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง อาการที่แสดงออกของมนุษย์ ปฏิบัติการโต้ตอบต่อสิ่งเร้าที่อยู่รอบตัว โดยจากการสังเกตหรือการใช้เครื่องมือช่วยวัดพฤติกรรมซึ่งส่งผลต่อกระบวนการทางร่างกาย

เลฟตัน และ แบรินอน (Lefton & Brannon, 2008, pp. 3) ได้แบ่งคำว่า “พฤติกรรม” (Behavior) และ “กระบวนการทางจิต” (Mental processes) ออกจากกันอย่างชัดเจน โดยกล่าวว่า พฤติกรรม คือการแสดงออกภายนอก เช่น การเคลื่อนไหว การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการตอบสนองทางอารมณ์หรือการแสดงออกทางอารมณ์ ในขณะที่กระบวนการทางจิตคือ กระบวนการคิดและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหตุและผล ทั้งนี้สามารถทำนายหรือพยากรณ์กระบวนการทางจิตผ่านการศึกษาพฤติกรรมได้

คิง (King, 2011, pp. 4) ได้แบ่งความหมายของ “พฤติกรรม” กับ “กระบวนการทางจิต” ออกจากกัน โดยให้ความหมายของพฤติกรรมว่าหมายถึง การกระทำทุกอย่างของบุคคลที่สามารถสังเกตได้โดยตรง ขณะที่กระบวนการทางจิต หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแรงจูงใจที่บุคคลรับรู้แต่เพียงผู้เดียว โดยไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง

เนวิด (Nevid, 2013, pp. 4) ได้อธิบายว่า พฤติกรรม คือ การกระทำของบุคคลซึ่งจะครอบคลุมเฉพาะสิ่งที่แสดงออก หากแต่กระบวนการทางจิตเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นส่วนบุคคล ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง

สรุปได้ว่า จากการศึกษาความหมายของพฤติกรรม พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า อาจแสดงออกมาในรูปแบบของด้านร่างกาย หรือแสดงด้านอารมณ์ ความรู้สึก

1.2 ประเภทของพฤติกรรม

มีนักวิชาการได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมไว้ ดังนี้

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2556, น. 2-3) ได้ทำการแบ่งประเภทของพฤติกรรม ดังนี้

1.2.1 พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) คือการกระทำหรือปฏิกิริยาทางร่างกายที่ทั้งเจ้าตัวและบุคคลอื่นสามารถสังเกตผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ หรือใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ช่วยสังเกตซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับคำว่า “พฤติกรรม” ของนิยาม ณ ปัจจุบัน ทั้งนี้สามารถแบ่งพฤติกรรมภายนอกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) พฤติกรรมภายนอกชนิดโมลาร์ (Molar Behavior) เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้โดยใช้ประสาทสัมผัส ไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย เช่น การเดิน การวิ่ง เป็นต้น

2) พฤติกรรมภายนอกชนิดโมเลกุล (Molecular Behavior) เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้หรือวัดได้ด้วยเครื่องมือทางการแพทย์หรือเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เช่น การทำงานของต่อมต่าง ๆ ในร่างกาย การทำงานของอวัยวะภายใน หรือการทำงานของระบบประสาท เป็นต้น

1.2.2 พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล โดยจะรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัวก็ตาม เป็นกระบวนการที่ไม่สามารถสังเกตได้และไม่สามารถใช้เครื่องมือวัดได้โดยตรง หากเจ้าของพฤติกรรมไม่บอกกล่าวหรือแสดงท่าทาง ได้แก่ อารมณ์ความรู้สึก ความคิด ความจำ ความฝัน รวมถึง การรับสัมผัสต่าง ๆ ทั้งนี้ พฤติกรรมภายในจำเป็นต้องคาดเดาผ่านพฤติกรรมภายนอก โดยพฤติกรรมภายในมีความหมายสอดคล้องกับคำว่า “กระบวนการทางจิต” ทั้งนี้ พฤติกรรมภายในสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1) พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยรู้สึกตัว (Conscious process) เป็นพฤติกรรมที่เจ้าของพฤติกรรมรู้สึกตัวว่ากำลังเกิดพฤติกรรมนั้น ๆ หากไม่แสดงอาการหรือท่าทางใด ๆ ก็ไม่สามารถมีผู้ใคร่รับรู้ได้ว่าเกิดพฤติกรรมนั้น ๆ ขึ้น ยกตัวอย่างเช่น อารมณ์ความรู้สึก ความคิด ความฝัน จินตนาการ เป็นต้น

2) พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้สึกตัว (Unconscious process) เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยที่เจ้าของพฤติกรรมไม่รู้สึกตัว หากแต่มีผลต่อพฤติกรรมภายนอกยกตัวอย่างเช่น แรงจูงใจ ความคาดหวัง ความวิตกกังวล เป็นต้น

อาภรณ์ รัชไชย (2560) ได้อธิบายไว้ว่าพฤติกรรมจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) พฤติกรรมที่มีมาแต่กำเนิด (Innate behavior) แสดงออกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าชนิดที่เป็นพฤติกรรมที่ได้มาจากกรรมพันธุ์ สัตว์สามารถแสดงออกได้โดยไม่ต้องเรียนรู้มาก่อน มีแบบแผนเดียวกัน (Stereotyped) ไม่ค่อยมีการปรับเปลี่ยนโดยการเรียนรู้ มีลักษณะเฉพาะของแต่ละสปีชีส์ (Species-specific) พฤติกรรมที่มีมาแต่กำเนิดแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

- Kinesis เป็นการเคลื่อนที่เข้าหาหรือออกจากสิ่งเร้าโดยมีทิศทางไม่แน่นอน
- Taxis เป็นการเคลื่อนที่เข้าหาหรือออกจากสิ่งเร้าโดยมีทิศทางแน่นอน
- พฤติกรรมที่มีแบบแผนแน่นอน (Fixed action pattern หรือ FAP) เมื่อสัตว์

ถูกกระตุ้นโดยสิ่งเร้าจากภายนอกที่เรียกว่า Sign stimulus (releaser) จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่มีแบบแผนแน่นอน

2) พฤติกรรมการเรียนรู้ (Learning behavior) สามารถปรับเปลี่ยนได้อันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ ไม่ใช่เกิดจากการที่สัตว์มีอายุมากขึ้น (Maturation) พฤติกรรมการเรียนรู้ได้รับอิทธิพลจากทั้งยีนและสิ่งแวดล้อม จำแนกเป็น 7 ประเภทดังนี้

- พฤติกรรมความเคยชิน (Habituation) เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการที่สัตว์หยุดตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ซ้ำ ๆ กัน เนื่องจากไม่ได้รับการตอบสนองที่เหมาะสม

- พฤติกรรมการฝังใจ (Imprinting) เป็นพฤติกรรมที่ถูกกำหนดมาแล้วโดยยีนจะเกิดขึ้นเฉพาะในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต (Critical period) และมีลักษณะเป็นการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ (Irreversible learning) สิ่งเร้าที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการฝังใจเรียกว่า “Imprinting stimulus” จากการศึกษาของนักชีววิทยาชาวเยอรมันชื่อคอนราด ลอเรนซ์ (Konrad Lorenz) พบว่าลูกห่านที่ฟักออกจากไข่จะเดินตามแม่ของมัน

- การเรียนรู้แบบมีเงื่อนไข (Classical conditioning) หมายถึงการที่สัตว์เรียนรู้ที่จะนำสิ่งเร้าใหม่เข้าไปทดแทนสิ่งเร้าเดิมในการกระตุ้นให้สัตว์เกิดการตอบสนองตามธรรมชาติ (Unconditioned response) สิ่งเร้าเดิมซึ่งปรกติกระตุ้นให้สัตว์เกิดการตอบสนอง เรียกว่าสิ่งเร้าที่ไม่เป็นเงื่อนไข (Unconditioned stimulus) ส่วนสิ่งเร้าใหม่ซึ่งปรกติไม่กระตุ้น ให้สัตว์แสดงการตอบสนองนี้เรียกว่าสิ่งเร้าที่เป็นเงื่อนไข (Conditioned stimulus)

- การลองผิดลองถูก (Operant conditioning หรือ Trial and error) หมายถึงการที่สัตว์เรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงพฤติกรรมหนึ่งกับการได้รางวัลหรือการถูกลงโทษ เมื่อได้รางวัลสัตว์ก็จะแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำ แต่เมื่อถูกลงโทษสัตว์ก็จะหลีกเลี่ยงที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นอีก

- การลอกเลียนแบบ (Observational learning) เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการที่สัตว์ดูพฤติกรรมของสัตว์อื่นและเรียนรู้ข้อมูลสำคัญบางอย่างแล้วทำตาม

- การรู้จักใช้เหตุผล (Insight learning หรือ reasoning) หมายถึง การที่สัตว์สามารถแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้องตั้งแต่ครั้งแรกถึงแม้ว่าสัตว์นี้จะไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน

- การใช้ความคิดประมวลข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ (Cognition) การคิดประมวลข้อมูลเป็นลักษณะที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม และเป็นส่วนสำคัญในการแสดงออกของพฤติกรรม

สรุปได้ว่า จากการศึกษาประเภทของพฤติกรรม พฤติกรรมสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายใน ซึ่งพฤติกรรมภายนอก หมายถึง การกระทำที่ตัวบุคคลและผู้อื่นสามารถรับรู้ได้โดยผ่านประสาทสัมผัส ประกอบด้วย พฤติกรรมภายนอกชนิดโมลาร์ และพฤติกรรมภายนอกชนิดโมเลกุล พฤติกรรมภายใน หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ซึ่งไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ประกอบด้วย พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยรู้สึกตัว และพฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้สึกรู้ตัว

1.3 ความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรม

มีนักวิชาการได้อธิบายความสำคัญของพฤติกรรมไว้ ดังนี้

ปราณี รามสูตร และจำรัส ดั่งสุวรรณ (2545) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรม ดังนี้

1.3.1 ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมช่วยให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจตนเอง คือ จากการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจตนเอง และจากความเข้าใจตนเองจะนำไปสู่การยอมรับตนเอง ได้แนวทางเพื่อพัฒนาตน สามารถเลือกเส้นทางชีวิตที่เหมาะสมแก่ตนได้

1.3.2 ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมช่วยให้ผู้ศึกษาเกิดความเข้าใจผู้อื่น คือ ความรู้ด้านพฤติกรรมอันเป็นข้อสรุปจากคนส่วนใหญ่ จะช่วยเป็นแนวทางในการเข้าใจบุคคลใกล้เคียงและรอบข้าง ช่วยให้ยอมรับข้อดีข้อเสียของกันและกัน มีสัมพันธภาพที่ดี และช่วยให้บุคคลมีการวางตัวที่เหมาะสมขึ้น

1.3.3 ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมช่วยบรรเทาปัญหาสังคม คือ เรื่องปัญหาสังคมอันมีปัจจัยหลายประการนั้น ปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากปัญหาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม เช่น ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ลักขโมย ความเชื่อที่ผิด การลอกเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ฯลฯ ซึ่งความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมจะช่วยให้ได้แนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การจัดสภาพแวดล้อม ส่งเสริมการปรับตัวของบุคคล เป็นต้น

1.3.4 ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมช่วยเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิต คือ ความเข้าใจในอิทธิพลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมต่อพฤติกรรม ช่วยให้ผู้ศึกษารู้จักเลือกรับปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาตนทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ช่วยให้เข้าใจธรรมชาติภายในตน เข้าใจความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นแนวทางสู่การเสริมสร้างพัฒนาตนและบุคคลอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

สรุปได้ว่า จากการศึกษาความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรม ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม จะทำให้บุคคลเกิดความเข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสังคม นอกจากนี้ยังสามารถนำไปพัฒนาตนให้มีคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และสังคมที่ดีอย่างเหมาะสมอีกด้วย

1.4 จุดมุ่งหมายของการศึกษาพฤติกรรม

มีนักวิชาการได้บอกจุดมุ่งหมายของพฤติกรรมไว้ ดังนี้

ฤกษ์ชัย คุณูปการ (2545) ได้กล่าวว่า การศึกษาพฤติกรรมมนุษย์มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1.4.1 การอธิบาย (Explain) หมายถึง การนำข้อมูลเชิงประจักษ์ของพฤติกรรมที่ศึกษามาจัดระบบและอธิบายตามแนวคิดหรือทฤษฎีของพฤติกรรมมนุษย์เพื่อให้ทราบสาเหตุของพฤติกรรม ดังนั้นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือวัดที่มีความเที่ยงตรง จะช่วยให้การอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมมีความชัดเจน และสามารถใช้เป็นพื้นฐานการทำนายพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4.2 การทำนาย (Predict) หมายถึง การนำสาเหตุของพฤติกรรมที่ได้จากขั้นการอธิบายไปวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการแสดงพฤติกรรม

จากนั้นจึงนำสาเหตุที่คิดว่ามีอิทธิพลโดยตรงในระดับต้น ๆ มากำหนดเป็นตัวแปรเชิงสาเหตุ ตัวแปรเชิงผลในรูปของสมมติฐาน และรวบรวมข้อมูลที่เชื่อถือได้มาพิสูจน์ให้ได้ว่าเป็นสาเหตุและผลจริงตามคำทำนายในสมมติฐานหรือไม่

1.4.3 การควบคุม (Control) หมายถึง การนำตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผลที่ผ่านการพิสูจน์แล้วว่าเป็นสาเหตุและผลของพฤติกรรมมาจัดกระทำหรือกำหนดสถานการณ์ เพื่อจูงใจ กีดกัน หรือควบคุมให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือเพื่อยับยั้งไม่ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ตามเป้าหมาย

ลาเฮย์ (Lahey, 2001, pp. 5) ได้กล่าวถึงเป้าหมายของศาสตร์ทางจิตวิทยาอันเป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมว่า มีเป้าหมายเป็น 4 ประการ คือ เพื่อการอธิบายพฤติกรรม เพื่อการเข้าใจพฤติกรรม เพื่อการพยากรณ์พฤติกรรม และเพื่อการควบคุมพฤติกรรม

สรุปได้ว่า จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาพฤติกรรม การศึกษาพฤติกรรมเป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคม เพราะจะช่วยให้ทราบและบอกสาเหตุที่มาของพฤติกรรมได้ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและเข้าใจผู้อื่น ช่วยทำนายแนวโน้มของพฤติกรรมมีแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมเพื่อดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

1.5 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์

มีนักวิชาการได้อธิบายทฤษฎีจิตวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud, 1917, pp. 196 อ้างถึงใน ต້องรัก จิตรบรรเทา, 2560) ได้แบ่งระดับของจิตสำนึก (levels of consciousness) ออกเป็น 3 ระดับ คือ จิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตไร้สำนึก

1.5.1 จิตสำนึก หมายถึง ความรู้สึกและประสบการณ์ที่บุคคลตระหนักรู้ในทุกช่วงเวลา ตัวอย่างของการตระหนักรู้เริ่มจากการรู้ร้อนรู้หนาว และการรู้ว่านี่คือหนังสือ หรือดินสอ เป็นต้น จิตสำนึกจะเป็นส่วนที่เล็กมากในจิตใจของมนุษย์

1.5.2 จิตใต้สำนึก หมายถึง ความทรงจำต่อเหตุการณ์และประสบการณ์ที่สามารถหวนคืนกลับมาได้โดยง่าย เมื่อมีเหตุการณ์เพียงเล็กน้อยมากระตุ้น ยกตัวอย่างเช่น การเตรียมตัวสอบ การโทรศัพท์หาเพื่อน รูปแบบของจิตก่อนสำนึกจะเป็นสะพานจากจิตสำนึกในจิตใจไปหาจิตใต้สำนึก ซึ่งมีส่วนใหญ่มากที่สุด ทำหน้าที่เหมือนกับแหล่งเก็บความทรงจำและอารมณ์ที่เจ็บปวด ซึ่งถูกจิตสำนึกผลักออกไป ยกตัวอย่างเช่น ความรู้สึกเป็นศัตรู และเหตุการณ์ที่ถูกลืมจากการทำร้ายหรือสร้างความทรมานในวัยเด็ก และกลายเป็นความต้องการและแรงจูงใจที่บุคคลไม่รู้ตัว ซึ่งแสดงออกมาผ่านความคิดและพฤติกรรมของบุคคล

1.5.3 จิตไร้สำนึก หมายถึง สิ่งที่ถูกเก็บกดไว้ในขณะที่ยังมีสติ ไม่สามารถแสดงออกได้ อาจเป็นเพราะขนบธรรมเนียม ประเพณี จารีต ฯลฯ ตัวอย่างของการแสดงออกของจิตใต้สำนึก เช่น การพลั้งปากและการลืม เป็นต้น

สรุปได้ว่า จากการศึกษาทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ระดับของจิตสำนึกประกอบด้วย 3 ระดับ ได้แก่ จิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตไร้สำนึก จิตสำนึก คือ ความรู้สึกและประสบการณ์ที่บุคคลตระหนักรู้ในทุกช่วงเวลา จิตใต้สำนึก คือ ความทรงจำและประสบการณ์ที่สามารถหวนคืนกลับมาได้โดยง่าย และจิตไร้สำนึก คือ สิ่งที่ถูกเก็บกดไว้ในขณะที่ยังมีสติ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

ในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมประกอบไปด้วย ความหมายของจริยธรรม ความสำคัญของจริยธรรม คุณลักษณะของจริยธรรม องค์ประกอบของจริยธรรม ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม และประโยชน์ของการประพฤติตามหลักจริยธรรม ดังนี้

2.1 ความหมายของจริยธรรม

คำว่า “จริยธรรม” มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปีพุทธศักราช 2554 (2556, น. 303) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรมหรือกฎศีลธรรม

แสง จันทร์งาม (2531, น. 125) อธิบายว่า คำสอนในระดับจริยธรรมเป็นคำสอนว่าด้วยความดีความชั่ว ความถูกและความผิด ความควรความไม่ควร เกณฑ์สำหรับตัดสินคุณค่าทางจริยธรรมและการปฏิบัติเกี่ยวกับคุณค่าเหล่านี้

กิริติ บุญเจือ (2545, น. 164) ให้ความหมายว่า จริยธรรม หรือ moral หมายถึง อุดมคติรวมทั้งกฎเกณฑ์ความประพฤติซึ่งศาสนาแต่ละศาสนาบัญญัติขึ้น และอาจหมายรวมถึงกฎเกณฑ์ความประพฤติที่ไม่ได้อยู่ในระบบศาสนาด้วย

ประภาศรี สีหอำไพ (2550, น. 20) อธิบายว่า จริยธรรม คือ หลักความประพฤติที่อบรม กิริยาและปลูกฝังลักษณะนิสัยให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรมคุณค่าทางจริยธรรมชี้ให้เห็นความเจริญงอกงามในการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคลที่มีลักษณะทางจิตใจดีงาม อยู่ในสภาพแวดล้อมที่โน้มนำให้บุคคลมุ่งกระทำความดี ละเว้นความชั่ว มีแนวทางความประพฤติอยู่ในเรื่องความดี ความถูกต้องความควรในการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างสงบเรียบร้อยและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

จ่านงค์ ทองประเสริฐ (2552, น. 1) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า ประกอบด้วยคำว่า จริย แปลว่า ฟังประพฤติ, ฟังปฏิบัติ, ฟังดำเนิน กับคำว่า ธรรม ซึ่งมีความหมายหลายอย่าง ความหมายหนึ่งก็คือ หลักการ ดังนั้น คำว่า จริยธรรม จึงอาจแปลว่า ธรรมที่ฟังประพฤติปฏิบัติหรือหลักการดำเนินชีวิตของมนุษย์

บุญมี แทนแก้ว (2552, น. 1) อธิบายว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมชาติหรือหลักธรรมที่บุคคลควรประพฤติ จัดว่าเป็นคุณธรรมที่แสดงออกทางร่างกายในลักษณะที่ดีงาม ถูกต้อง อันเป็นสิ่งที่ประสงค์ของสังคม และจริยธรรมจะมีได้จำต้องอาศัยหลักคำสอนทางศาสนา อันได้แก่ ศีล (Percept) อันหมายถึงหลักหรือกฎเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติเพื่อตัด หรือฝึกหัดกายและวาจาให้เรียบร้อยให้เป็นปกติ กล่าวคือ จะพูดจะทำสิ่งใดให้เป็นไปตามปกติ อย่าให้ผิดปกติ (ผิดศีล) เช่น พูดให้ถูกต้องให้เป็นธรรม กระทำให้ถูกต้องให้เป็นธรรม เมื่อพูดหรือกระทำถูกต้อง เป็นธรรม ย่อมมีความสุข ความสบาย เยือกเย็น ไม่เดือดร้อนอันเป็นผลของการมีศีลหรือเป็นผลแห่งการมีคุณธรรมในจิตใจ เมื่อมีคุณธรรมในจิตใจแล้วก็เป็นเหตุให้ประพฤติจริยธรรมให้ถูกต้อง ดังนั้น คุณธรรมและศีลจึงเป็นโครงสร้างของจริยธรรม

ทินพันธุ์ นาคะตะ (2557, น. 16) ได้อธิบายว่า ปรัชญาทางศีลธรรมหรือจริยธรรม เป็นเรื่องของการประเมินและตัดสินเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติทางศีลธรรม หรือหลักการแห่งความประพฤติทั้งหลาย

สรุปได้ว่า จากการศึกษาความหมายของของจริยธรรม จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติหรือการกระทำในหนทางที่สังคมเห็นว่าดีและถูกต้อง โดยรวมไปถึงความรู้สึกนึกคิดอันถูกต้องดีงามทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

2.2 ความสำคัญของจริยธรรม

มีนักวิชาการได้อธิบายความสำคัญของของจริยธรรมไว้ดังนี้

วศิน อินทสระ (2518, น. 6-7) ความสำคัญของจริยธรรมและคุณธรรมได้ดังนี้

2.2.1 ช่วยชีวิตดำเนินไปด้วยความราบรื่นและสงบ ไม่พบอุปสรรค ถ้าคนในสังคมทุกคนมีคุณธรรมและจริยธรรม สังคมของเราก็จะสงบสุขตามไปด้วย ทุกคนจะใช้เวลาที่มีทั้งหมดช่วยกันพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญมั่นคงเป็นปึกแผ่น เป็นอารยประเทศ ไม่ต้องแบ่งเวลาไปคอยระมัดระวังอันตรายใด ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของคนเลว

2.2.2 ช่วยให้เราใช้ชีวิตอย่างมีความสุขอยู่ตลอดเวลา คุณธรรมและจริยธรรมที่มีอยู่ในตัวแต่ละคน จะเตือนสติให้รักษาเกียรติยศชื่อเสียงของตนเองและวงศ์ตระกูล ไม่ไปเบียดเบียนผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสกว่า สังคมก็จะสงบสุข ประเทศชาติก็จะมั่นคงและมั่นคง

2.2.3 ช่วยสร้างความมีระเบียบวินัยให้แก่บุคคลในชาติ โดยจะเป็นตัวกำหนดการประพฤติปฏิบัติของบุคคลให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับว่าถูกต้อง กฎเกณฑ์นั้นจะมาจากความพอใจของคนเพียงคนเดียวไม่ได้ คนเมื่ออยู่ในสังคมจะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เป็นญาติพี่น้องหรือเพื่อนฝูงร่วมสังคมเดียวกัน จะอยู่คนเดียวย่อมเป็นไปไม่ได้ เมื่อบุคคลประพฤติตามคุณธรรมและจริยธรรมของสังคม ชีวิตก็จะมีระเบียบไม่ต้องพบกับอุปสรรค ถ้าทุกคนปฏิบัติเหมือนกันสังคมและประเทศชาติก็จะเป็นระเบียบตามไปด้วย

2.2.4 ช่วยควบคุมไม่ให้คนชั่วมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่น นับว่าเป็นคุณแก่สังคม เพราะนอกจากจะเป็นตัวอย่างโดยการขึ้นทางอ้อมแล้ว ยังจะสามารถแนะนำสั่งสอนโดยตรงได้อีกด้วย เช่น แนะนำให้แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม อย่าเห็นแก่ตัว อย่าเห็นแก่ได้จนสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ซึ่งส่งผลกระทบไปถึงความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มิฉะนั้น ผู้ที่คอยยึดเราเป็นตัวอย่างอาจหมดความศรัทธาและหมดกำลังใจสร้างคุณธรรมและจริยธรรม หันกลับไปทำความชั่วเช่นเดิมได้อีก

2.2.5 ช่วยทำให้มนุษย์นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้เล่าเรียนมาสร้างสรรค์ แต่สิ่งดีมีคุณค่า ถ้ามนุษย์นำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการประกอบอาชีพที่สุจริต ย่อมสร้างสรรค์คุณประโยชน์ให้แก่คนทั่วไป รวมทั้งสังคมและประเทศชาติด้วย แต่ในทางตรงข้าม ถ้ามนุษย์ขาดคุณธรรมและจริยธรรมก็จะนำความรู้และประสบการณ์ที่มีไปเบียดเบียนเอารัด เอาเปรียบผู้อื่น สร้างความเสียหายให้สังคมและประเทศชาติ

2.2.6 ช่วยควบคุมความเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจของคนให้เติบโตไปพร้อม ๆ กัน ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีมีสูงมาก ถ้ามนุษย์นำความเจริญนี้มาใช้ในทางที่ผิด เช่น สร้างอาวุธมาประหารกันจนคนล้มตายลงเป็นจำนวนมาก โดยหวังความเป็นใหญ่ ความมีอำนาจ ความเดือดร้อนก็จะเกิดแก่คนทั่วไป แต่ถ้าผู้ผลิตเทคโนโลยีมีคุณธรรมและจริยธรรม เหตุการณ์เหล่านี้ก็จะไม่เกิด สิ่งที่จะได้รับการสร้างหรือผลิตขึ้นมากก็จะมุ่งแต่ประโยชน์ที่จะเกิดแก่คนทั่วไป เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร ดาวเทียม ฯลฯ เพราะมีจิตใจที่สงบสุขจึง

สร้างสรรค์แต่สิ่งที่มีคุณค่าต่อคนในสังคมและประเทศชาติ ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรมที่กล่าวมานี้ ประเด็นที่สำคัญก็คือ สามารถลดปัญหาและขจัดปัญหาที่จะเกิดขึ้นแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติได้ เมื่อทุกคนประพฤติปฏิบัติตน ดีแล้ว อุปสรรค ศัตรู ภัยอันตราย ก็จะหมดสิ้นไป ผู้คนมีแต่ความรักต่อกัน สังคมมีแต่ความสงบ และประเทศชาติก็จะเจริญรุ่งเรือง

วคิน อินทสระ (2551, น. ข.) ได้กล่าวถึงความสำคัญของจริยธรรมไว้ดังนี้ ถ้าเปรียบสังคมเหมือนต้นไม้ไม่มีแก่น จริยธรรมก็เหมือนแก่น ถ้าเปรียบความรู้เหมือนดิน จริยธรรมย่อมเหมือนน้ำ ดินที่ไม่มีน้ำยึดเหนี่ยวเกาะกุม ย่อมเป็นฝุ่นละอองให้ความรำคาญมากกว่าประโยชน์คนมีความรู้ที่ไม่มีจริยธรรมจึงมักเป็นคนทีก่อความรำคาญหรือความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นอยู่เสมอ ๆ

รัตนาดี โชติกพนิช (ม.ป.ป. น. 2) จริยธรรมจึงนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ทุกคน ถ้าคนใดขาดจริยธรรมอาจมีผลร้ายต่อตนเองและสังคม สังคมที่มีคนขาดจริยธรรมมาก ย่อมเป็นสังคมที่วุ่นวาย ไร้ความสุข ดังจะพบได้จากการเกิดวิกฤติศรัทธาในวิชาชีพหลายแขนงในปัจจุบัน ทั้งในวงการวิชาชีพครู แพทย์ ตำรวจ ทหาร หรือนักการเมือง เป็นต้น จึงมีคำกล่าวว่า เราไม่สามารถสร้างครุบนพื้นฐานของคนไม่ดี และไม่สามารถผลิตแพทย์ ตำรวจ ทหาร นักธุรกิจที่ดีได้ ถ้าหากบุคคลเหล่านั้นมีพื้นฐานทางนิสัยและความประพฤติที่ไม่ดี จริยธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตและสังคม มีส่วนสำคัญที่จะนำความสงบสุขและความเจริญก้าวหน้ามาสู่สังคมนั้น ๆ เพราะเมื่อคนในสังคมมีจริยธรรมจิตใจก็ย่อมสูงส่ง มีความสะอาดและความสว่างในจิตใจจะทำการใดก็ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ไม่ก่อให้เกิดทุกข์แก่ตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อสังคม

สรุปได้ว่า จากการศึกษาความสำคัญของของจริยธรรม จริยธรรมเป็นพื้นฐานที่ช่วยให้การดำเนินชีวิตของบุคคลเป็นไปอย่างราบรื่น มีระเบียบวินัยในสังคม ส่งผลให้สังคมเกิดความสงบสุขและมีความเจริญก้าวหน้า

2.3 คุณลักษณะของจริยธรรม

มีนักวิชาการได้อธิบายคุณลักษณะของจริยธรรมไว้ดังนี้

ทินพินธุ์ นาคะตะ (2557, น. 20) กล่าวว่า หลักจริยธรรมหรือหลักศีลธรรมถือเป็นสิ่งสำคัญในสังคมที่จะช่วยในการควบคุมความสัมพันธ์และหน้าที่ของบุคคลกับผู้อื่น ทั้งจริยธรรมที่กำหนดมาจากภายนอกและจริยธรรมที่เกิดขึ้นจากภายในใจของเราเอง จริยธรรมมีหน้าที่เป็นเครื่องมือของสังคมในการนำหรือชี้ทางให้กับบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ ในด้านการควบคุมตัวเองนั้นหลักศีลธรรมหรือหลักจริยธรรมพยายามควบคุมจิตใจได้สำนึกให้เกิดมโนสำนึกขึ้น นอกจากนี้จริยธรรมยังเป็นเสมือนกฎหมาย จารีต และมารยาททางสังคม โดยมีบทลงโทษในรูปแบบของการตำหนิหรือยกย่อง

ลำดวน ศรีมณี (ม.ป.ป. น. 3-4) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วลักษณะทางจริยธรรมมีอยู่

2 ลักษณะ ดังนี้

1) ลักษณะที่สังคมต้องการ คือ พฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคมนั้น และให้การสนับสนุนแก่ผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ยกย่องสรรเสริญให้เป็นผู้มีเกียรติในสังคม

2) ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการ คือ พฤติกรรมที่สังคมประณามว่าไม่ดี ไม่ต้องการให้มี อยู่ในสมาชิกของสังคม และไม่สนับสนุนผู้กระทำโดยวิธีการลงโทษผู้มีพฤติกรรมเช่นนั้น รู้สึกสำนึกว่าเป็นสิ่งไม่ถูกต้องและไม่ควรกระทำต่อไป

สรุปได้ว่า จากการศึกษาคุณลักษณะของจริยธรรม คุณลักษณะของจริยธรรมเป็น สิ่งที่บุคคลควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม สามารถบรรลุผล สำเร็จได้ตามความมุ่งหมายของตนได้

2.4 องค์ประกอบของจริยธรรม

มีนักวิชาการได้อธิบายองค์ประกอบของจริยธรรมไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2533, น. 32) ได้กล่าวโดยสรุปว่า จริยธรรมของบุคคลประกอบด้วย สิ่งสำคัญ 3 ประการ คือ

1) องค์ประกอบด้านความรู้ ได้แก่ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินใจแยกความถูกผิดได้ด้วยความคิดของตน

2) องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก ได้แก่ ความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิด ความนิยมยินดีที่จะได้รับจริยธรรมนั้นมาเป็นแนวปฏิบัติ

3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการแสดงออก คือ พฤติกรรมที่บุคคลตัดสินใจขาด การถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมที่แตกต่างกัน

ประภาศรี สีหอำไพ (2543, น. 48) กล่าวว่า องค์ประกอบของจริยธรรมเป็นเครื่องกำหนด หลักปฏิบัติในการดำรงชีวิต เป็นแนวทางให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1) ระเบียบวินัย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ สังคมที่ขาดกฎเกณฑ์ทุกคนจะสามารถทำ ทุกอย่างได้ตามอำเภอใจ สังคมย่อมเดือดร้อนระส่ำระสาย ขาดผู้นำและผู้ตามขาดระเบียบวินัยที่ กระชับความเข้าใจเป็นแบบแผนให้ยึดถือปฏิบัติ การหย่อนระเบียบวินัย ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิ และหน้าที่ของบุคคล หากชาติใดไร้ระเบียบวินัยย่อมยากที่จะพัฒนาไปให้ทัดเทียมชาติอื่น จึงควร ประพฤติตามจารีตประเพณีของสังคม

2) สังคม การรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมอย่างมีระเบียบแบบแผน ก่อให้เกิด ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม มีวัฒนธรรมอันเป็นระเบียบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของ ประชาชน เป็นกลุ่มชนที่ขยายกว้างเรียกว่าสังคม

3) อิสระเสรี ความมีสำนึกในมโนธรรมที่พัฒนาเป็นลำดับ ก่อให้เกิดความอิสระ สามารถดำรงชีวิตตามสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการศึกษาและประสบการณ์ในชีวิต มีความสุขอยู่ในระเบียบ วินัยและสังคมของตน เป็นค่านิยมสูงสุดที่คนได้รับการขัดเกลาแล้วสามารถบำเพ็ญตนตามเสรีภาพ เฉพาะตนได้อย่างอิสระ และชักนำตนเองให้อยู่ในธรรมนองคลองธรรม สามารถปกครองตนเองได้

บราวน์ (Brown, 1965, pp. 411-412) มีความเห็นว่า จริยธรรมประกอบด้วย

3 องค์ประกอบ คือ

- 1) ความรู้ (knowledge)
- 2) ความรู้สึก (feeling)
- 3) ความประพฤติ (conduct)

สรุปได้ว่า จากการศึกษาองค์ประกอบของจริยธรรม องค์ประกอบของจริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ประกอบด้วยความรู้ ความรู้สึก และการแสดงออก ซึ่งจะต้องอยู่บนความประพฤติอันดีงาม มีระเบียบแบบแผน ไม่เบียดเบียนต่อผู้อื่นหรือสังคม

2.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

มีนักวิชาการได้อธิบายทฤษฎีจิตวิเคราะห์ไว้ดังนี้

ลอเรนซ์ โคลเบิร์ก (สุรงค์ โค้วตระกูล, 2556) ได้ศึกษาวิจัยพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของเพียเจต์ แต่ได้ปรับปรุงวิธีวิจัย การวิเคราะห์ผลรวมและได้ทำการวิจัยอย่างกว้างขวางในประเทศอื่นที่มีวัฒนธรรมต่างไปจากสหรัฐอเมริกา ลอเรนซ์ โคลเบิร์กได้คิดวิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีระบบการให้คะแนนอย่างมีระเบียบแบบแผน ผู้ที่จะใช้วิธีการให้คะแนนระดับพัฒนาการทางจริยธรรม จะต้องได้รับการอบรมเป็นพิเศษโดยสร้างสถานการณ์สมมติปัญหาทางจริยธรรมที่ผู้ตอบยากที่จะตัดสินใจได้ว่า “ถูก” “ผิด” “ควรทำ” หรือ “ไม่ควรทำ” อย่างเด็ดขาด เพราะขึ้นกับองค์ประกอบหลายอย่าง การตอบจะขึ้นกับวัยของผู้ตอบ เกี่ยวกับความเห็นใจในบทบาทของพฤติกรรมในเรื่องค่านิยม ความสำนึกในหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม ความยุติธรรมหรือหลักการที่ตนยึด จากการวิเคราะห์คำตอบของผู้ตอบวัยต่าง ๆ ลอเรนซ์ โคลเบิร์กได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ (Levels) แต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ชั้น (Stages) ดังนั้น พัฒนาการทางจริยธรรมของลอเรนซ์ โคลเบิร์กมีทั้งหมด 6 ชั้น ดังนี้

1) ระดับก่อนมีจริยธรรมหรือระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Pre-Conventional Level) ระดับนี้เด็กจะรับกฎเกณฑ์และข้อกำหนดของพฤติกรรมที่ “ดี” “ไม่ดี” จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดา มารดา ครูหรือเด็กโต และมักจะคิดถึงผลตามที่จะนำรางวัลหรือการลงโทษมาให้ พฤติกรรม “ดี” คือ พฤติกรรมที่แสดงแล้วได้รางวัล พฤติกรรม “ไม่ดี” คือ พฤติกรรมที่แสดงแล้วได้รับโทษ โดยบุคคลจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ซึ่งผู้มีอำนาจทางกายเหนือตนเองกำหนดขึ้น จะตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมที่เป็นหลักต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น จะพบในเด็ก 2-10 ปี โดยได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรม ระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง (Punishment and Obedience Orientation) เด็กจะยอมทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจเหนือตนโดยไม่มีเงื่อนไขเพื่อไม่ให้ตนถูกลงโทษ ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อหลบหลีกการถูกลงโทษ เพราะกลัวความเจ็บปวดยอมทำตามผู้ใหญ่เพราะมีอำนาจทางกายเหนือตนในชั้นนี้เด็กจะใช้ผลตามของพฤติกรรมเป็นเครื่องชี้ว่า พฤติกรรมของตน “ถูก” หรือ “ผิด” เป็นต้นว่า ถ้าเด็กถูกทำโทษก็จะคิดว่าสิ่งที่ตน ทำ “ผิด” และจะพยายามหลีกเลี่ยงไม่ทำสิ่งนั้นอีก พฤติกรรมใดที่มีผลตามด้วยรางวัลหรือคำชม เด็กก็จะคิดว่าสิ่งที่ตนทำ “ถูก” และจะทำซ้ำอีกเพื่อหวังรางวัล

ชั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน (Instrumental Relativist Orientation) ใช้หลักการแสวงหารางวัลและการแลกเปลี่ยน บุคคลจะเลือกทำตามความพอใจของตนเอง โดยให้ความสำคัญของการได้รับรางวัลตอบแทน ทั้งรางวัลที่เป็นวัตถุหรือการตอบแทนทางกาย วาจา และใจ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องของสังคม ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อต้องการผลประโยชน์สิ่งตอบแทน รางวัล และสิ่งแลกเปลี่ยน เป็นสิ่งตอบแทน ในชั้นนี้เด็กจะสนใจทำตามกฎข้อบังคับ เพื่อประโยชน์หรือความพอใจของตนเอง หรือทำดีเพราะอยากได้ของตอบแทน หรือรางวัล

ไม่ได้คิดถึงความยุติธรรมและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น หรือความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น พฤติกรรมของเด็กในขั้นนี้ทำเพื่อสนองความต้องการของตนเอง แต่มักจะเป็นการแลกเปลี่ยนกับคนอื่น เช่น ประโยค “ถ้าเธอทำให้ฉัน ฉันจะให้.....”

2) ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) พัฒนาการจริยธรรมระดับนี้ ผู้ทำถือว่าการประพฤติตนตามความคาดหวังของผู้ปกครอง บิดามารดา กลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกหรือของชาติ เป็นสิ่งที่ควรจะทำหรือทำความผิด เพราะกลัวว่าตนจะไม่ใช่ที่ยอมรับของผู้อื่น ผู้แสดงพฤติกรรมจะไม่คำนึงถึงผลตามมาที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเอง ถือว่าความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีเป็นสิ่งสำคัญทุกคนมีหน้าที่ที่จะรักษามาตรฐานทางจริยธรรมโดยบุคคลจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่ตนเองอยู่ ตามความคาดหวังของครอบครัวและสังคม โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นขณะนั้นหรือภายหลังก็ตาม จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมโดยคำนึงถึงจิตใจของผู้อื่น จะพบในวัยรุ่นอายุ 10-16 ปี โคลเบิร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรม ระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” (Interpersonal on ordnance of “Good boy , nice girl” Orientation) บุคคลจะใช้หลักทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ใช้เหตุผลเลือกทำในสิ่งที่กลุ่มยอมรับโดยเฉพาะเพื่อน เพื่อเป็นที่ชื่นชมและยอมรับของเพื่อน ไม่เป็นตัวของตัวเอง คล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น เพื่อต้องการรักษาสัมพันธภาพที่ดี พบในวัยรุ่นอายุ 10-15 ปี ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับของหมู่คณะ การช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้เขาพอใจ และยกย่องชมเชย ทำให้บุคคลไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบ คล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน พัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้เป็นพฤติกรรมของ “คนดี” ตามมาตรฐานหรือความคาดหวังของบิดา มารดา หรือเพื่อนวัยเดียวกัน พฤติกรรม “ดี” หมายถึง พฤติกรรมที่จะทำให้ผู้อื่นชอบและยอมรับ หรือไม่ประพฤติผิดเพราะเกรงว่าพ่อแม่จะเสียใจ

ชั้นที่ 4 กฎและระเบียบ (“Law-and-order” Orientation) จะใช้หลักทำตามหน้าที่ของสังคมโดยปฏิบัติตามระเบียบของสังคมอย่างเคร่งครัด เรียนรู้การเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ปฏิบัติตามหน้าที่ของสังคมเพื่อดำรงไว้ซึ่งกฎเกณฑ์ในสังคม พบในอายุ 13-16 ปี ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหน้าที่ของสังคมโดยบุคคลรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของเขาในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมนั้น จึงมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมกำหนดให้หรือคาดหวังไว้ เหตุผลทางจริยธรรมในขั้นนี้ ถือว่าสังคมจะอยู่ด้วยความมีระเบียบเรียบร้อยต้องมีกฎหมายและข้อบังคับ คนดีหรือคนที่มีพฤติกรรมถูกต้อง คือคนที่ปฏิบัติตามระเบียบบังคับหรือกฎหมาย ทุกคนควรเคารพกฎหมาย เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นระเบียบของสังคม

3) ระดับจริยธรรมตามหลักการด้วยวิจารณญาณ หรือระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม (Post - Conventional Level) พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้ เป็นหลักจริยธรรมของผู้มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ผู้ทำหรือผู้แสดงพฤติกรรมได้พยายามที่จะตีความหมายของหลักการและมาตรฐานทางจริยธรรมด้วยวิจารณญาณ ก่อนที่จะยึดถือเป็นหลักของความประพฤติที่จะปฏิบัติตามการตัดสินใจ “ถูก” “ผิด” “ไม่ควร” มาจากวิจารณญาณของตนเอง ปราศจากอิทธิพลของผู้มีอำนาจหรือกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกกฎเกณฑ์ - กฎหมาย ควรจะตั้งบนหลักความยุติธรรม และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคมที่ตนเป็นสมาชิก ทำให้บุคคลตัดสินใจขัดแย้งของตนเองโดยใช้ความคิดไตร่ตรองอาศัยค่านิยมที่ตนเชื่อและยึดถือเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจ จะปฏิบัติตามสิ่งที่สำคัญมากกว่าโดยมี

กฎเกณฑ์ของตนเอง ซึ่งพัฒนามาจากกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นจริยธรรมที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป ลอเรนซ์ โคลเบิร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรม ระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา (Social Contract Orientation) บุคคลจะมีเหตุผลในการเลือกกระทำโดยคำนึงถึงประโยชน์ของคนหมู่มาก ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น สามารถควบคุมตนเองได้ เคารพการตัดสินใจที่จะกระทำด้วยตนเอง ไม่ถูกควบคุมจากบุคคลอื่น มีพฤติกรรมที่ถูกต้องตามค่านิยมของตนและมาตรฐานของสังคม ถือว่ากฎเกณฑ์ต่างๆ เปลี่ยนแปลงได้ โดยพิจารณาประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก พบได้ในวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามมาตรฐานของสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยบุคคลเห็นความสำคัญของคนหมู่มากจึงไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกต้องจะต้องเป็นไปตามค่านิยมส่วนตัว ผสมผสานกับมาตรฐานซึ่งได้รับการตรวจสอบและยอมรับจากสังคม

ชั้นนี้เน้นถึงความสำคัญของมาตรฐานทางจริยธรรมที่ทุกคนหรือคนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกสมควรที่จะปฏิบัติตาม โดยพิจารณาถึงประโยชน์และสิทธิของบุคคล ก่อนที่จะใช้เป็นมาตรฐานทางจริยธรรมได้ใช้ความคิดและเหตุผลเปรียบเทียบว่าสิ่งไหนผิดและสิ่งไหนถูกในชั้นนี้การ “ถูก” และ “ผิด” ขึ้นอยู่กับค่านิยมและความคิดเห็นของบุคคลแต่ละบุคคล แม้ว่าจะเห็นความสำคัญของสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างบุคคล แต่เปิดให้มีการแก้ไข โดยคำนึงถึงประโยชน์และสถานการณ์แวดล้อมในขณะนั้น

ชั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล (Universal Ethical Principle Orientation) เป็นชั้นที่เลือกตัดสินใจที่จะกระทำโดยยอมรับความคิดที่เป็นสากลของผู้เจริญแล้ว ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหลักการคุณธรรมสากลโดยคำนึงความถูกต้องยุติธรรมยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มีอุดมคติและคุณธรรมประจำใจ มีความยึดหยุ่นและยึดหลักจริยธรรม ของตนอย่างมีสติ ด้วยความยุติธรรม และคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน เคารพในความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล ละอายและเกรงกลัวต่อบาป พบในวัยผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญาชั้นนี้เป็นหลักการมาตรฐานจริยธรรมสากล เป็นหลักการเพื่อมนุษยธรรม เพื่อความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชนและเพื่อความยุติธรรมของมนุษย์ทุกคน ในชั้นนี้สิ่งที่ “ถูก” และ “ผิด” เป็นสิ่งที่มโนธรรมของแต่ละบุคคลที่เลือกยึดถือ

สรุปได้ว่า จากการศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม พัฒนาการทางจริยธรรมของคนมี 6 ชั้น จัดเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ชั้น ซึ่งแต่ละชั้นจะมีความแตกต่างกันตามวุฒิภาวะและระดับจริยธรรม

2.6 ประโยชน์ของการประพฤติตามหลักจริยธรรม

มีนักวิชาการได้อธิบายพฤติกรรมทางจริยธรรมไว้ดังนี้

บุญมี แทนแก้ว (2539, น. 150-154) ได้กล่าวไว้ว่า ประโยชน์ของการประพฤติตามหลักจริยธรรม มีดังนี้

- 1) สามารถปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง
- 2) ทำให้บุคคลมีชีวิตอยู่อย่างมั่นใจ เพราะผู้มีความมั่นใจในชีวิตของตน จะต้องประพฤติสุจริตด้วยกาย วาจา และใจ หนักแน่นมั่นคงในหลักธรรม คือ ความถูกต้อง ดำเนินชีวิตอย่างดีที่สุด
- 3) ทำให้เกิดความมีระเบียบเรียบร้อย ความมีระเบียบเรียบร้อยเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะเป็นเหตุให้เกิดความสงบเรียบร้อย ความสวยงาม ความเจริญรุ่งเรือง
- 4) ทำให้สามารถทำประโยชน์แก่สังคมได้อย่างกว้างขวาง ผู้มีจริยธรรมหรือคุณธรรมสูงทำอะไรย่อมหวังประโยชน์ส่วนใหญ่มากกว่าส่วนตน
- 5) ทำให้เจริญก้าวหน้าในชีวิต ชีวิต คือ ความเป็นอยู่ และการเป็นอยู่ต้องมีคุณธรรมจริยธรรม

สรุปได้ว่า จากการศึกษาประโยชน์ของการประพฤติตามหลักจริยธรรม การประพฤติตนตามหลักจริยธรรม จะทำให้บุคคลสามารถเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ดี มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น สังคม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ชีวิตมีความเจริญก้าวหน้า

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวละคร

ในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวละคร ประกอบไปด้วย ความหมายของตัวละคร และประเภทของตัวละคร ดังนี้

3.1 ความหมายของตัวละคร

คำว่า “ตัวละคร” มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปีพุทธศักราช 2554 (2556, น. 488) ให้ความหมายของตัวละครไว้ว่า หมายถึง ผู้มีบทบาทในวรรณกรรมประเภทละคร นวนิยายเรื่องสั้น และเรื่องแต่งประเภทต่าง ๆ

อุดม หนูทอง (2522, น. 113) กล่าวว่า ตัวละคร คือ ผู้รับบทบาทแสดงพฤติกรรมตามเหตุการณ์ในเรื่อง หรือผู้ที่ได้รับผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้ ตัวละครอาจเป็นคนสัตว์หรือสิ่งของก็ได้ แต่ส่วนใหญ่มักเป็นคน ตัวละครที่ดีต้องถอดแบบของชีวิตออกมาได้อย่างแนบเนียน คนอ่าน ๆ แล้วรู้สึกตัวละครมีชีวิตวิญญูณเหมือนผู้คนในสังคมจริง ๆ พฤติกรรมต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อม ตัวละครแต่ละตัวมีลักษณะนิสัยเด่นเฉพาะตัว ฝังใจคนอ่าน แล้วที่สำคัญที่สุด คือ ตัวละครตัวหนึ่ง ๆ ควรสะท้อนให้ผู้อ่านเข้าใจชีวิตในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งมากขึ้นกว่าปกติ

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2529, น. 111-114) ได้กล่าวว่า ตัวละคร คือ ผู้มีบทบาทในเรื่อง เนื้อเรื่อง ตัวละครจะเป็นคนหรือเทียบเท่าคนก็ได้ หรือผู้แต่งจะให้สัตว์ ต้นไม้ ดอกไม้ สิ่งของเป็นตัวละคร คิดและมีพฤติกรรมอย่างคน ตัวละครในเรื่องจะต้องเหมือนมนุษย์แต่จะต้องไม่ใช่มนุษย์จริงคน

ใดคนหนึ่ง มิฉะนั้นจะกลายเป็นบุคคลจริงในจดหมายเหตุ ในชีวประวัติหรือในประวัติศาสตร์พงศาวดารไป

กระแสร มาลาภรณ์ (2530, น. 17) กล่าวว่า ตัวละครจะเป็นคนหรือสัตว์หรืออะไรก็ได้ แล้วแต่นักเขียนจะต้องการในเรื่องนั้น ตัวละครมักจะแบ่งเป็นตัวเอกและตัวรอง ทั้งสองตัวสามารถสร้างให้เป็นแบบกลมได้ แบบคงที่ และเปลี่ยนแปลงก็ได้ ตัวละครที่กลม คือ ตัวละครที่มีความซับซ้อนในบุคลิกอยู่บ้างตามประสาน ส่วนตัวละครแบบแบน คือตัวละครที่มีบุคลิกอย่างเดียว

ยุรฉัตร บุญสนิท (2538, น. 35-48) กล่าวว่า ตัวละครในหนังสือวรรณวิจารณ์ โดยอ้างอิงจากหนังสืออธิบายศัพท์วรรณคดีของ ทองสุก เกตุโรจน์ ว่า ตัวละครในนวนิยายหรือเรื่องสั้นส่วนใหญ่จะเป็นคนมากกว่าอย่างอื่น และตัวละครสำคัญในเรื่องต่าง ๆ มักจะเป็นคนเป็นหลัก สิ่งอื่นเป็นตัวประกอบ นอกจากนี้มีการพิจารณาว่าตัวละครสมจริงหรือไม่ โดยพิจารณาจากตัวละครซึ่งแบ่งเป็นตัวละครน้อยลักษณะ และตัวละครหลายลักษณะ ตัวละครน้อยลักษณะหรือเรียกทับศัพท์กันว่าตัวละครแบบแบนหรือตัวละครแบบ 2 มิติ มิติตัวละครเหล่านี้จะมีลักษณะเป็นแบบฉบับ มักจะไม่มี การพัฒนาการด้านอุปนิสัย ตัวละครหลายลักษณะหรือเรียกว่าตัวละครแบบกลม ตัวละครประเภทนี้ จะแสดงอารมณ์และเหตุจูงใจที่ซับซ้อน ผู้เขียนจะเสนอด้วยความพิถีพิถัน ความสมจริงของตัวละคร ไม่ได้อยู่ที่ว่าจะเป็นตัวละครน้อยลักษณะหรือเป็นตัวละครหลายลักษณะ แต่อยู่ที่ว่าตัวละครนั้นเหมาะสมกับโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องหรือไม่

สรุปได้ว่า จากการศึกษาความหมายของตัวละคร ตัวละคร หมายถึง คนหรือสัตว์หรือ สิ่งของที่เป็นผู้ดำเนินเรื่อง มีบทบาทในเนื้อเรื่อง มีพฤติกรรมการแสดงออกมีบุคลิกลักษณะนิสัยใจคอ โดยอาจมีการแสดงออกคล้ายกับมนุษย์

3.2 ประเภทของตัวละคร

มีผู้แบ่งประเภทของตัวละครไว้ดังนี้

กู่เกียรติ ภูมिरัตน (2551) ได้กล่าวไว้ว่า ตัวละครจะเป็นผู้เล่าเรื่องจากกิริยาอาการ ต่าง ๆ เพื่อดำเนินเรื่อง โดยมีบทประกอบละครเป็นผู้บรรยายฉาก เหตุการณ์ ว่าตัวละครนั้น อยู่ในสถานที่ใด สมัยใด เวลาเท่าใด ซึ่งจะช่วยให้ผู้ชมสามารถเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นจึงแบ่งตัวละครออกเป็น 3 ประเภท ตามหน้าที่และความสำคัญของบทบาท คือ

3.2.1 ตัวเอก ในที่นี้มิได้หมายถึงพระเอก นางเอกเท่านั้น หากแต่หมายรวมถึงตัวร้าย และตัวดำเนินเรื่อง ทั้งนี้หากมีแต่ฝ่ายดีหรือร้ายเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง เรื่องราวต่าง ๆ อาจดำเนินได้ไม่สมบูรณ์ เพราะขาดปมขัดแย้งซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการสอดแทรกสาระสำคัญของเรื่อง

3.2.2 ตัวประกอบ เป็นผู้สนับสนุนตัวเอกเพื่อเพิ่มสีสันให้กับละคร ทั้งในด้านการทำให้เนื้อเรื่องมีความซับซ้อน อาจแทรกแนวคิดที่สะท้อนสังคมและแสดงให้เห็นผลของสถานการณ์ที่ตัวเอกได้กระทำ ซึ่งเป็นจิตวิทยาในการทำให้ผู้ชมมีความสนใจและติดตามเรื่องราวของละครจนจบ

3.2.3 ตัวเบ็ดเตล็ด เป็นตัวละครที่มีความสำคัญในการสร้างบรรยากาศ อันได้แก่สถานที่ ยุคสมัย เหตุการณ์ เพื่อสร้างความสมจริงอย่างมีเหตุผลให้กับการแสดง

ดังที่กล่าวข้างต้นจะพบว่าตัวละครทั้ง 3 ประเภท สามารถแบ่งแยกได้อีก 2 ลักษณะย่อย ในคุณลักษณะของการพัฒนาของตัวละคร ดังนี้

1) แบบสองมิติ ตัวละครมีลักษณะแบน (ด้านเดียว) บุคลิกของตัวละครไม่มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ เป็นตัวละครที่มีบทบาทเดียวตั้งแต่ต้นจนจบ

2. แบบสามมิติ ตัวละครมีการพัฒนาตามสถานการณ์หรือเหตุการณ์ด้วยเหตุผล กล่าวคือ เป็นลักษณะโดยทั่วไปของมนุษย์ที่มีทั้งดีและเลว ในขณะที่หนึ่งตัวละครอาจเป็นคนดี มีน้ำใจ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น แต่เมื่อเขาไม่ได้รับความยุติธรรมในสังคม เขาจึงกลายเป็นคนที่หันกลับมา มองตนเองและเริ่มเอาเปรียบผู้อื่น แต่ในเวลาต่อมาเขาเริ่มแยกแยะความคิดอย่างมีเหตุผล จึงปรับปรุงตนเองรู้จักที่จะแบ่งรับแบ่งสู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความยุติธรรม

สรุปได้ว่า จากการศึกษาประเภทของตัวละคร ตัวละครแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย ตัวเอก ตัวประกอบ และตัวเบ็ดเตล็ด ทุกตัวละครล้วนมีบทบาทสำคัญในการดำเนินเรื่อง และมีหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป หากขาดตัวละครใดตัวละครหนึ่งอาจทำให้เรื่องราวขาดความสมบูรณ์

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์

ในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ประกอบไปด้วย ประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์ ภาพยนตร์ในประเทศไทย และภาพยนตร์เรื่อง แผลเก่า ดังนี้

4.1 ประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์

มีนักวิชาการได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์ดังนี้

โดม สุขวงศ์ (2533, น. 2-3) และเยวานันท์ เชฎฐรัตน์ (2529, น. 6-20) กล่าวว่าภาพยนตร์ที่ถือว่าเป็นต้นแบบของภาพยนตร์ในปัจจุบันคิดประดิษฐ์ขึ้นโดย โทมัส แอลวา เอดิสัน (Thomas Alva Edison) และผู้ร่วมงานของเขาชื่อ วิลเลียม เคนเนดี ดิคสัน (William Kenady Dickson) เมื่อ พ.ศ. 2432 ตรงกับสมัยรัชกาลที่ 5 เรียกชื่อว่า "คิเนโตสโคป" (Kinetoscope) มีลักษณะเป็นตู้สูงประมาณ 4 ฟุต มักเรียกชื่อว่า "ถ้ำมอง" เพราะต้องดูผ่านช่องเล็ก ๆ ดูได้ที่ละคน ภายในมีฟิล์มภาพยนตร์ซึ่งถ่ายด้วยกล้องคิเนโตกราฟ (Kinetograph) ที่เอดิสันประดิษฐ์ขึ้นเอง ฟิล์มยาวประมาณ 50 ฟุต วางพาดไปมา เคลื่อนที่เป็นวงรอบ ผ่านช่องที่มีแว่นขยายกับหลอดไฟฟ้าด้วยความเร็ว 48 ภาพต่อวินาที ต่อมาลดเหลือ 16 ภาพต่อวินาที พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เป็นคนไทยพระองค์แรกที่ได้ชมภาพยนตร์แบบนี้ที่ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีผู้นำมาถวายให้ทอดพระเนตรเมื่อคราวเสด็จประพาสสิงคโปร์และชวา ในปี พ.ศ. 2439

ต่อมาพี่น้องตระกูลลูมิแอร์ (Lumiere) ชาวฝรั่งเศสได้พัฒนาภาพยนตร์ถ้ำมองของเอดิสันให้สามารถฉายขึ้นจอขนาดใหญ่ สำหรับดูพร้อมกันหลายคน เรียกเครื่องฉายภาพยนตร์แบบนี้ว่า แบบ "ซีเนมาโตกราฟ" (Cinematograph) นำออกมาฉายตามเมืองใหญ่ ๆ ทั่วโลกตั้งแต่ พ.ศ. 2439 เป็นต้นมา ซึ่งคำว่า "ซีเนมา" (Cinema) ได้ใช้เรียกเกี่ยวกับภาพยนตร์มาถึงปัจจุบัน

ภาพยนตร์ที่สามารถฉายภาพให้ปรากฏบนจอขนาดใหญ่ได้อย่างสมบูรณ์พัฒนาขึ้นในอเมริกาในปี พ.ศ. 2438 โดยความร่วมมือระหว่างโทมัส อาร์มาท (Thomas Armat) ซีฟรานซิส เจนกินส์ (C. Francis Jenkins) และเอดิสัน เรียกเครื่องฉายภาพยนตร์ชนิดนี้ว่า ไบโอบีโกราฟ (Biograph) ในเวลาต่อมา หลังจากนั้นภาพยนตร์ได้แพร่หลายไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เกิด

อุตสาหกรรมการผลิตจำหน่ายและบริการฉายภาพยนตร์ขนาดใหญ่หลายแห่ง ทั้งในอังกฤษ ฝรั่งเศส และอเมริกา ภาพยนตร์ได้กลายเป็นสื่อถ่ายทอดเหตุการณ์ ศิลปะ การบันเทิง และวรรณกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางตลอดมา

พ.ศ. 2440 พระเจ้าอยู่หัวราชกาลที่ 5 เสด็จประพาสประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป ซึ่งในครั้งนั้นได้มีช่างภาพของบริษัทลูมิแอร์ ประเทศฝรั่งเศส บันทึกภาพยนตร์การเสด็จถึงกรุงเบอร์ลินของพระเจ้ากรุงสยามไว้ 1 ม้วน ใช้เวลาประมาณ 1 นาที นับว่าเป็นการถ่ายภาพยนตร์ม้วนแรกของโลกที่บันทึกเกี่ยวกับชนชาติไทย

สรุปได้ว่า จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์ ภาพยนตร์กำเนิดมาจากชาวต่างประเทศ ซึ่งตรงกับประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 ต่อมามีการพัฒนาให้สามารถฉายขึ้นจอขนาดใหญ่ได้ และภาพยนตร์ถูกพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นเรื่อยมา

4.2 ภาพยนตร์ในประเทศไทย

มีนักวิชาการได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์ในประเทศไทยดังนี้

โตม สุวงศ์ (2533, น. 47-56) กล่าวว่า นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2440 เป็นต้นมาได้มีคณะฉายภาพยนตร์เร่จากประเทศต่าง ๆ เข้ามาจัดฉายภาพยนตร์เก็บค่าดูจากสาธารณชนชาวสยามเรื่อยมา โดยจัดฉายตามวัดบ้าง โรงแรม โรงละครบ้าง ต่อมาชาวญี่ปุ่นได้ตั้งโรงภาพยนตร์ขึ้นบริเวณวัดชัยชนะสงคราม (วัดตึก) จัดฉายภาพยนตร์เป็นประจำทุกวัน คนนิยมดูกันมากจนชาวไทยเรียกกันติดปากว่า "หนังญี่ปุ่น" เป็นเหตุให้นักธุรกิจชาวไทยจัดตั้งโรงภาพยนตร์ขึ้นมาอีกหลายโรง ภาพยนตร์ในเวลานั้นส่วนใหญ่เป็นภาพยนตร์เบ็ดเตล็ดสั้น ๆ เช่น ข่าว สารคดี สถานที่สำคัญ การแสดงละครหรือการแสดงจินตลีลาสั้น ๆ

พ.ศ. 2453 บริษัทผลิตภาพยนตร์จากอเมริกาได้เดินทางเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ แสดงให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ และขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวสยาม

พ.ศ. 2465 สมัยรัชกาลที่ 6 เจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากรกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ได้ทรงจัดตั้งกองภาพยนตร์เผยแพร่ข่าวขึ้นในกรมรถไฟหลวง เพื่อผลิตภาพยนตร์ ข่าวสาร สารคดีและเผยแพร่กิจกรรมของกรมรถไฟ ตลอดจนกิจการของกระทรวงทบวงกรมอื่น และยังรับจ้างผลิตภาพยนตร์ให้เอกชนอีกด้วย

พ.ศ. 2466 ได้มีคณะผู้สร้างภาพยนตร์จากฮอลลีวูด สหรัฐอเมริกา เดินทางเข้ามาสร้างภาพยนตร์บันเทิง โดยใช้ผู้แสดงเป็นคนไทยเป็นครั้งแรก ชื่อเรื่อง "นางสาวสุวรรณ" เป็นเรื่องความรักของหนุ่มสาวในสมัยนั้น และยังแสดงให้เห็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนสภาพบ้านเมือง วัดวาอาราม สถานที่ท่องเที่ยวชายทะเล ทรัพยากรป่าไม้ในภาคเหนืออีกด้วย ต่อมา พ.ศ. 2468 ได้มีคณะถ่ายทำภาพยนตร์ จากฮอลลีวูดอีกคณะหนึ่งเดินทางเข้ามาถ่ายทำภาพยนตร์ เรื่อง "ช้าง" ภาพยนตร์ไทยเรื่องแรกที่สร้างโดยคนไทยนำออกฉายในปี พ.ศ. 2470 ชื่อเรื่อง "โชคสองชั้น" สร้างโดยพี่น้องตระกูลสุวัต แห่งบริษัทกรุงเทพภาพยนตร์ และเรื่อง "ไม่คิดเลย" ของบริษัท ถ่ายภาพยนตร์ไทย ซึ่งสร้างสำเร็จเป็นเรื่องที่ 2

เมื่อกิจกรรมภาพยนตร์แพร่หลายและมีบทบาทในฐานะเป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลสูงเข้าถึงผู้ชมทุกชนชั้นแม้คนไม่รู้หนังสือ ทางราชการโดยรัฐบาลในพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 จึงได้ออกกฎหมายควบคุมตรวจพิจารณาภาพยนตร์ คือ พ.ร.บ. ภาพยนตร์พุทธศักราช 2473 ต่อมาพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 โปรดให้สร้างโรงภาพยนตร์ศาลาเฉลิมกรุง และจัดตั้ง บริษัท สหศินิมา จำกัด ขึ้นสำหรับเป็นบริษัทดำเนินธุรกิจด้านภาพยนตร์ในปี พ.ศ. 2475

กิจการภาพยนตร์ได้ซบเซาลงในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต แต่ก็มีการสร้างภาพยนตร์ออกมาอยู่บ้าง ที่สำคัญคือ ภาพยนตร์ เรื่อง "พระเจ้าช้างเผือก" ซึ่งเป็นภาพยนตร์ไทยพูดภาษาอังกฤษเรื่องแรกเรื่องเดียว ที่นำออกฉายพร้อมกันทั้งในกรุงเทพฯ สิงคโปร์ และนิวยอร์ก ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2484 จัดสร้างโดยนายปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแทนพระองค์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อแสดงให้ชาวโลกเห็นว่า ไทยเป็นชาติรักสันติไม่เคยคิดรุกรานเพื่อนบ้าน เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลงในปี พ.ศ. 2488 กิจการภาพยนตร์ของโลกและของไทยกลับฟื้นตัวอีกครั้งหนึ่ง มีการสร้างภาพยนตร์เสียงและภาพยนตร์สีธรรมชาติด้วยฟิล์ม 16 ม.ม.อย่างแพร่หลาย จนกระทั่งประมาณ พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา ถือว่าเป็นยุคทองของกิจการภาพยนตร์ไทย มีการสร้างภาพยนตร์โดยบริษัทคนไทยซึ่งมีอยู่จำนวนมาก ผลิตภาพยนตร์ออกฉายทั่วประเทศรวมกันปีละเกือบร้อยเรื่องและเกิดปรากฏการณ์ใหม่อย่างหนึ่งคือการผูกขาดความนิยมในตัวผู้แสดง คู่พระคู่นางที่สำคัญคือ มิตร ชัยบัญชา และเพชรฯ เซวราชภูรี เกือบครึ่งหนึ่งของภาพยนตร์ในยุคนั้นใช้ผู้แสดงคู่นี้ ภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมอย่างสูง ฉายในกรุงเทพฯ นานติดต่อกันถึง 6 เดือนทำรายได้สูงถึง 9 ล้านบาท ได้แก่เรื่อง "มนต์รักลูกทุ่ง"

หลังจาก มิตร ชัยบัญชา เสียชีวิตจากอุบัติเหตุในการแสดงภาพยนตร์ กิจการภาพยนตร์ไทยได้เปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคของภาพยนตร์ไทยมาตรฐาน 35 ม.ม. มีนักแสดงที่มีชื่อเสียงเกิดขึ้นในยุคหลังจำนวนมาก กิจการภาพยนตร์ไทยเฟื่องฟูอยู่ได้ระยะหนึ่ง จนถึงประมาณปี พ.ศ. 2524 ได้เกิดการขยายตัวของกิจการวิทยุโทรทัศน์และการนำเข้าภาพยนตร์จากต่างประเทศ ประกอบการแพร่หลายอย่างรวดเร็ว ของแถบบันทึกภาพ (Video Tape) ทำให้การผลิตภาพยนตร์ลดลง โรงภาพยนตร์ที่มีอยู่ทั่วประเทศราว 700 โรง หลายโรงต้องเลิกกิจการไป คนในวงการภาพยนตร์ส่วนหนึ่งหันไปทำงานด้านโทรทัศน์แทน ปัจจุบันคงเหลือบริษัทผลิตภาพยนตร์ที่สำคัญอยู่เพียง 4 รายใหญ่ คือ ไฟว์สตาร์โปรดักชั่น สหมงคลฟิล์ม เอแพ็กซ์โปรดักชั่น และพูนทรัพย์ฟิล์ม

สรุปได้ว่า จากการศึกษาภาพยนตร์ในประเทศไทย เริ่มต้นจากการนำเข้าภาพยนตร์จากคณะฉายภาพยนตร์เร่จากประเทศต่าง ๆ เข้ามาจัดฉายภาพยนตร์เพื่อเก็บค่าดูจากสาธารณชนชาวไทย ต่อมาภาพยนตร์ได้รับความนิยมมากขึ้นจึงได้มีการก่อตั้งโรงภาพยนตร์ขึ้นในประเทศไทย

4.3 วรรณกรรมเรื่องแผลเก่า

มีผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวรรณกรรมเรื่องแผลเก่า ไว้ดังนี้

พุทธพงษ์ เจียมรัตตัญญู (2561, น. 12) กล่าวไว้ว่า แผลเก่า เป็นบทประพันธ์เรื่องแรกในนามปากกาว่า “ไม้ เมืองเดิม” ของ ก้าน พิงบุญ ณ อยุธยา นักเขียนคนสำคัญของไทย ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2479 เนื้อหาเน้นบอกเล่าถึงโศกนาฏกรรมความรักระหว่างขวัญกับเรียม หนุ่มสาวบ้านทุ่งบางกะปิที่ถูกกีดกันด้วยเหตุที่พ่อของทั้งคู่เป็นศัตรูกัน นอกจากเรื่องราวที่กินใจผู้อ่าน สำนวน

โวหารแบบนักเลงลูกทุ่งอันแปลกไปจากนิยายไทยเรื่องอื่น ๆ ก่อนหน้านี้นี้ ได้ทำให้วรรณกรรมเรื่อง ผลเก่าประสบความสำเร็จอย่างสูง และกลายเป็นจุดเปลี่ยนในเส้นทางนักเขียนของ ก้าน พึงบุญ ฦ อยุธยา ผู้ซึ่งล้มเหลวมาตลอดจนเกือบจะล้มเลิกอาชีพนี้ไป ให้ได้โด่งดังขึ้นในฐานะ “จ้าวแห่งนิยาย ลูกทุ่ง” ด้วยนามปากกาว่า ไม้ เมืองเดิม นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ณ.คอน ลับแล (2561) กล่าวว่า ก้าน พึงบุญ ฦ อยุธยา (พ.ศ. 2448 – 2485) เกิดที่วัด มหรรณพารามจังหวัดกรุงเทพมหานคร ต้นตระกูลมีศักดิ์สูงฐานะร่ำรวย แต่ครอบครัวเขากลับ ยากจนต้องเข้าบ้านญาติอยู่ ก้าน พึงบุญ ฦ อยุธยา จบการศึกษาโรงเรียนมัธยมวัดราชพิศ ต่อมา บิดานำไปฝากรับราชการในสังกัดกรมบัญชาการมหาดเล็ก ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัว อยู่ได้เพียง 4 ปี ลาออกมาทำงานส่วนตัว ตกงานอยู่พักหนึ่ง เที่ยวเตร่ไปตามหัวเมืองต่าง ๆ ตามท้องถิ่นชนบทห่างไกล คบเพื่อนฝูงจนเริ่มติดสุราเมามาย ตามด้วยไปสมัครทำงานในสังกัดกอง ทางอยู่จังหวัดเชียงใหม่ เพราะความที่ติดเหล้ากินแทนน้ำ ร่างกายอืดออดอ่อนแอ เมื่อเริ่มแต่งนิยาย เรียกได้ว่าเป็นนักเขียนไส้แห้ง ผลงาน ชิ้นแรก เรือโยงเหนือ ไม่มีสำนักพิมพ์ไหนสนใจ แต่ด้วยใจรัก จึงเขียนอีกเรื่อง ห่องเช่าเบอร์ 13 ก็ยังคงได้รับการปฏิเสธ โชคดีได้เพื่อนสนิท เหม เวชกร ตั้ง สำนักพิมพ์เองออกหนังสือรายวัน คณະเหม ทำให้เขากลายเป็นนักเขียนประจำสำนักงาน ใช้ นามปากกาว่า กฤษณะ พึงบุญ ได้ตีพิมพ์เรื่องแรกคือเรื่อง ขาววัง แต่ด้วยความที่เรื่องดังกล่าวไม่ได้ ได้รับความนิยมเสียเท่าไร เหมพยายามให้กำลังใจพร้อมชักชวนให้เปลี่ยนแนวเขียนเรื่องใหม่ วันหนึ่ง นั่งเล่นพูดคุยสนทนากันอยู่ที่สะพานรถไฟข้ามคลองแสนแสบ เหลือบไปเห็นชายทุ่งมีกระต๊อบเล็ก ๆ ขึ้นบอก ‘เอ็งลองคิดดูสิว่า กระต๊อบเล็ก ๆ ไพรหรืหรืนั้น มันจะมีอะไรเกิดขึ้นข้างในนั้น’ ผ่านไปเพียง สองวัน ผลเก่า (พ.ศ. 2479) จึงอุบัติขึ้น

นามปากกาว่า ไม้ เพราะตามธรรมชาติสิ่งที่มีก้านกิ่งก็คือต้นไม้ ส่วนนามสกุลก็ตัด เอาแค่คำว่า อยุธยา ซึ่งเป็นพระนครหลวงเก่าเปลี่ยนเสียเป็น เมืองเดิม สาเหตุที่ต้องเปลี่ยนชื่อใหม่ เพราะสำนักงานการเขียน ผลเก่า มีความเป็นลูกทุ่งร้อยเปอร์เซ็นต์อย่างไม่เคยมีมาก่อน ออกไปทาง นักเลงหัวไม้เต็มตัว ภาษาชนบทห่างไกล อารยธรรมความเจริญ เลยไม่อยากทำให้นามสกุลเดิมแปด เปื้อน พึงบุญ (เป็นนามสกุลพระราชทาน) ก็เลยคิดตั้งขึ้นใหม่เสียเลยดีกว่า ไม่มีใครคาดคิดว่าจะ ประสบความสำเร็จ แต่เมื่อวางขายกลับได้รับความนิยมน้อยมาก คงด้วยลีลาการเขียนที่แปลกไม่เข้า กับผลงานชิ้นใด แตกต่างจากงานเขียนในยุคสมัยนั้น ทำให้นักอ่านทั้งลูกทุ่งลูกกรุงเกิดความพึงพอใจ อย่างมาก ผลงานถัด ๆ มา ก็ยังคงขายดีและได้รับความนิยมมาก ผลเก่า จึงถือได้ว่าเป็นจุดเริ่ม “ต้น ตำรับนิยายลูกทุ่ง ชั้นนักเลงหัวไม้”

เนื้อเรื่องย่อ

ในปี พ.ศ. 2479 ณ ท้องทุ่งบางกะปิ ได้ก่อเกิดตำนานความรักอมตะของขวัญและเรียม แต่ เรื่องราวความรักของทั้งสองกลับไม่ได้เรียบง่ายอย่างที่คิดเพราะทั้งสองครอบครัวเป็นศัตรูกัน คือ ผู้ใหญ่เขียน (พ่อของขวัญ) และกำนันเรื่อง (พ่อของเรียม) ที่มีเรื่องราวบาดหมางเกี่ยวกับการแย่งคน รักกันในอดีต ตั้งแต่นั้นทั้งคู่ก็เป็นศัตรูกันมาตลอด และสั่งห้ามคนในครอบครัวไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับอีกครอบครัวโดยเด็ดขาด ถึงแม้จะมีอุปสรรคใหญ่ที่มาขวางกั้น แต่นั่นก็ไม่ได้ทำให้ความรัก ของขวัญและเรียมลดน้อยลง ขวัญและเรียมยังคงแอบนัดพบกันเสมอเมื่อมีโอกาส จนวันหนึ่งทั้งคู่ได้

สาบานรักต่อหน้าศาลเจ้าพ่อไทรว่าจะซื่อสัตย์ และเป็นรักเดียวของกันและกันตลอดไป โดยขวัญใช้ มีดกรีดที่แขนเพื่อเป็นเครื่องเช่นสังเวทย์ให้แก่ศาลเจ้าพ่อไทร และเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจว่าจะทำให้ให้ ความรักของทั้งคู่แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น จนต่อมาได้มีการปรากฏตัวของจ้อยนักเลงเมืองมีนผู้ที่หมาย ปองอยากได้ริยมเป็นภรรยาและหวังใจจะเปิดบริษัทริยม โดยมีริยม พี่ชายผู้ไม่เอาไหนของริยม เป็นผู้ช่วย ทั้งจ้อยและขวัญจึงเป็นศัตรูกัน จ้อยคอยกีดกันขวัญในทุกทาง และนำมาซึ่งเหตุการณ์ไม่ คาดฝัน พ่อของริยมได้ติดหนี้มีสิน ทำให้ต้องขายขาดริยมเพื่อชดเชยให้กับคุณหญิงทองคำเปลว เศรษฐินีบางกอกผู้มั่งคั่งด้วยกรรมสิทธิ์ที่นาแห่งทุ่งบางกะปิ เมื่อขวัญรู้ข่าวจึงไม่รอช้ารีบออกตามหา ริยม หมายใจจะพาริยมหนีไปด้วยกัน แต่ก็ไม่เป็นผล ทำให้ขวัญเสียใจมากที่ต้องจากริยมจนเกือบ เสียผู้เสียคน คุณหญิงทองคำเปลว ได้ชุบเลี้ยงและมอบชีวิตใหม่ให้กับริยมทั้งด้านรูปโฉม การศึกษา และฐานะทางสังคม จนทำให้ริยมเปลี่ยนไปราวกับเป็นคนละคน รวมถึงทำให้ริยมได้รู้จักกับคุณ สมชาย หนูนักรการเมือง ผู้เข้ามาเพื่อหวังจะแต่งงานกับริยมเพราะคิดว่าการแต่งงานกับลูกสาว คุณหญิงทองคำเปลวจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองในทางการเมืองในอนาคต ชีวิตของขวัญและริยมก็ ยิ่งถูกแยกห่างออกไปไกลแสนไกล แต่แล้วโชคชะตาก็นำพาให้ทั้งคู่ให้มีโอกาสได้กลับมาพบกันอีกครั้ง ด้วยความรัก ความซื่อสัตย์ และความเข้าใจผิด จนในที่สุดเรื่องราวความรักของขวัญและริยมจึงต้อง พบกับจุดจบที่เป็นโศกนาฏกรรมแห่งทุ่งบางกะปิ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ประกอบไปด้วย งานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตัวละคร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับวรรณกรรมเรื่องแผลเก่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ ดังนี้

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตัวละคร

มีนักการศึกษาได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตัวละคร ไว้ดังนี้

ศิริวรรณ ปรีชานฤตย์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์ตัวละครชายใน วรรณกรรมของยะชุนะรี คะวะบะตะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวรรณกรรมของกะวะบะตะ จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง นางระบำอิส เรื่อง เมืองหิมะ เรื่อง นกกระเรียนพันตัว และเรื่อง เสีย แห่งขุนเขา โดยศึกษาวิเคราะห์ตัวละครชายในวรรณกรรมดังกล่าวและชีวประวัติของกะวะบะตะที่มี อิทธิพลต่อการสร้างตัวละครชายของเขา ตัวละครชายในวรรณกรรมทั้งสี่เรื่องดังกล่าวเป็นตัวละครที่ มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินเรื่องและการนำเสนอแนวคิดเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับมนุษย์ พฤติกรรม ของตัวละครชายสะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติของมนุษย์ปุถุชนที่มีกิเลสตัณหาทำให้ประพฤติดี ศีลธรรม ตัวละครชายเหล่านี้ต้องต่อสู้กับความขัดแย้งภายในใจแต่ก็สามารถเอาชนะใจตนเองได้ใน ที่สุด จากการศึกษาพบว่า ภูมิหลังของกะวะบะตะมีอิทธิพลต่อการสร้างตัวละครชายในวรรณกรรม ของเขาโดยที่ตัวละครชายมักเป็นกำพร้า มีความเหงาและสนใจในศิลปะเช่นเดียวกับ ตัวกะวะบะตะ เอง

รสา เสวิกุล (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครในนวนิยายสงครามเรื่องโนะบิ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ตัวละครในนวนิยายสงครามเรื่องโนะบิ โดยใช้ทฤษฎีจิตวิทยา และวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมของตัวละครภายในเรื่อง และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประวัติและทัศนคติของผู้แต่งที่มีต่อสงครามอันมีผลต่อนวนิยาย จากการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครด้วยทฤษฎีจิตวิทยาทำให้เข้าใจถึงสัญชาตญาณพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดในสภาพแวดล้อมที่บีบบังคับของสงครามอันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตัวละคร และผู้แต่งนวนิยายสงครามเรื่องโนะบิ ต้องการแสดงให้เห็นถึงความโหดร้ายของสงครามที่ผลักดันให้มนุษย์แต่ละคนต้องสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองไป

สุพัตรา ประมาณพล (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมตัวละครโดยใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ในวรรณกรรมเรื่อง รักในรอยบาป ของเงาจันทร์ และการล่มสลายของสถาบัน ครอบครัวฯ ของอรุณวดี อรุณมาศ ผลการศึกษา พบว่า ตัวละครทั้ง 2 เรื่อง แสดงพฤติกรรมหรืออารมณ์ความรู้สึกนึกคิดที่ หลากหลายด้าน ภาวะจิตไร้สำนึก ตัวละครต่างแสดงออกมาในรูปแบบของความฝันที่เป็น ฝันร้าย สื่อให้เห็นภาวะที่ตัวละครกำลังเผชิญอยู่ ด้านภาวะต่อต้าน ตัวละครหลีกเลี่ยงการพบจิตแพทย์หรือการพูดความจริงกับจิตแพทย์ เนื่องจากตัวละครตกอยู่ในภาวะความกลัวสิ่งที่ตัวเองจะพูด ย้อนกลับมาทำร้าย ตัวเอง ด้านสัญชาตญาณ ตัวละครรู้สึกเหมือนโดนครอบครัวทอดทิ้งทำให้ ตัวละครแสดงพฤติกรรมและ ความคิดด้วยการพยายามทำร้ายตัวเองและไม่ต้องการมีชีวิตต่อไป ทั้งนี้ตัวละครยังแสวงหาความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว ซึ่งเป็นแรงขับทำให้ตัวละครต้องการมีชีวิตอยู่ต่อไป

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

มีนักการศึกษาได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ไว้ดังนี้

วันชัย สุขโนจิตราภรณ์ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองพญา 8 ในเมืองพญา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน 3 แบบ คือ แบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบปล่อยปละละเลย และแตกต่างกันตามเพศว่าจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความมีมารยาทอยู่ในระดับใด และจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกันเพียงใด ในด้านความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความมีมารยาท จากผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับดี ไล่แก่ ด้านความมีระเบียบวินัยในตนเอง และความมีมารยาท ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 2) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขัน แบบปล่อยปละละเลย มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความมีมารยาทไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในด้านความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชายที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านความมีมารยาทนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

นิษฐา จันทปัญญาศิลป์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมจริยธรรมของตัวละครเอกชาวจีนในนวนิยายไทย การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตที่จะนำมาใช้เป็นแบบอย่างที่ดีของคนสมัยใหม่ โดยการสำรวจและวิเคราะห์เนื้อหาด้านพฤติกรรมจริยธรรมของตัวละครเอกชาวจีนซึ่งสะท้อนอยู่ในนวนิยายเรื่องชาวจีนในเมืองไทย ได้แก่ ต้นสว่างอู่ ในจดหมายจากเมืองไทย, กัง ในอยู่กับกัง, แป๊ะกิม ในกตัญญูพิศวาส, ทিজื่อ ในไฟต้องลม, เฝิง เทียนซือ ในกระท่อมไม้ไผ่ และเหลียง สือพานิชย์ ในลอดลายมังกร รวมทั้งศึกษาทัศนคติของผู้เขียนเกี่ยวกับชาวจีนและหลักจริยธรรมของชาวจีน ในฐานะที่แหล่งที่มาของสาร รวม 4 ท่าน คือ โบตัน, หยก บูรพา, โสภาค สุวรรณ และ ประภัสสร เสวิกุล โดยใช้วิธีการศึกษาด้วยการสัมภาษณ์และวิเคราะห์จากเนื้อหาในนวนิยายและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่าตัวละครเอกชาวจีนที่ศึกษานี้มีรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่เน้นในเรื่องจริยธรรมเป็นหลัก โดย ต้นสว่างอู่, กัง และ เหลียง สือพานิชย์ มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านความมีเหตุผลอยู่ในอันดับที่หนึ่ง ส่วนจริยธรรมที่เป็นแกนนำความประพฤติของ แป๊ะกิม, ทিজื่อ และ เฝิง เทียนซือ ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ความเมตตา กรุณา ความกตัญญูทเวท และความกล้าทางจริยธรรมตามลำดับ และจากการวิเคราะห์เนื้อหานวนิยาย ผู้วิจัยได้พบว่ามีรูปแบบการดำเนินชีวิตของตัวละครเอกทั้งหมดสามารถจำแนกตามลักษณะพฤติกรรมทางจริยธรรมได้ 4 แบบ คือ พฤติกรรมจริยธรรมที่เน้นหนักในด้านการครองเรือนและการดำเนินชีวิตในสังคม พฤติกรรมจริยธรรมที่เน้นหนักในการดำเนินชีวิตในสังคม พฤติกรรมจริยธรรมที่เน้นหนักในด้านการบริหารงานและการดำเนินชีวิตในสังคม และพฤติกรรมจริยธรรมที่เน้นหนักในด้านการครองเรือนและการบริหารงาน ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เขียนพบว่า ทัศนคติต่อชาวจีนและหลักจริยธรรมของชาวจีนมี 3 ประการด้วยกัน คือ ทัศนคติในด้านบวก เป็นของโสภาค สุวรรณ และ ประภัสสร เสวิกุล ส่วนทัศนคติที่ค่อนข้างเป็นไปในทางลบและทัศนคติที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ได้แก่ โบตัน และ หยก บูรพา ตามลำดับ

พระชูชาติ คงสีดา (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูสัมพันธ์ภาพในครอบครัว ความใกล้ชิดทางศาสนา กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีการเรียนทางไกล ในจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. นักศึกษาผู้ใหญ่ มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อยู่ในขั้นที่ 4 อันเป็นขั้นที่ยึดหลักการทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งเป็นระดับที่พึงประสงค์ของสังคมระดับกลาง 2. เพศ สถานภาพในการทำงาน ไม่มีผลทำให้ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาแตกต่างกันมีเพียง อายุ สถานภาพสมรส สถานภาพสมรสของบิดามารดา ที่ทำให้ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. การอบรมเลี้ยงดูสัมพันธ์ภาพในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา มีเพียงความใกล้ชิดทางศาสนา คือ ความเชื่อทางพุทธการปฏิบัติแบบพุทธ และวิถีชีวิตแบบพุทธ ที่มีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมคือวิถีชีวิตแบบพุทธ สามารถทำนายเหตุผลเชิงจริยธรรมได้ที่ร้อยละ 6.10

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องแผลเก่า

มีนักการศึกษาได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องแผลเก่าไว้ดังนี้

รังสิมา กุลพัฒน์ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่องแผลเก่า : จากนวนิยายสู่ภาพยนตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดัดแปลงนวนิยาย เป็นภาพยนตร์โดยนำภาพยนตร์เรื่องแผลเก่าเป็นกรณีศึกษา อีกทั้งยังมีความประสงค์จะศึกษาวิวัฒนาการความสัมพันธ์ระหว่างนวนิยายกับภาพยนตร์ไทย และการดัดแปลงนวนิยายสู่ศิลปะแขนงอื่น ๆ จากการศึกษาพบว่า นวนิยายและภาพยนตร์ไทยมีความสัมพันธ์กันนับตั้งแต่คนไทยสามารถสร้างภาพยนตร์ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสนับสนุนกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ความสัมพันธ์กันของนวนิยายและภาพยนตร์เป็นไปในทางแลกเปลี่ยนและเกื้อกูลกัน จากการศึกษาประวัติความสัมพันธ์ระหว่างนวนิยายกับภาพยนตร์ของผู้วิจัย พบว่า นวนิยายเรื่องแผลเก่าเป็นนวนิยายเรื่องที่ 2 ที่ได้รับการนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์เมื่อ พ.ศ.2483 และยังได้รับการดัดแปลงสู่ศิลปะแขนงต่าง ๆ ผู้วิจัยพบว่า การดัดแปลงนวนิยายเรื่องแผลเก่าสู่ภาพยนตร์นั้นเกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเนื้อหาและรายละเอียดตั้งแต่พ.ศ. 2483 2497 และ 2520 ตามการตีความของผู้สร้างภาพยนตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสียชีวิตของเรียม ที่แตกต่างกันไปจากบทประพันธ์เดิม อย่างไรก็ตามในการศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายเรื่องแผลเก่ากับภาพยนตร์ฉบับที่สมบูรณ์ที่สุดคือการดัดแปลงจากนวนิยายสู่ภาพยนตร์ของเชิด ทรงศรี ผู้วิจัยพบว่ามโนทัศน์ประกอบสำคัญ คือ ด้านศิลปะภาพยนตร์ และการพาณิชย์ที่มุ่งนำวัฒนธรรมไทยไปเผยแพร่ยังต่างประเทศ พบว่านวนิยายเรื่องแผลเก่ามีความเหมาะสมต่อการนำไปดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ ทั้งด้านความเป็นไทยและการเป็นนวนิยายที่มีเนื้อหาสะท้อนอารมณ์ ซึ่ง เชิด ทรงศรี สามารถถ่ายทอดอารมณ์สะท้อนใจให้ผู้ชมได้รับเช่นเดียวกับที่ผู้อ่านได้รับในนวนิยายด้วยศิลปะของภาพยนตร์

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์

มีนักการศึกษาได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ ไว้ดังนี้

สมชาย ศรีรักษ์ (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาพยนตร์ไทยและบริบททางสังคม พ.ศ. 2510-2525 ซึ่งศึกษาภาพยนตร์ไทยระหว่าง พ.ศ. 2510-2525 ใน 3 ประเด็น คือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านรูปแบบและเทคนิคการนำเสนอ การเปลี่ยนแปลงทางด้านบริบททางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางด้านเนื้อหาและบทบาทของภาพยนตร์ไทย จากการศึกษาพบว่า การใช้ฟิล์ม 35 ม.ม. มีส่วนทำให้รูปแบบและเทคนิคการนำเสนอของภาพยนตร์ไทย เริ่มมีคุณภาพและมีมาตรฐานการสร้างที่สูงขึ้น นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ หลังนโยบายการพัฒนาประเทศของ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จนถึงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเนื้อหาและบทบาทของภาพยนตร์ไทย ทางด้านเนื้อหา จากเดิมที่เคยมีเนื้อหาแบบ "พาฝัน" ก็มีเนื้อหาแบบ "สมจริง" มากขึ้น ทั้งภาพยนตร์สะท้อนปัญหาชีวิตวัยรุ่น ปัญหาในชีวิตสมรส ปัญหาครอบครัว เป็นต้น ยิ่งกว่านั้นยังมีภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคม เสนอปัญหาในสังคมชนบท สังคมเมือง และที่สำคัญ คือ การคอร์รัปชันในระบบราชการด้วย ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางด้านบทบาทของภาพยนตร์ไทย จากเดิมที่เคยมุ่งเพื่อความบันเทิงเท่านั้น ภาพยนตร์เริ่มมีบทบาททำให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาสังคมมากขึ้น

สรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตัวละคร ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความสำคัญและสาเหตุของการแสดงพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล เนื่องจากตัวละครแต่ละตัวในเรื่องมีพฤติกรรมกระทำที่แตกต่างกันออกไปอย่างมีเหตุผล การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงสาเหตุของการแสดงออกพฤติกรรมทางจริยธรรมที่มีทฤษฎีมารองรับความน่าเชื่อถือทั้งทางด้านบวกและด้านลบของตัวละครในเรื่อง การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องแผลเก่า ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของผู้ประพันธ์งานชิ้นนี้ และได้สัมผัสถึงความงามของบทประพันธ์ การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์ของไทย โดยรวมแล้วจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยชิ้นนี้ทั้งสิ้น เพราะนำมาซึ่งองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ ประกอบกัน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล และเพื่อศึกษาพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล โดยผู้วิจัยเลือกตัวเอกและตัวประกอบที่มีความน่าสนใจ เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมและจริยธรรมของตัวละคร การวิจัยในครั้งนี้เป็น “การวิจัยเชิงคุณภาพ” ที่ใช้การวิเคราะห์พฤติกรรมและจริยธรรมตัวละคร โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การทบทวนวรรณกรรม
2. การสำรวจและรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. การนำเสนอข้อมูล

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเว็บไซต์สำนักงานวิทยทรัพยากร หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเว็บไซต์ออนไลน์ที่น่าเชื่อถืออื่น ๆ แล้วได้มาซึ่งเอกสารดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวละคร
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องแผลเก่า
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจและรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล โดยผู้วิจัยใช้การสำรวจและเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาจากภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล

2. ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาพฤติกรรมจากตัวเอกทั้งหมด 2 ตัวละคร และตัวประกอบทั้งหมด 7 ตัวละคร ดังรายชื่อต่อไปนี้

- 2.1 ตัวเอก
  - 2.1.1 ขวัญ
  - 2.1.2 เรียม
- 2.2 ตัวประกอบ
  - 2.2.1 ผู้ใหญ่เขียน (พ่อของขวัญ)
  - 2.2.2 กำนันเรื่อง (พ่อของเรียม)
  - 2.2.3 นางรวย (แม่ของเรียม)
  - 2.2.4 จ้อย
  - 2.2.5 เร็ญ
  - 2.2.6 คุณหญิงทองคำเปลว
  - 2.2.7 คุณสมชาย
  - 2.2.8 รอด
  - 2.2.9 หลวงตา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่องการศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพฤติกรรมจากตัวเอก และตัวประกอบในเรื่อง ซึ่งการวิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครและการวิเคราะห์จริยธรรมจากตัวละคร โดยแบ่งการวิเคราะห์ดังนี้

1. พฤติกรรมตัวละคร โดยใช้หลักวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud, 1917, pp. 196 อ้างถึงใน ต้องรัก จิตรบรรเทา, 2560) คือ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ซึ่งซิกมันด์ ฟรอยด์ ได้แบ่งการทำงานของจิตของมนุษย์ออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1.1 จิตสำนึก
- 1.2 จิตใต้สำนึก
- 1.3 จิตไร้สำนึก

2. พฤติกรรมเกี่ยวกับจริยธรรม โดยใช้หลักวิเคราะห์ของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2556) คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ซึ่งจะศึกษาผ่านขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้น จัดเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ขั้น ดังนี้

- 1. ระดับก่อนมีจริยธรรมหรือระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม
  - 1.1 ขั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง
  - 1.2 ขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน
- 2. ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม
  - 2.1 ขั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี”
  - 2.2 ขั้นที่ 4 กฎและระเบียบ

3. ระดับจริยธรรมตามหลักการด้วยวิจารณ์ญาณ หรือระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม
  - 3.1 ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา
  - 3.2 ชั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การวิเคราะห์จริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละคร โดยใช้ทฤษฎีทฤษฎีจิตวิเคราะห์และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม นำเสนอผลการวิจัยโดยการบรรยายเชิงพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 4 ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการศึกษাজริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของตัวละคร และเพื่อศึกษাজริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล โดยผู้วิจัยเลือกตัวเอกและตัวประกอบที่มีความน่าสนใจ เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมและจริยธรรมของตัวละคร ซึ่งผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์พฤติกรรมและจริยธรรมของตัวละครที่เลือกมา โดยใช้หลักวิเคราะห์พฤติกรรมของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ และหลักวิเคราะห์จริยธรรมของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก โดยได้ผลการศึกษาเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ตอนที่ 2 วิเคราะห์จริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล

จากการวิเคราะห์ตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ผู้วิจัยได้ใช้หลักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ ซึ่งแสดงพฤติกรรมออกเป็น 3 ด้าน คือ จิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตไร้สำนึก

1. จิตสำนึก

จิตสำนึก หมายถึง ความรู้สึกและประสบการณ์ที่บุคคลตระหนักรู้ในทุกช่วงของเวลา ตัวอย่างของการตระหนักรู้เริ่มจากการรู้ร้อนรู้หนาว และการรู้ว่าเป็นหนังสือหรือดินสอ เป็นต้น จิตสำนึกจะเป็นส่วนที่เล็กมากในจิตใจของมนุษย์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ขวัญ : ...ฉันรักผู้หญิงคนหนึ่งจ๊ะพ่อ

ผู้ใหญ่เขียน : หรอ รักลูกบ้านไหนเข้าล่ะ

ขวัญ : ฉันรักเรียน ลูกกำนันเรื่องจ๊ะพ่อ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตสำนึก ฉันรักเรียน เป็นคำพูดของขวัญที่ได้พูดคำนี้ออกมาเนื่องจากขวัญรู้ใจของตนเองดีว่ารักเรียนมากแค่ไหน และยังได้ไปสารภาพว่าตนเองรักกับเรียนด้วยความจริงใจกับพ่อของตน แสดงให้เห็นได้

ว่าขวัญรู้ตัวอยู่ว่ากำลังรู้สึกตัวอยู่ว่าตนเองกำลังรู้สึกอย่างไรจึงทำให้ขวัญกำลังแสดงจิตสำนึกออกมา จากสถานการณ์ตอนที่ขวัญได้สารภาพว่ารักเรียนต่อหน้าพ่อ

ตัวอย่างที่ 2

ขวัญ : ...กรรมใดที่ไอ้ขวัญเคยก่อแก่ลุงกำนัน ไม่ว่าจะป็นกายกรรมก็ดี วจีกรรมก็ดี หรือมนกรรมก็ดี ขอให้ลุงกำนันได้โปรดอโหสิกรรมให้ไอ้ขวัญด้วยเถิด นิพพานะ ปัจโย โหตุ

กำนันเรื่อง : ข้าขออโหสิกรรมให้เอ็ง เจ้าขวัญ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตสำนึก อโหสิกรรม เป็นคำพูดของขวัญที่แสดงออกถึงความตั้งใจจริง เนื่องจากขวัญมีความตั้งใจที่จะไปขอขมาลาโทษต่อกำนันเรื่อง ขวัญไปบ้านกำนันเรื่องด้วยความประสงค์ที่ดี และขวัญได้กล่าวบทขออโหสิกรรมต่อกำนันเรื่องด้วยความบริสุทธิ์ใจจริง จากสถานการณ์ตอนที่ขวัญได้ไปขออโหสิกรรมกับกำนันเรื่องถึงที่บ้าน ก่อนที่ตนเองตั้งใจว่าจะบวชทดแทนบุญคุณให้กับพ่อของตน

ตัวอย่างที่ 3

ขวัญ : ...ข้าขอเลือดข้าเช่นต่อหน้าศาลเจ้าพ่อไทร ว่าข้าจะขอรัก ขอรอเจ้าแต่เพียงหญิงเดียว ข้าจะอดทนต่อสู้ เพื่อเลี้ยงดูเจ้าให้มีแต่ความสุขกาย จนกว่าเราจะตายจากกัน ขอให้ อานุภาพแห่งศาลเจ้าพ่อไทรคุ้มครองความรักของเราด้วยเถิด เจ้าประคุณ

เรียน : ข้าขอสาบานว่าข้าจะรักและซื่อตรงต่อพี่ขวัญเพียงชายเดียว เราจะรักกันซื่อ ๆ ตามประสาคนบ้านนอกคอกนา ตามประสาลูกบ้านเดียวกัน ขอให้ความรักของเราจงสำเร็จผลยั่งยืนนานเถิด เจ้าประคุณ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตสำนึก ข้าขอเลือดข้าเช่นต่อหน้าศาลเจ้าพ่อไทร เป็นคำพูดของขวัญขณะที่ขวัญรู้ตัวว่ากำลังใช้มีดกรีดแขนเพื่อใช้เลือดเช่นต่อหน้าศาลเจ้าพ่อไทร และตั้งใจให้คำมั่นสัญญากับเรียนต่อหน้าศาลเจ้าพ่อไทรว่าทั้งคู่จะรักกันไปจนกว่าจะตายจากกัน จากสถานการณ์ตอนที่ขวัญได้ให้คำมั่นสัญญากับเรียนต่อหน้าศาลเจ้าพ่อไทรว่าจะรักเรียนไม่มีวันเปลี่ยนแปลงจนกว่าทั้งคู่จะตายจากกัน

ตัวอย่างที่ 4

จ้อย : ...เรื่องหนี้ของพ่อกำนันเดี๋ยวฉันจะขอผิดคุณหญิงป่าให้เอง แต่ฉันอยากจะเปิดบริษัทแม่เรียนลูกสาวพ่อกำนันเป็นจะได้ไหม...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตสำนึก ฉันอยากจะเปิดบริษัทแม่เรียน เป็นคำพูดของจ้อยที่รู้ว่าตนเองมีความต้องการที่จะครอบครองเรียนและได้บอกความต้องการนั้นกับกำนันเรื่องพ่อของเรียนอย่างตรงไปตรงมาด้วย จากสถานการณ์ตอนที่จ้อยได้ไปทวงหนี้ถึงที่บ้านของกำนันเรื่อง

ตัวอย่างที่ 5

เรียน : ...ที่นี่คือบ้านของดิฉันค่ะคุณหญิง

คุณหญิงทองคำเปลว : เรียกแม่ว่าแม่สิลูก

เรียน : ดิฉันมีแม่คนเดียว ชื่อแม่รวย คุณหญิงไม่ใช่แม่ของดิฉันค่ะ

สาย : คนอกตัญญู เลี้ยงไม่เชื่อง สำนึกชะบั้งที่ได้ดีมีสุขทุกวันนี้ คุณหญิงท่านต้องเสียเงินเสียทองขุนหล่อนไปเท่าไร ถึงได้สวยได้งามได้มีความรู้เพียงนี้ รู้จักสำนึกในพระคุณของท่านบ้าง

เรียน : ดิฉันไม่เคยร้องขอสิ่งของเหล่านั้นจากคุณหญิงเลยแม้แต่ครั้งเดียว คุณหญิงเองต่างหากที่เป็นฝ่ายยึดเยียดทุกสิ่งทุกอย่างให้ตัวดิฉัน โดยไม่ถามความสมัครใจของดิฉันแม้แต่คำเดียว

คุณหญิง : เธอลืมไปอย่างหนึ่งนะเรียน เธอลืมความรักที่ฉันมีให้กับเธอยังไงละเรียน

...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตสำนึก ดิฉันมีแม่คนเดียว ชื่อแม่รวย คุณหญิงไม่ใช่แม่ของดิฉันค่ะ เป็นคำพูดของเรียนที่พูดต่อหน้าคุณหญิงทองคำเปลว ซึ่งเรียนได้พูดแสดงความจริงออกไปว่าตนเองไม่ใช่ลูกสาวที่แท้จริงของคุณหญิงทองคำเปลว และยังเข้าใจว่าคุณหญิงนั้นไม่ได้รับรักที่เรียนเป็นเรียน แต่รักที่เรียนมีหน้าตาคล้ายคลึงกับคุณโฉมยงลูกสาวของคุณหญิงที่เสียชีวิตไป จากสถานการณ์ตอนที่คุณหญิงทองคำเปลวไปตามหาเรียนที่ทุ่งบางกะปิ

ตัวอย่างที่ 6

เรียม : ...พ่อจำ สงสารฉันเถอะนะจะพ่อ ฉันรักพี่ขวัญ ฉันไม่ได้รักพี่จ้อยเลย

ขวัญ : พ่อกำนันจำ ฉันผิดเองจะ ฉันยอมรับผิดทุกอย่าง ขอลูกกำนันอย่าทุบตีเรียม
มันเลย ถ้าลูกกำนันโกรธก็ลงโทษฉันแทนเถอะจะ จะฆ่าฉันให้ตายฉันก็ยอม...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตสำนึก ฉันรักพี่ขวัญ
ฉันไม่ได้รักพี่จ้อยเลย เป็นคำพูดของเรียมที่มันในรักของตนกับขวัญ เนื่องจากเรียมรู้ตัวและสำนึกได้
อยู่เสมอว่าตนเองไม่ได้มีความรักต่อจ้อยเลย แต่ภายในใจนั้นรักแต่เพียงขวัญเพียงคนเดียว จาก
สถานการณ์ตอนที่เรียมได้สารภาพกับพ่อของตนว่าไม่ได้รักจ้อยเลย

2. จิตใต้สำนึก

จิตใต้สำนึก หมายถึง ความทรงจำต่อเหตุการณ์และประสบการณ์ที่สามารถหวน
คืนกลับมาได้โดยง่าย เมื่อมีเหตุการณ์เพียงเล็กน้อยมากระตุ้น ยกตัวอย่างเช่น การเตรียมตัวสอบ
การโทรศัพท์หาเพื่อน รูปแบบของจิตก่อนสำนึกจะเป็นสะพานจากจิตสำนึกในจิตใจไปหาจิตใต้สำนึก
ซึ่งมีส่วนใหญ่มากที่สุด ทำหน้าที่เหมือนกับแหล่งเก็บความทรงจำและอารมณ์ที่เจ็บปวด ซึ่งถูก
จิตสำนึกผลักออกไป ยกตัวอย่างเช่น ความรู้สึกเป็นศัตรู และเหตุการณ์ที่ถูกลืมจากการทำร้ายหรือ
สร้างความทรมานในวัยเด็ก และกลายเป็นความต้องการและแรงจูงใจที่บุคคลไม่รู้ตัว ซึ่งแสดงออกมา
ผ่านความคิดและพฤติกรรมของบุคคล ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

กำนันเรื่อง : ...เรียมมันหายไปไหน ถามว่าอีเรียมมันหายไปไหน มึงตอบกูมา
เดี๋ยวนี้ ตอบกูมาเดี๋ยวนี้ อีเรียมมันหายไปไหน ตอบมา

นางรววย : มันก็ไปหาคนรักของมัน เหมือนอย่างที่ฉันเคยทำก่อนเป็นเมียพี่ยังงี้ละ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตกึ่งสำนึกหรือจิตใต้
สำนึก ฉันเคยทำก่อนเป็นเมียพี่ยังงี้ละ เป็นคำพูดจากนางรววยได้พูดกับกำนันเรื่องเชิงเปรียบเทียบว่า
ที่เรียมหายออกจากบ้านไปเพราะว่าเรียมมันได้หนีไปหาคนรักของมัน เหมือนในอดีตที่นางรววยได้เคย
หนีไปหาคนรักเก่า ก่อนที่จะเป็นเมียของกำนันเรื่อง แสดงให้เห็นว่านางรววยนั้นได้มีการนึกถึงภาพ
เหตุการณ์ของตนเองในอดีตที่มีต่อคนรักเก่าซึ่งก็คือผู้ใหญ่เขียนนั่นเอง จากสถานการณ์ตอนที่นาง
รววยได้ทะเลาะกันกับกำนันเรื่องเรื่องที่เรียมหายตัวออกจากบ้านไป

ตัวอย่างที่ 2

ผู้ใหญ่เขียน : ...ไอ้เรื่อง มันเอานางเรียนไปขายจริง ๆ เหรอแม่รวย

นางรวย : จ๊ะ พี่เขียน

ผู้ใหญ่เขียน : เพื่อพรวกนางเรียนจากไอ้ขวัญ มันก็ไม่ได้ต่างจากที่มันพรวกเจ้าไป
จากพี่หрок

นางรวย : มันพรวกฉันได้แต่กายเท่านั้น เรียนก็เหมือนกัน...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตกึ่งสำนึกหรือจิตใต้สำนึก มันพรวกฉันได้แต่กายเท่านั้น เรียนก็เหมือนกัน เป็นคำพูดของนางรวยที่ได้พูดกับผู้ใหญ่เขียนที่เป็นคนรักเก่าของตน ซึ่งนางรวยได้พูดเชิงเปรียบเทียบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของเหตุการณ์ที่เรียนกำลังเผชิญอยู่กับเหตุการณ์ของตนในอดีต จึงทำให้นางรวยนึกถึงภาพเหตุการณ์ของตนเองในอดีตที่นางรวยกับผู้ใหญ่เขียนเคยรักกัน แต่ต้องถูกพรวกออกจากกันทั้งที่ใจยังรัก จากสถานการณ์ตอนที่นางรวยได้บังเอิญมาพบกับผู้ใหญ่เขียนอดีตคนรักเก่าของตนเองที่ศาลเจ้าพ่อไทร

ตัวอย่างที่ 3

นายอำเภอเมืองมิน : ...กราบผู้ใหญ่จ๊ะ

ผู้ใหญ่เขียน : อ้าว ท่านนายอำเภอเมืองมิน มีอะไรเหอมาถึงทุ่งบางกะปิเชียว

นายอำเภอเมืองมิน : เมื่อคืนนี้ พ่อจ้อยถูกทำร้ายร่างกายจนบาดเจ็บสาหัสที่โรงสี
เก่า เจ้าชิตกับเจ้าชัยถูกฆ่าตาย พ่อจ้อยว่าเป็นฝีมือของเจ้าขวัญนะจ๊ะ

ผู้ใหญ่เขียน : เฮ้ย ทำไมมาใส่ความลูกชายข้าอย่างนี้ ไอ้ขวัญมันนอนป่วยอยู่ในนี้ทั้งคืน ไม่เชื่อท่านก็เข้าไปดูสิ

นายอำเภอเมืองมิน : ฉันเชื่อผู้ใหญ่แล้วละจ๊ะ ที่มานี้ก็จะมาตามลูกความเฉย ๆ

ผู้ใหญ่เขียน : ไอ้จ้อยมีศัตรูตั้งมากมาย ไอ้ขวัญไปเกี่ยวอะไรกับมันด้วยวะ

นายอำเภอเมืองมิน : จันฉันทาแล้วละจ๊ะผู้ใหญ่

(ผู้ใหญ่เขียนนึกถึงตอนกลางดึกที่เปิดผ้าห่มดูแล้วไม่เจอขวัญ) หลังจากนั้นผู้ใหญ่เขียน
ออกไปตามหาขวัญที่เมาอยู่หน้าศาลเจ้าพ่อไทร

ผู้ใหญ่เขียน : ไอ้ขวัญ

ขวัญ : พ่อ เรียนมันไปแล้วจ๊ะพ่อ

ผู้ใหญ่เขียน : เมื่อคืนมึงฆ่าไปกี่ศพ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตกึ่งสำนึกหรือจิตใต้สำนึก ทำไมมาใส่ความลูกชายข้าอย่างนี้ ซึ่งเป็นคำพูดของผู้ใหญ่เขียนที่บ่งบอกถึงการเก็บซ่อนความ
จริงไว้ภายในใจ เนื่องจากว่าตนเองนั้นรู้ว่าขวัญเป็นคนลงมือทำร้ายร่างกายจ้อยและได้ฆ่าลูกน้อง
ของจ้อย แต่เมื่อนายอำเภอเมืองมินมาตามหาขวัญเนื่องจากสงสัยว่าจะเป็นฝีมือของขวัญ ผู้ใหญ่
เขียนกลับทำเป็นเหมือนไม่รู้ว่าใครที่เป็นคนลงมือทำร้ายจ้อยและลูกน้องของจ้อย เพื่อเป็นการ

ปกป้องลูกของตนเอง จากสถานการณ์ตอนที่นายอำเภอเมืองมินได้มาพบกับผู้ใหญ่เขียนที่บ้านเพื่อมาตามหาขวัญ

3. จิตไร้สำนึก

จิตไร้สำนึก หมายถึง สิ่งที่ถูกเก็บกดไว้ในขณะที่ยังมีสติ ไม่สามารถแสดงออกได้ อาจเป็นเพราะขนบธรรมเนียม ประเพณี จารีต ฯลฯ ตัวอย่างของการแสดงออกของจิตไร้สำนึก เช่น การปลั่งปากและการลืม เป็นต้น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

(ขวัญจะฆ่าตัวตายแล้วพ่อมาย้อยุดคุดกระซากไว้ได้ทัน) จากนั้นพ่อได้พูดเรียกสติขวัญ

ผู้ใหญ่เขียน : ...เอ็งตายแล้วข้าจะอยู่กับใครล่ะ

ขวัญ : พ่ออยู่คนเดียวได้ แต่ไอ้ขวัญจะมีชีวิตอยู่ต่อไปยังไงถ้าไม่มีอีเรียน

ผู้ใหญ่เขียน : ถ้าเอ็งจะฆ่าตัวตาย เอ็งฆ่าพ่อก่อนเลย เอาสีไอ้ขวัญ เอาสี... ฆ่าตัวตายมันง่ายนิดเดียว แต่พ่อมันแก่แล้ว ก่อนตายอยากเห็นชายผ้าเหลืองเอ็งสักครั้ง บวชให้พ่อได้ไหม ลูก แล้วเอ็งจะฆ่าตัวตายเมื่อไหร่ ก็สุดแต่ใจเอ็งเถอะไอ้ขวัญ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตไร้สำนึก ไอ้ขวัญจะมีชีวิตอยู่ต่อไปยังไงถ้าไม่มีอีเรียน เป็นคำพูดของขวัญที่พูดกับพ่อของตนแบบไม่ทันยั้งคิด เนื่องจากขวัญเสียใจมากและได้คิดที่จะฆ่าตัวตายเพราะว่าเรียนถูกพรากไปจากตน โดยที่ไม่ได้คำนึงถึงความรู้สึกของผู้ใหญ่เขียนผู้เป็นพ่อ แสดงให้เห็นว่าขวัญรักเรียนมากจนทำให้ไม่ได้คิดถึงชีวิตของตนเอง จากสถานการณ์ตอนที่ขวัญกำลังจะฆ่าตัวตาย แต่ผู้ใหญ่เขียนผู้เป็นพ่อได้เข้ามาห้ามไว้ได้ทัน

ตัวอย่างที่ 2

ขวัญ : ...ไอ้พวกระยา! ลูกผู้ชายที่ไหนวะเขาลอบพันหัวคนอื่นเขากราบตีนผู้ใหญ่ น้ำหน้าอย่างพวกมึงมันหมาลอบกัดชัด ๆ

จ้อย : จับมัน

ขวัญ : มา มา ดาหน้าเข้ามาเลย แล้วมึงจำใส่กบาลกันไว้เลยนะ ว่าคนอย่างกู ไม่เคยเลยที่จะยอมให้ใครลอบหลูพันหัวได้ง่าย ๆ ชีวิตมันต้องแลกด้วยชีวิต ไม่ใคร่ก็ใคร่ต้อง ตายกันข้างหนึ่ง ไอ้หมาหมู่...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตไร้สำนึก น้ำหน้าอย่างพวกมึงมันหมาลอบกัดชัด ๆ เป็นคำพูดของขวัญที่กำลังเสียสติอย่างรุนแรง เนื่องจากขวัญถูกจ้อยใช้มิดพิณศีรษะขวัญขณะที่กำลังก้มกราบกำนันเรื่อง จนทำให้ขวัญคุ้มคลั่งและเสียสติจนด่าคำสบถ

ต่าง ๆ ออกมา แสดงให้เห็นว่าขวัญนั้นไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองในขณะนั้นได้ จากสถานการณ์ตอนที่ขวัญกำลังก้มกราบกำนันเรื่อง และกล่าวขอโทษต่อกำนันเรื่องเนื่องจากเรื่องที่ตนเองและเรียมได้เสียกันแล้ว

ตอนที่ 2 วิเคราะห์จริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล

จากการวิเคราะห์ตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ผู้วิจัยได้ใช้หลักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก ทั้ง 6 ชั้น จัดเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ชั้น ดังนี้

1. ระดับก่อนมีจริยธรรมหรือระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Pre-Conventional Level)
ระดับนี้เด็กจะรับกฎเกณฑ์และข้อกำหนดของพฤติกรรมที่ “ดี” “ไม่ดี” จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดา มารดา ครูหรือเด็กโต และมักจะคิดถึงผลตามที่จะนำรางวัลหรือการลงโทษมาให้ พฤติกรรม “ดี” คือ พฤติกรรมที่แสดงแล้วได้รางวัล พฤติกรรม “ไม่ดี” คือ พฤติกรรมที่แสดงแล้วได้รับโทษ โดยบุคคลจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ซึ่งผู้มีอำนาจทางกายเหนือตนเองกำหนดขึ้น จะตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมที่เป็นหลักต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น จะพบในเด็ก 2-10 ปี ลอเรนซ์ โคลเบิร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

1.1 ชั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง (Punishment and Obedience Orientation) เด็กจะยอมทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจเหนือตนโดยไม่มีเงื่อนไขเพื่อไม่ให้ตนถูกลงโทษ ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อหลบหลีกการถูกลงโทษ เพราะกลัวความเจ็บปวด ยอมทำตามผู้ใหญ่เพราะมีอำนาจทางกายเหนือตนในชั้นนี้เด็กจะใช้ผลตามของพฤติกรรมเป็นเครื่องชี้ว่า พฤติกรรมของตน “ถูก” หรือ “ผิด” เป็นต้นว่า ถ้าเด็กถูกทำโทษก็จะคิดว่าสิ่งที่ตนทำ “ผิด” และจะพยายามหลีกเลี่ยงไม่ทำสิ่งนั้นอีก พฤติกรรมใดที่มีผลตามด้วยรางวัลหรือคำชม เด็กก็จะคิดว่าสิ่งที่ตนทำ “ถูก” และจะทำซ้ำอีกเพื่อหวังรางวัล ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

กำนันเรื่อง : ...ไอ้เรียม จับอี่เรียมไปขังกรง

เรียม : (จับเรียมไปขังตามคำสั่งกำนันเรื่อง)

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบชั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง (จับเรียมไปขังตามคำสั่งกำนันเรื่อง) จะเห็นว่าเรียมเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันเรื่อง จึงได้นำตัวเรียมไปขังกรงไว้ เพราะเกรงว่าถ้าตนเองไม่เอาตัวเรียมไปขังตามที่พ่อบอกจะทำให้โดนลงโทษด้วย เนื่องจากในสถานการณ์ขณะนั้นกำนันเรื่องกำลังมีอารมณ์โมโหเป็นอย่างมาก เรียมจึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันเรื่อง การที่เรียมยอมปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันเรื่องเป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการเชื่อฟังผู้มีอำนาจเหนือกว่าตนเอง และกลัวการได้รับโทษหากไม่ปฏิบัติตาม

ตัวอย่างที่ 2

ผู้ใหญ่เขียน : ...แดกยาซะไอ้ขวัญ

ขวัญ : ไม่

ผู้ใหญ่เขียน : ตัวมึงร้อนอย่างกับไฟยังเสือกจะดี้อีก แดกยาซะ ไม้งั้นกูทุบแผลมึง
จริง ๆ ด้วย

ขวัญ : อย่า เจ็บ... (ขวัญยอมกินยาแต่โดยดี)

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 1 การถูกลงโทษ และการเชื่อฟัง (ขวัญยอมกินยาแต่โดยดี) จะเห็นได้ว่าท่าทีของขวัญในตอนแรกจะขัดแย้งคำสั่งของผู้ใหญ่เขียน สังเกตได้จากขวัญไม่ยอมกินยาที่พ่อเตรียมมาไว้ให้ แต่พอผู้ใหญ่เขียนกำชับมาว่า ถ้าไม่กินยาจะโดนทุบแผล หลังจากที่ขวัญได้ยินคำนี้แล้วจึงยอมกินยาแต่โดยดี การที่ขวัญกลัวถูกพ่อทุบแผลเพราะไม่ยอมกินยาเป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการเชื่อฟังผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า เพราะถ้าไม่ทำตามตนเองอาจถูกลงโทษได้

1.2 ขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน (Instrumental Relativist Orientation) ใช้หลักการแสวงหารางวัลและการแลกเปลี่ยน บุคคลจะเลือกทำตามความพอใจของตนเอง โดยให้ความสำคัญของการได้รับรางวัลตอบแทน ทั้งรางวัลที่เป็นวัตถุหรือการตอบแทนทางกาย วาจา และใจ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องของสังคม ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อต้องการผลประโยชน์สิ่งตอบแทน รางวัล และสิ่งแลกเปลี่ยน เป็นสิ่งตอบแทน ในขั้นนี้เด็กจะสนใจทำตามกฎข้อบังคับ เพื่อประโยชน์หรือความพอใจของตนเอง หรือทำดีเพราะอยากได้ของตอบแทนหรือรางวัล ไม่ได้คิดถึงความยุติธรรมและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น หรือความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น พฤติกรรมของเด็กในขั้นนี้ทำเพื่อสนองความต้องการของตนเอง แต่มักจะเป็นการแลกเปลี่ยนกับคนอื่น เช่น ประโยค “ถ้าเธอทำให้ฉัน ฉันจะให้.....” ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

รอด : ...ฉันอยากฝึกเพลงมวย เพลงดาบให้เก่งเหมือนพี่ขวัญอะจ๊ะ

ขวัญ : เอาไว้โตกว่านี้ก่อนแล้วกันไอ้รอด

รอด : ตามใจนะ พี่ขวัญคงไม่อยากจะรู้ว่าพี่เรียนเขาอยู่ที่ไหน กำลังทำอะไรอยู่

ขวัญ : อยากจะอยาก ว่าแต่บอกมาก่อนนะว่าพี่เรียนเขาอยู่ที่ไหน

รอด : พี่เรียนเขาอยู่ไม่ใกล้ไม่ไกลหรอกจ๊ะ พี่เรียนเขากำลังหาปลาอยู่ที่...

ขวัญ : รอฟีก่อนนะน้อง เดียวพี่มาสอน

รอด : ตามสบายเลยพี่...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน รอฟีก่อนนอนน้อง เดียร์พี่มาสอน เป็นคำพูดของขวัญที่พูดกับรอต จะเห็นได้ว่ารอตอยากฝึกเพลงมวย เพลงรำดาบกับขวัญมาก จึงได้มาขอให้ขวัญช่วยสอนให้ ในตอนแรกขวัญได้ปฏิเสธคำขอของรอตไป แต่เมื่อรอตบอกว่าถ้าขวัญสอนให้จะบอกว่าเรียนอยู่ที่ไหน กำลังทำอะไรอยู่ ขวัญจึงยอมรับคำขอของรอตและช่วยสอนเพลงมวย เพลงดาบให้ แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ขวัญยอมทำตามคำขอของรอต เพราะถ้าหากตนทำตามคำขอนั้นจะเปรียบเสมือนเป็นการได้รับรางวัล จึงเป็นเหตุจูงใจให้ปฏิบัติตาม

ตัวอย่างที่ 2

จ้อย : ...เรื่องหนี้ของพ่อกำนันฉันยกให้ทั้งหมด

กำนันเรื่อง : ขอบใจนะพ่อคุณ

จ้อย : แต่ฉันอยากจะได้เรียนเป็นเมียฉันเร็วที่สุด

กำนันเรื่อง : ไม่ได้ปฏิเสธคำขอของจ้อย

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน (ไม่ได้ปฏิเสธคำขอของจ้อย) จะเห็นได้ว่าหลังจากที่จ้อยได้แสดงคำขอมาว่าอยากจะได้เรียนเป็นเมียต่อกำนันเรื่องแล้ว กำนันเรื่องไม่ได้มีท่าทีที่จะปฏิเสธคำขอดังกล่าว และยอมทำตามคำขอของจ้อยโดยการยกเรียนให้ในท้ายที่สุด การที่กำนันเรื่องแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมไม่ปฏิเสธคำขอของจ้อย เนื่องจากหากตอบสนองความต้องการของจ้อยได้จะถูกยกเลิกหนี้ทั้งหมดก็เปรียบเสมือนการได้รับรางวัล กำนันเรื่องจึงยอมที่จะยกตัวเรียนให้กับจ้อย

ตัวอย่างที่ 3

ขวัญ : ...ไอ้ขวัญคิดถึงเรียนจ๊ะพ่อ

ผู้ใหญ่เขียน : คิดถึงเธอ คิดถึงเธอ แดกเข้าไป มึงแดกเข้าไป! มึงฟังกูนะ ไอ้ขวัญสามปีนะไม่นานเกินไปหรอก ถ้ามึงยังรักอีเรียนจริงอะนะ มึงต้องพิสูจน์ตัวเอง หางานทำ เก็บเงินให้ได้ห้าร้อย แล้วจะไปไถ่ตัวอีเรียนกับคุณหญิงท่านเอง มึงทำได้ไหม

ขวัญ : โห ตั้งสามปี

ผู้ใหญ่เขียน : มึงทำได้ไหม!

ขวัญ : จ๊ะ ได้จ๊ะ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน จ๊ะ ได้จ๊ะ จะเห็นได้ว่าหลังจากคำพูดของผู้ใหญ่เขียนขวัญตั้งใจเก็บเงินเพื่อจะนำไปไถ่ตัวเรียน การที่ขวัญแสดงพฤติกรรมทำตามคำแนะนำของผู้ใหญ่เขียนก็เพราะว่าขวัญเห็นว่าหาตนเองปฏิบัติตามจะทำให้ได้รับรางวัลตอบแทน เนื่องจากขวัญคิดถึงเรียน และ

ต้องการให้เริ่มพ้นจากการถูกนำไปขายให้คุณหญิงทองคำเปลว ผู้ใหญ่เขียนจึงบอกกับขวัญว่าให้ขวัญพิสูจน์ตัวเอง โดยการหางานทำ เก็บเงินให้ได้ห้าร้อยบาท แล้วตนเองจะไปไถ่ตัวอ๊วเริ่มคืนมาให้

2) ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) พัฒนาการจริยธรรมระดับนี้ ผู้ทำถือว่าการประพฤติตนตามความคาดหวังของผู้ปกครอง บิดามารดา กลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกหรือของชาติ เป็นสิ่งที่ควรจะทำหรือทำความผิด เพราะกลัวว่าตนจะไม่ใช่ที่ยอมรับของผู้อื่น ผู้แสดงพฤติกรรมจะไม่คำนึงถึงผลตามมาที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเอง ถือว่าความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีเป็นสิ่งสำคัญทุกคนมีหน้าที่ที่จะรักษามาตรฐานทางจริยธรรมโดยบุคคลจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่ตนเองอยู่ ตามความคาดหวังของครอบครัวและสังคม โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นขณะนั้นหรือภายหลังก็ตาม จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมโดยคำนึงถึงจิตใจของผู้อื่น จะพบในวัยรุ่นอายุ 10-16 ปี ลอเรนซ์ โคลเบิร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

2.1 ชั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” (Interpersonal on ordnance of “Good boy , nice girl” Orientation) บุคคลจะใช้หลักทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ใช้เหตุผลเลือกทำในสิ่งที่กลุ่มยอมรับโดยเฉพาะเพื่อน เพื่อเป็นที่ชื่นชมและยอมรับของเพื่อน ไม่เป็นตัวของตัวเอง คล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น เพื่อต้องการรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดี พบในวัยรุ่นอายุ 10-15 ปี ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับของหมู่คณะ การช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้เขาพอใจ และยกย่องชมเชย ทำให้บุคคลไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน พัฒนาการทางจริยธรรมชั้นนี้เป็นพฤติกรรมของ “คนดี” ตามมาตรฐานหรือความคาดหวังของบิดา มารดา หรือเพื่อนวัยเดียวกัน พฤติกรรม “ดี” หมายถึง พฤติกรรมที่จะทำให้ผู้อื่นชอบและยอมรับ หรือไม่ประพฤติดีเพราะเกรงว่าพ่อแม่จะเสียใจดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

คุณสมชาย : ...ผมเลยอยากจะทำโอกาสนี้ขอร้องคุณเริ่มกับคุณนำหญิงและพ่อ
กำนันเรื่อง

คุณหญิงทองคำเปลว : ฉันรักเริ่มเท่ากับที่ฉันรักโอมยงค์ ในเมื่อสมชายกับโอมยงค์
ก็หมั้นหมายกันมาตั้งแต่ยังเล็ก ก็เท่ากับว่าฉันมีความยินดีอย่างยิ่งที่จะยกเริ่มให้แต่งงานกับสมชาย
จ๊ะ

กำนันเรื่อง : ในเมื่อกระผมได้ขายเริ่มขาด ให้เป็นกรรมสิทธิ์แก่คุณหญิงไปแล้ว ก็
สุดแต่แต่คุณหญิงจะตัดสินใจในเรื่องนี้เถอะขอรับ

คุณสมชาย : แล้วคุณเริ่มละ คุณยินดีที่จะเป็นภรรยาของผมหรือเปล่า

เริ่ม : ตอบรับไปเลยอ๊วเริ่ม อ๊ว!

กำนันเรื่อง : อ๊วเริ่ม!

เริ่ม : คุณแม่คือผู้มีพระคุณอย่างสูงกับเริ่ม เป็นผู้ชุบชีวิตใหม่ให้แก่เริ่ม เริ่มถือ
ว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่คุณแม่มอบให้ เป็นสิ่งที่ล้ำค่าที่สุดในชีวิตของเริ่มคะ...

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” เริ่มถือว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่คุณแม่มอบให้เป็นสิ่งที่ล้ำค่าที่สุดในชีวิตของเรียม จะเห็นได้ว่าจากเหตุการณ์ที่เรียมถูกนำตัวไปขายต่อให้กับคุณหญิงทองคำเปลวแล้วนั้น เรียมต้องปรับตัวและปฏิบัติตามคำสั่งของคุณหญิงหลาย ๆ อย่าง เพราะเรียมมองว่าตนได้มาอาศัยอยู่กับผู้ที่มีพระคุณได้เลี้ยงดูเรียมให้ดีขึ้น การที่คุณหญิงทองคำเปลวจะยกให้เรียมแต่งงานกับคุณสมชาย และเรียมเองก็แสดงอาการขัดขืนแต่อย่างไร แสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น เพื่อให้เป็นที่พอใจและได้รับการยอมรับ

2.2 ขั้นที่ 4 กฎและระเบียบ (“Law-and-order” Orientation) จะใช้หลักทำตามหน้าที่ของสังคมโดยปฏิบัติตามระเบียบของสังคมอย่างเคร่งครัด เรียนรู้การเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ปฏิบัติตามหน้าที่ของสังคมเพื่อดำรงไว้ซึ่งกฎเกณฑ์ในสังคม พบในอายุ 13-16 ปี ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหน้าที่ของสังคมโดยบุคคลรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของเขาในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมนั้น จึงมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมกำหนดให้หรือคาดหวังไว้ เหตุผลทางจริยธรรมในขั้นนี้ ถือว่าสังคมจะอยู่ด้วยความมีระเบียบเรียบร้อยต้องมีกฎหมายและข้อบังคับ คนดีหรือคนที่มีพฤติกรรมถูกต้อง คือคนที่ปฏิบัติตามระเบียบบังคับหรือกฎหมาย ทุกคนควรเคารพกฎหมาย เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นระเบียบของสังคม ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

กำนันเรื่อง : ...ไอ้เชียน มึงกล้าดียังไงมาเหยียบถึงเรือนกู

ผู้ใหญ่เชียน : ข้าตั้งใจมาตีไอ้เรื่อง นอกจากจะมาเคารพศพแม่รวยแล้ว ข้ายังตั้งใจพาไอ้ขวัญมาขอขมาลาบวชเฝ้าในฐานะที่เฝ้าเป็นผู้ใหญ่ในถิ่นนี้ ไอ้ขวัญ

ขวัญ : กรรมใดที่ไอ้ขวัญเคยก่อแก่ลุงกำนัน ไม่ว่าจะเป็นกายกรรมก็ดี วิจิกรรมก็ดี หรือมนเอนกรรมก็ดี ขอให้ลุงกำนันโปรดโอหสิกรรมให้ไอ้ขวัญด้วยเถิด นิพพานะ ปัจโย โหตุ

กำนันเรื่อง : ข้าขอโอหสิกรรมให้เฝ้า เจ้าขวัญ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 4 กฎและระเบียบ ขอให้ลุงกำนันโปรดโอหสิกรรมให้ไอ้ขวัญด้วยเถิด จะเห็นได้ว่าขวัญได้มาทำการขอขมาลาบวชกับกำนันเรื่อง ให้อโหสิกรรมที่เคยมีต่อกัน เพราะขวัญตั้งใจจะมาลาบวชตามคำขอของพ่อ และเนื่องจากในเหตุการณ์อยู่ในสังคมของคนไทยที่มีความเชื่อมาก่อนจะบวชได้ต้องมากราบขอขมา อโหสิกรรมกับผู้ใหญ่เสียก่อน จึงแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของขวัญว่าเป็นตัวละครที่มีพฤติกรรมเข้าใจและศรัทธาต่อกฎเกณฑ์ของสังคม

ตัวอย่างที่ 2

เรียม : ...ศาลเจ้าพ่อไทร

ขวัญ : ที่ที่เราเคยถวายตัวเป็นลูกท่านตั้งแต่มดเล็ก ๆ ใจเรียม พี่เจอเจ้าที่นี่ รักเจ้าตั้งแต่นั้นมา แต่เจ้าคงไม่รู้ตัว...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 4 กฎและระเบียบที่ที่เราเคยถวายตัวเป็นลูกท่านตั้งแต่มดเล็ก ๆ จะเห็นได้ว่าสังคมของขวัญและเรียมเป็นสังคมของคนไทยที่มีความเชื่อและค่านิยมเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในที่นี้คือศาลเจ้าพ่อไทร ที่คนในทุ่งบางกะปิให้ความเคารพและศรัทธาเจ้าพ่อไทร การที่ขวัญและเรียมได้ไปขอเป็นลูกเจ้าพ่อไทรก็แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมว่าขวัญและเรียมยังมีความเชื่อ ความศรัทธาตามสังคมที่ตนดำรงอยู่

3) **ระดับจริยธรรมตามหลักการด้วยวิจารณญาณ หรือระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม (Post - Conventional Level)** พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้ เป็นหลักจริยธรรมของผู้มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ผู้ทำหรือผู้แสดงพฤติกรรมได้พยายามที่จะตีความหมายของหลักการและมาตรฐานทางจริยธรรมด้วยวิจารณญาณ ก่อนที่จะยึดถือเป็นหลักของความประพฤติที่จะปฏิบัติตาม การตัดสินใจ “ถูก” “ผิด” “ไม่ควร” มาจากวิจารณญาณของตนเอง ปราศจากอิทธิพลของผู้มีอำนาจหรือกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกกฎเกณฑ์ - กฎหมาย ควรจะตั้งบนหลักความยุติธรรม และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคมที่ตนเป็นสมาชิก ทำให้บุคคลตัดสินใจขัดแย้งของตนเองโดยใช้ความคิดไตร่ตรองอาศัยค่านิยมที่ตนเชื่อและยึดถือเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจ จะปฏิบัติตามสิ่งที่สำคัญมากกว่าโดยมีกฎเกณฑ์ของตนเอง ซึ่งพัฒนามาจากกฎเกณฑ์ของสังคม เป็นจริยธรรมที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป ลอเรนซ์ โคลเบิร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

3.1 **ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา (Social Contract Orientation)** บุคคลจะมีเหตุผลในการเลือกกระทำโดยคำนึงถึงประโยชน์ของคนหมู่มาก ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น สามารถควบคุมตนเองได้ เคารพการตัดสินใจที่จะกระทำด้วยตนเอง ไม่ถูกควบคุมจากบุคคลอื่น มีพฤติกรรมที่ถูกต้องตามค่านิยมของตนและมาตรฐานของสังคม ถือว่ากฎเกณฑ์ต่างๆเปลี่ยนแปลงได้ โดยพิจารณาประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก พบได้ในวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามมาตรฐานของสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยบุคคลเห็นความสำคัญของคนหมู่มากจึงไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกต้องจะต้องเป็นไปตามค่านิยมส่วนตัว ผสมผสานกับมาตรฐานซึ่งได้รับการตรวจสอบและยอมรับจากสังคม ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

คุณหญิงทองคำเปลว : ...ฉันขอยกหนี้สินทั้งหมดรวมกับดอกที่กำนันค้าง ฉันไว้ให้กำนัน แล้วฉันขอซื้อเรือในราคาห้าร้อยบาท กำนันต้องขายขาดเรือให้ฉัน

กำนันเรื่อง : ก็นับเป็นวาสนาของตัวอี่เรือขอรับ

จ้อย : ถ้าอย่างนั้นผมคงต้องสู้ขอเรือกับคุณหญิงป่านะสิครับ

คุณหญิงทองคำเปลว : ใช่สิ แต่ป้าคงไม่ยกเรือให้เป็นเมียแกลหรือกะจ้อย

จ้อย : คุณป้าพูดเล่นกระมังครับ

คุณหญิงทองคำเปลว : ป้าเคยพูดเล่นเธอ ลูกเมียแกลที่มีสามบ้านแปดบ้านนั้นนะ เลี้ยงดูให้มันดี ๆ เสียก่อนเถอะ และจำคำป้าไว้ล่ะ ถ้าขึ้นแกมาเกาะเกาะเรือมละก็จะได้เห็นดีกัน

จ้อย : (ยอมปฏิบัติตามคำของคุณหญิงทองคำเปลว)

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา (ยอมปฏิบัติตามคำของคุณหญิงทองคำเปลว) จะเห็นได้ว่าจ้อยยอมที่จะไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับเรืออีกเนื่องจากว่ากำนันเรื่องได้ขายขาดเรือให้กับคุณหญิงทองคำเปลวแล้ว อีกทั้งคุณหญิงทองคำเปลว ยังกำชับอย่างชัดเจนว่าไม่ให้มายุ่งเกี่ยวกับเรืออีก การที่จ้อยมีพฤติกรรมการยอมรับเช่นนี้ก็แสดงให้เห็นพฤติกรรมของจ้อยว่ามีการทำตามข้อตกลงหรือสัญญาไว้กับคุณหญิงทองคำเปลว

ตัวอย่างที่ 2

เรียม : ...ฉันของสาบานว่าฉันจะไม่มีวันทอดทิ้งพี่ขวัญ ทั้งทุ่งบางกะปิ

คลองแสนแสบ ไปจนกว่าเราจะตายจากกันจ๊ะ

ขวัญ : ข้าฝืนไปหรือนี่

เรียม : กอดฉันสิจ๊ะพี่ขวัญ พี่จะรู้ว่าไม่ได้ฝืนไป อภัยให้ฉันด้วย

ขวัญ : พี่รักเจ้ายิ่งชีวิตพี่ ทำไมพี่จะอภัยให้เจ้าไม่ได้...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา อภัยให้ฉันด้วย จะเห็นได้ว่าเรียมได้เจอกับเหตุการณ์ก่อนหน้าที่ทำให้รู้ว่าสังคมเมืองหลวงนั้นเป็นสังคมจอมปลอม ไม่มีความจริงใจกับเรียม ทำให้เรียมได้ย้อนนึกถึงภาพเหตุการณ์ตอนที่เรียมนั้นได้อยู่กับขวัญ ณ ทุ่งบางกะปิ และทำให้เรียมยอมหนีกลับมาที่บ้านเกิด และได้มาสารภาพกับขวัญ และขอโทษที่ทิ้งขวัญไป แต่การกลับมาของเรียมแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของเรียมว่า เรียมนั้นยังคำนึงถึงคำมั่นสัญญาที่เคยให้ไว้กับขวัญ และได้กลับมาทำตามสัญญาที่ตกลงกันไว้กับขวัญ

3.2 ขั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล (Universal Ethical Principle Orientation) เป็นขั้นที่เลือกตัดสินใจที่จะกระทำโดยยอมรับความคิดที่เป็นสากลของผู้เจริญแล้ว ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหลักการคุณธรรมสากลโดยคำนึงความถูกต้องยุติธรรมยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มีอุดมคติและคุณธรรมประจำใจ มีความยืดหยุ่นและยึดหลักจริยธรรมของตนอย่างมีสติ ด้วยความยุติธรรม และคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน เคารพในความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล ละอายและเกรงกลัวต่อบาป พบในวัยผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญาขั้นนี้เป็นหลักการมาตรฐานจริยธรรมสากล เป็นหลักการเพื่อมนุษยธรรม เพื่อความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชนและเพื่อความยุติธรรมของมนุษย์ทุกคน ในขั้นนี้สิ่งที่ “ถูก” และ “ผิด” เป็นสิ่งที่มโนธรรมของแต่ละบุคคลที่เลือกยึดถือ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

หลวงตา : ...อะไรกันวะเนี่ย กัดกันเหมือนหมา งานบุญงานกุศลก็ไม่เว้น

เรียว : ก็พวกไอ้ขี้ขี้ขี้ขี้หลวงตา มันเอาหมามุ้ยมาใส่ฉันทหลวงตา คั้นไปหมดเลย มันมาหาเรื่องพวกฉันก่อนด้วย

หลวงตา : จำไว้นะ วัดเป็นของลูกบ้านทุ่งบางกะปิทุกคน ไม่มีพรรคไม่มีพวก ไม่มีฝ่ายใดทั้งสิ้น...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล จำไว้นะ วัดเป็นของลูกบ้านทุ่งบางกะปิทุกคน ไม่มีพรรคไม่มีพวก ไม่มีฝ่ายใดทั้งสิ้น จะเห็นได้ว่าการยกพวกทะเลาะกันในวัด ซึ่งเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพศรัทธาของคนในสังคมนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ควรอย่างยิ่ง เนื่องจากวัดเป็นเขตอภัยทาน และเมื่อหลวงตามาเห็นเหตุการณ์และได้ทำการห้ามให้หยุดการกระทำนั้น ทุก ๆ คนจึงหยุดพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความวุ่นวาย แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของตัวละครในเหตุการณ์นี้ว่ายังมีพฤติกรรมที่ยึดหลักอุดมคติสากลในเรื่องของความละอายต่อบาป

ตัวอย่างที่ 2

คุณหญิงทองคำเปลว : ...เรียม กลับบ้านเราเถอะนะลูก

เรียม : ที่นี่คือบ้านของดิฉันคะคุณหญิง

คุณหญิงทองคำเปลว : เรียกแม่ว่าแม่สิลูก

เรียม : ดิฉันมีแม่คนเดียว ชื่อแม่รวย คุณหญิงไม่ใช่แม่ของดิฉันคะ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล ดิฉันมีแม่คนเดียว ชื่อแม่รวย คุณหญิงไม่ใช่แม่ของดิฉันคะ จะเห็นได้ว่าการที่เรียมได้แสดงจุดยืนอย่างชัดเจนต่อหน้าคุณหญิงทองคำเปลว นั้น แสดงให้เห็นพฤติกรรมว่าเรียมยังมีความเชื่อมั่นในความคิดของตนที่คิดว่าเป็นทางที่ถูกต้องแล้ว การยอมรับว่าตนไม่ใช่ลูกของคุณหญิง

ทองคำเปลว แต่แม่จริง ๆ ของเรียมก็คือแม่รวย นั้นแสดงออกให้เห็นว่าเรียมยังมีความรำลึกถึงแม่ที่แท้จริงของตน ยังไม่ลืมบุญคุณที่ให้กำเนิด สิ่งเหล่านี้จึงแสดงให้เห็นว่าเรียมยังมีความยึดมั่นในอุดมคติสากล

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์ เทวนพ เทวกุล และเพื่อศึกษาพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ซึ่งในบทนี้ประกอบไปด้วย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล โดยสรุปผลแบ่งเป็น 2 ตอนตามวัตถุประสงค์ ตอนที่ 1 วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ตอนที่ 2 วิเคราะห์จริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดยหม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล

จากการวิเคราะห์ตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ผู้วิจัยได้ใช้หลักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ ซึ่งแสดงพฤติกรรมออกเป็น 3 ด้าน คือ จิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตไร้สำนึก

1. จิตสำนึก

จิตสำนึก หมายถึง ความรู้สึกและประสบการณ์ที่บุคคลตระหนักรู้ในทุกช่วงของเวลา ตัวอย่างของการตระหนักรู้เริ่มจากการรู้ร้อนรู้หนาว และการรู้ว่าเป็นหนังสือหรือดินสอ เป็นต้น จิตสำนึกจะเป็นส่วนที่เล็กมากในจิตใจของมนุษย์

จากเรื่องพบพฤติกรรมจิตสำนึก 6 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 4 ตัวละคร ได้แก่ ขวัญ กำนันเรื่อง จ้อย และเรียม ตัวละครที่มีพฤติกรรมจิตสำนึกที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ

ตัวอย่างเช่น

ขวัญ : ...ฉันรักผู้หญิงคนหนึ่งจะพ่อ
 ผู้ใหญ่เขียน : หรอ รักลูกบ้านไหนเข้าละ
 ขวัญ : ฉันรักเรียน ลูกกำนันเรื่องจะพ่อ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตสำนึก ฉันรักเรียน เป็นคำพูดของขวัญที่ได้พูดคำนี้ออกมาเนื่องจากขวัญรู้ใจของตนเองที่ว่ารักเรียนมากแค่ไหน และยังได้ไปสารภาพว่าตนเองรักกับเรียนด้วยความจริงใจกับพ่อของตน แสดงให้เห็นได้ว่าขวัญรู้ตัวอยู่ว่ากำลังรู้สึกตัวอยู่ว่าตนเองกำลังรู้สึกอย่างไรจึงทำให้ขวัญกำลังแสดงจิตสำนึกออกมา จากสถานการณ์ตอนที่ขวัญได้สารภาพว่ารักเรียนต่อหน้าพ่อ

2. จิตใต้สำนึก

จิตใต้สำนึก หมายถึง ความทรงจำต่อเหตุการณ์และประสบการณ์ที่สามารถหวนคืนกลับมาได้โดยง่าย เมื่อมีเหตุการณ์เพียงเล็กน้อยมากระตุ้น ยกตัวอย่างเช่น การเตรียมตัวสอบ การโทรศัพท์หาเพื่อน รูปแบบของจิตก่อนสำนึกจะเป็นสะพานจากจิตสำนึกในจิตใจไปหาจิตใต้สำนึกซึ่งมีส่วนใหญ่มากที่สุด ทำหน้าที่เหมือนกับแหล่งเก็บความทรงจำและอารมณ์ที่เจ็บปวด ซึ่งถูกจิตสำนึกผลักออกไป ยกตัวอย่างเช่น ความรู้สึกเป็นศัตรู และเหตุการณ์ที่ถูกลืมจากการทำร้ายหรือสร้างความทรมานในวัย เด็ก และกลายเป็นความต้องการและแรงจูงใจที่บุคคลไม่รู้ตัว ซึ่งแสดงออกมาผ่านความคิดและพฤติกรรมของบุคคล

จากเรื่องพบพฤติกรรมจิตใต้สำนึก 3 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ นางรวยและผู้ใหญ่เขียน ตัวละครที่มีพฤติกรรมจิตใต้สำนึกที่เด่นชัดที่สุด คือ ผู้ใหญ่เขียน

ตัวอย่างเช่น

นายอำเภอเมืองมิน : ...กราบผู้ใหญ่จ๊ะ

ผู้ใหญ่เขียน : อ้าว ท่านนายอำเภอเมืองมิน มีอะไรหอรมาถึงทุ่งบางกะปิเชียว

นายอำเภอเมืองมิน : เมื่อคืนนี้ พ่อจ้อยถูกทำร้ายร่างกายจนบาดเจ็บสาหัสที่โรงสีเก่า เจ้าชิตกับเจ้าชัยถูกฆ่าตาย พ่อจ้อยว่าเป็นฝีมือของเจ้าขวัญนะจ๊ะ

ผู้ใหญ่เขียน : เฮ้ย ทำไมมาใส่ความลูกชายข้าอย่างนี้ ไอ้ขวัญมันนอนป่วยอยู่ในนี้ทั้งคืน ไม่เชื่อท่านก็เข้าไปดูสิ

นายอำเภอเมืองมิน : ฉันเชื่อผู้ใหญ่แล้วละจ๊ะ ที่มานี้ก็จะมาตามลูกความเฉย ๆ

ผู้ใหญ่เขียน : ไอ้จ้อยมีศัตรูตั้งมากมาย ไอ้ขวัญไปเกี่ยวอะไรกับมันด้วยวะ

นายอำเภอเมืองมิน : จั้นฉันลาแล้วละจ๊ะผู้ใหญ่

(ผู้ใหญ่เขียนนึกถึงตอนกลางดึกที่เปิดผ้าห่มดูแล้วไม่เจอขวัญ) หลังจากนั้นผู้ใหญ่เขียนออกไปตามหาขวัญที่เมาอยู่หน้าศาลเจ้าพ่อไทร

ผู้ใหญ่เขียน : ไอ้ขวัญ

ขวัญ : พ่อ เรียนมันไปแล้วจ๊ะพ่อ

ผู้ใหญ่เขียน : เมื่อคืนมึงฆ่าไปกี่ศพ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตกึ่งสำนึกหรือจิตใต้สำนึก ทำไมมาใส่ความลูกชายเข้าอย่างนี้ ซึ่งเป็นคำพูดของผู้ใหญ่เขียนที่บ่งบอกถึงการเก็บซ่อนความจริงไว้ภายในใจ เนื่องจากว่าตนเองนั้นรู้ว่าขวัญเป็นคนลงมือทำร้ายร่างกายจ้อยและได้ฆ่าลูกน้องของจ้อย แต่เมื่อนายอำเภอเมืองมีนมาตามหาขวัญเนื่องจากสงสัยว่าจะเป็นฝีมือของขวัญ ผู้ใหญ่เขียนกลับทำเป็นเหมือนไม่รู้ว่าใครที่เป็นคนลงมือทำร้ายจ้อยและลูกน้องของจ้อย เพื่อเป็นการปกป้องลูกของตนเอง จากสถานการณ์ตอนที่นายอำเภอเมืองมีนได้มาพบกับผู้ใหญ่เขียนที่บ้านเพื่อมาตามหาขวัญ

3. จิตไร้สำนึก

จิตไร้สำนึก หมายถึง สิ่งที่ถูกเก็บกดไว้ในขณะที่ยังมีสติ ไม่สามารถแสดงออกได้ อาจเป็นเพราะขนบธรรมเนียม ประเพณี จารีต ฯลฯ ตัวอย่างของการแสดงออกของจิตใต้สำนึก เช่น การปลั่งปากและการลืม เป็นต้น ซิกมันด์ ฟรอยด์เชื่อว่าอารมณ์ขันและเรื่องตลกเป็นการแสดงออกที่มีการแอบแฝงความปรารถนาหรือความขัดแย้ง

จากเรื่องพบพฤติกรรมจิตไร้สำนึก 2 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 1 ตัวละคร ได้แก่ ขวัญ ตัวละครที่มีพฤติกรรมจิตไร้สำนึกที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ

ตัวอย่างเช่น

(ขวัญจะฆ่าตัวตายแล้วพอมาย้อยุดฉุดกระชากไว้ได้ทัน) จากนั้นพ่อได้พูดเรียกสติ
ขวัญ

ผู้ใหญ่เขียน : ...เอ็งตายแล้วข้าจะอยู่กับใครละ

ขวัญ : พ่ออยู่คนเดียวได้ แต่ไอ้ขวัญจะมีชีวิตอยู่ต่อไปยังไงถ้าไม่มีอีเรียน

ผู้ใหญ่เขียน : ถ้าเอ็งจะฆ่าตัวตาย เอ็งฆ่าพ่อก่อนเลย เอาสิไอ้ขวัญ เอาสิ ... ฆ่าตัวตายมันง่ายนิดเดียว แต่พ่อมันแก่แล้ว ก่อนตายอยากเห็นชายผ้าเหลืองเอ็งสักครั้ง บวชให้พ่อได้ไหมลูก แล้วเอ็งจะฆ่าตัวตายเมื่อไหร่ ก็สุดแต่ใจเอ็งเออะไอ้ขวัญ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบจิตไร้สำนึก ไอ้ขวัญจะมีชีวิตอยู่ต่อไปยังไงถ้าไม่มีอีเรียน เป็นคำพูดของขวัญที่พูดกับพ่อของตนแบบไม่ทันยั้งคิด เนื่องจากขวัญเสียใจมากและได้คิดที่จะฆ่าตัวตายเพราะว่าเรียนถูกพรากไปจากตน โดยที่ไม่ได้คำนึงถึงความรู้สึกของผู้ใหญ่เขียนผู้เป็นพ่อ แสดงให้เห็นว่าขวัญรักเรียนมากจนทำให้ไม่ได้คิดถึงชีวิตของตนเอง จากสถานการณ์ตอนที่ขวัญกำลังจะฆ่าตัวตาย แต่ผู้ใหญ่เขียนผู้เป็นพ่อได้เข้ามาห้ามไว้ได้ทัน

จากการศึกษาพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล พบว่ามีตัวละครที่ปรากฏพฤติกรรมตามหลักทฤษฎี จิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ ครบทั้ง 3 ด้าน คือ จิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตไร้สำนึก โดยพฤติกรรมของตัวละครที่พบบ่อยมากที่สุด คือ ด้านจิตสำนึก ปรากฏทั้งหมด 6 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 4 ตัวละคร ได้แก่ ขวัญ กำนันเรื่อง จ้อย และเรียน ตัวละครที่มีพฤติกรรมจิตสำนึกที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ รองลงมา คือ ด้านจิตใต้สำนึก ปรากฏทั้งหมด 3 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ นางรวายและผู้ใหญ่เขียน ตัวละครที่มีพฤติกรรมจิตใต้สำนึกที่

เด่นชัดที่สุด คือ ผู้ใหญ่เขียน และลำดับสุดท้าย คือ ด้านจิตไร้สำนึก ปรากฏทั้งหมด 2 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 1 ตัวละคร ได้แก่ ขวัญ ตัวละครที่มีพฤติกรรมจิตไร้สำนึกที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์จริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล

จากการวิเคราะห์ตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ผู้วิจัยได้ใช้หลักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก ทั้ง 6 ชั้น จัดเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ชั้น ดังนี้

1. ระดับก่อนมีจริยธรรมหรือระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Pre-Conventional Level)

ระดับนี้เด็กจะรับกฎเกณฑ์และข้อกำหนดของพฤติกรรมที่ “ดี” “ไม่ดี” จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดา มารดา ครูหรือเด็กโต และมักจะคิดถึงผลตามที่จะนำรางวัลหรือการลงโทษมาให้ พฤติกรรม “ดี” คือ พฤติกรรมที่แสดงแล้วได้รางวัล พฤติกรรม “ไม่ดี” คือ พฤติกรรมที่แสดงแล้วได้รับโทษ โดยบุคคลจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ซึ่งผู้มีอำนาจทางกายเหนือตนเองกำหนดขึ้น จะตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมที่เป็นหลักต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น จะพบในเด็ก 2-10 ปี ลอเรนซ์ โคลเบิร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

1.1 ชั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง (Punishment and Obedience Orientation)

เด็กจะยอมทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจเหนือตนโดยไม่มีเงื่อนไขเพื่อไม่ให้ตนถูกลงโทษ ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อหลบหลีกการถูกลงโทษ เพราะกลัวความเจ็บปวด ยอมทำตามผู้ใหญ่เพราะมีอำนาจทางกายเหนือตนในชั้นนี้เด็กจะใช้ผลตามของพฤติกรรมเป็นเครื่องชี้ว่า พฤติกรรมของตน “ถูก” หรือ “ผิด” เป็นต้นว่า ถ้าเด็กถูกทำโทษก็จะคิดว่าสิ่งที่ตนทำ “ผิด” และจะพยายามหลีกเลี่ยงไม่ทำสิ่งนั้นอีก พฤติกรรมใดที่มีผลตามด้วยรางวัลหรือคำชม เด็กก็จะคิดว่าสิ่งที่ตนทำ “ถูก” และจะทำซ้ำอีกเพื่อหวังรางวัล

จากเรื่องพบตัวละครมีพฤติกรรมแบบชั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง 2 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ เร็ญและขวัญ ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมชั้นการถูกลงโทษและการเชื่อฟังที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ

ตัวอย่างเช่น

ผู้ใหญ่เขียน : ...แดกยาซะไอ้ขวัญ

ขวัญ : ไม่

ผู้ใหญ่เขียน : ตัวมึงร้อนอย่างกับไฟยังเสือกจะต้ออีก แดกยาซะ ไม่งั้นกูทุบแผลมึง

จริง ๆ ด้วย

ขวัญ : อย่า เจ็บ... (ขวัญยอมกินยาแต่โดยดี)

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 1 การถูกกลโกงและการเชื่อฟัง (ขวัญยอมกินยาแต่โดยดี) จะเห็นได้ว่าท่าทีของขวัญในตอนแรกจะขัดแย้งคำสั่งของผู้ใหญ่เขียน สังเกตได้จากขวัญไม่ยอมกินยาที่พ่อเตรียมมาไว้ให้ แต่พอผู้ใหญ่เขียนกำชับมาว่า ถ้าไม่กินยาจะโดนทุบแผล หลังจากที่ขวัญได้ยินคำนี้แล้วจึงยอมกินยาแต่โดยดี การที่ขวัญกลัวถูกพ่อทุบแผลเพราะไม่ยอมกินยาเป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการเชื่อฟังผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า เพราะถ้าไม่ทำตามตนเองอาจถูกกลโกงได้

1.2 ขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน (Instrumental Relativist Orientation) ใช้หลักการแสวงหารางวัลและการแลกเปลี่ยน บุคคลจะเลือกทำตามความพอใจของตนเอง โดยให้ความสำคัญของการได้รับรางวัลตอบแทน ทั้งรางวัลที่เป็นวัตถุหรือการตอบแทนทางกาย วาจา และใจ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องของสังคม ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อต้องการผลประโยชน์สิ่งตอบแทน รางวัล และสิ่งแลกเปลี่ยน เป็นสิ่งตอบแทน ในขั้นนี้เด็กจะสนใจทำตามกฎข้อบังคับ เพื่อประโยชน์หรือความพอใจของตนเอง หรือทำดีเพราะอยากได้ของตอบแทนหรือรางวัล ไม่ได้คิดถึงความยุติธรรมและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น หรือความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น พฤติกรรมของเด็กในขั้นนี้ทำเพื่อสนองความต้องการของตนเอง แต่มักจะเป็นการแลกเปลี่ยนกับคนอื่น เช่น ประโยค “ถ้าเธอทำให้ฉัน ฉันจะให้.....”

จากเรื่องพบตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน 3 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ ขวัญและกำนันเรื่อง ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมขั้นกฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตนที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ

ตัวอย่างเช่น

รอด : ...ฉันอยากฝึกเพลงมวย เพลงดาบให้เก่งเหมือนพี่ขวัญอะจ๊ะ

ขวัญ : เอาไว้โตกว่านี้ก่อนแล้วกันไอ้รอด

รอด : ตามใจนะ พี่ขวัญคงไม่อยากจะรู้ว่าพี่เรียนเขาอยู่ที่ไหน กำลังทำอะไรอยู่

ขวัญ : อยากจะอยาก ว่าแต่บอกมาก่อนนะว่าพี่เรียนเขาอยู่ที่ไหน

รอด : พี่เรียนเขาอยู่ไม่ไกลไม่ไกลหรอกจ๊ะ พี่เรียนเขากำลังหาปลาอยู่ที่...

ขวัญ : รอพี่ก่อนนะน้อง เดี่ยวพี่มาสอน

รอด : ตามสบายเลยพี่...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน รอพี่ก่อนนะน้อง เดี่ยวพี่มาสอน เป็นคำพูดของขวัญที่พูดกับรอด จะเห็นได้ว่ารอดอยากฝึกเพลงมวย เพลงรำดาบกับขวัญมาก จึงได้มาขอให้ขวัญช่วยสอนให้ ในตอนแรกขวัญได้ปฏิเสธคำขอของรอดไป แต่เมื่อรอดบอกว่าถ้าขวัญสอนให้จะบอกว่าเรียนอยู่ที่ไหน กำลังทำอะไรอยู่ ขวัญจึงยอมรับคำขอของรอดและช่วยสอนเพลงมวย เพลงดาบให้ แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรม

ที่ขวัญยอมทำตามคำขอของรอด เพราะถ้าหากตนทำตามคำขอนั้นจะเปรียบเสมือนเป็นการได้รับรางวัล จึงเป็นเหตุจูงใจให้ปฏิบัติตาม

2. ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) พัฒนาการจริยธรรมระดับนี้ ผู้ทำถือว่าการประพฤติตนตามความคาดหวังของผู้ปกครอง บิดามารดา กลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกหรือของชาติ เป็นสิ่งที่ควรจะทำหรือทำความผิด เพราะกลัวว่าตนจะไม่ใช่ที่ยอมรับของผู้อื่น ผู้แสดงพฤติกรรมจะไม่คำนึงถึงผลตามมาที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเอง ถือว่าความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีเป็นสิ่งสำคัญทุกคนมีหน้าที่ที่จะรักษามาตรฐานทางจริยธรรมโดยบุคคลจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่ตนเองอยู่ ตามความคาดหวังของครอบครัวและสังคม โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นขณะนั้นหรือภายหลังก็ตาม จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมโดยคำนึงถึงจิตใจของผู้อื่น จะพบในวัยรุ่นอายุ 10-16 ปี ลอเรนซ์ โคลเบิร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

2.1 ชั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” (Interpersonal on ordnance of “Good boy , nice girl” Orientation) บุคคลจะใช้หลักทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ใช้เหตุผลเลือกทำในสิ่งที่กลุ่มยอมรับโดยเฉพาะเพื่อน เพื่อเป็นที่ชื่นชมและยอมรับของเพื่อน ไม่เป็นตัวของตัวเอง คล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น เพื่อต้องการรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดี พบในวัยรุ่นอายุ 10-15 ปี ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับของหมู่คณะ การช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้เขาพอใจ และยกย่องชมเชย ทำให้บุคคลไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนพัฒนาการทางจริยธรรมชั้นนี้เป็นพฤติกรรมของ “คนดี” ตามมาตรฐานหรือความคาดหวังของบิดา มารดา หรือเพื่อนวัยเดียวกัน พฤติกรรม “ดี” หมายถึง พฤติกรรมที่จะทำให้ผู้อื่นชอบและยอมรับ หรือไม่ประพฤติผิดเพราะเกรงว่าพ่อแม่จะเสียใจ จากเรื่องพบตัวละครมีพฤติกรรมแบบชั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” 1 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 1 ตัวละคร ได้แก่ เรียม ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมชั้นความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” ที่เด่นชัดที่สุด คือ เรียม

ตัวอย่างเช่น

สมชาย : ...ผมเลยอยากจะทำโอกาสนี้ให้คุณเรียมกับคุณน้าหญิงและพ่อกำนัน
เรื่อง

คุณหญิงทองคำเปลว : ฉันรักเรียมเท่ากับที่ฉันรักโฉมรงค์ ในเมื่อสมชายกับโฉมรงค์ก็หมั้นหมายกันมาตั้งแต่ยังเล็ก ก็เท่ากับว่าน้ามีความยินดีอย่างยิ่งที่จะยกเรียมให้แต่งงานกับสมชาย
จ๊ะ

กำนันเรื่อง : ในเมื่อกระผมได้ขายเรียมขาด ให้เป็นกรรมสิทธิ์แก่คุณหญิงไปแล้ว ก็
สุดแต่แต่คุณหญิงจะตัดสินใจในเรื่องนี้เถอะขอรับ

สมชาย : แล้วคุณเรียมละ คุณยินดีที่จะเป็นภรรยาของผมหรือเปล่า

เรียม : ตอบรับไปเลยอีเรียม อีโง่!

กำนันเรื่อง : ไฉ้เรียม!

เรียม : คุณแม่คือผู้มีพระคุณอย่างสูงกับเรียม เป็นผู้ชุบชีวิตใหม่ให้แก่เรียม เรียมถือว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่คุณแม่มอบให้ เป็นสิ่งที่ล้ำค่าที่สุดในชีวิตของเรียมคะ...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” เรียมถือว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่คุณแม่มอบให้ เป็นสิ่งที่ล้ำค่าที่สุดในชีวิตของเรียม จะเห็นได้ว่าจากเหตุการณ์ที่เรียมถูกนำตัวไปขายต่อให้กับคุณหญิงทองคำเปลวแล้วนั้น เรียมต้องปรับตัวและปฏิบัติตามคำสั่งของคุณหญิงหลาย ๆ อย่าง เพราะเรียมมองว่าตนได้มาอาศัยอยู่กับผู้มีพระคุณได้เลี้ยงดูเรียมให้ดีขึ้น การที่คุณหญิงทองคำเปลวจะยกให้เรียมแต่งงานกับคุณสมชาย และเรียมเองก็แสดงอาการขัดขืนแต่อย่างไร แสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น เพื่อให้เป็นที่พอใจและได้รับการยอมรับ

2.2 ขั้นที่ 4 กฎและระเบียบ (“Law-and-order” Orientation) จะใช้หลักทำตามหน้าที่ของสังคมโดยปฏิบัติตามระเบียบของสังคมอย่างเคร่งครัด เรียนรู้การเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ปฏิบัติตามหน้าที่ของสังคมเพื่อดำรงไว้ซึ่งกฎเกณฑ์ในสังคม พบในอายุ 13-16 ปี ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหน้าที่ของสังคมโดยบุคคลรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของเขาในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมนั้น จึงมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมกำหนดให้หรือคาดหวังไว้ เหตุผลทางจริยธรรมในขั้นนี้ ถือว่าสังคมจะอยู่ด้วยความมีระเบียบเรียบร้อยต้องมีกฎหมายและข้อบังคับ คนดีหรือคนที่มีพฤติกรรมถูกต้อง คือคนที่ปฏิบัติตามระเบียบบังคับหรือกฎหมาย ทุกคนควรเคารพกฎหมาย เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นระเบียบของสังคม

จากเรื่องพบตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 4 กฎและระเบียบ 2 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 1 ตัวละคร ได้แก่ ขวัญ ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมขั้นกฎและระเบียบที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ

ตัวอย่างเช่น

เรียม : ...ศาลเจ้าพ่อไทร

ขวัญ : ที่ที่เราเคยถวายตัวเป็นลูกท่านตั้งแต่มดเล็ก ๆ ไงเรียม พี่เจอเจ้าที่นี่ รักเจ้าตั้งแต่นั้นมา แต่เจ้าคงไม่รู้ตัว...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 4 กฎและระเบียบ ที่ที่เราเคยถวายตัวเป็นลูกท่านตั้งแต่มดเล็ก ๆ จะเห็นได้ว่าสังคมของขวัญและเรียมเป็นสังคมของคนไทยที่มีความเชื่อและค่านิยมเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในที่นี้คือศาลเจ้าพ่อไทร ที่คนในทุ่งบางกะปิให้ความเคารพและศรัทธาเจ้าพ่อไทร การที่ขวัญและเรียมได้ไปขอเป็นลูกเจ้าพ่อไทรก็แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมว่าขวัญและเรียมยังมีความเชื่อ ความศรัทธาตามสังคมที่ตนดำรงอยู่

3. ระดับจริยธรรมตามหลักการด้วยวิจารณญาณ หรือระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม (Post - Conventional Level) พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้ เป็นหลักจริยธรรมของผู้มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ผู้ทำหรือผู้แสดงพฤติกรรมได้พยายามที่จะตีความหมายของหลักการและมาตรฐานทางจริยธรรมด้วยวิจารณญาณ ก่อนที่จะยึดถือเป็นหลักของความประพฤติที่จะปฏิบัติตาม การตัดสินใจ “ถูก” “ผิด” “ไม่ควร” มาจากวิจารณญาณของตนเอง ปราศจากอิทธิพลของผู้มีอำนาจหรือกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกกฎเกณฑ์ - กฎหมาย ควรจะตั้งบนหลักความยุติธรรม และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคมที่ตนเป็นสมาชิก ทำให้บุคคลตัดสินใจขัดแย้งของตนเองโดยใช้ความคิดไตร่ตรองอาศัยค่านิยมที่ตนเชื่อและยึดถือเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจ จะปฏิบัติตามสิ่งที่สำคัญมากกว่าโดยมีกฎเกณฑ์ของตนเอง ซึ่งพัฒนามาจากกฎเกณฑ์ของสังคม เป็นจริยธรรมที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป ลอเรนซ์ โคลเบอร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

3.1 ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา (Social Contract Orientation) บุคคลจะมีเหตุผลในการเลือกกระทำโดยคำนึงถึงประโยชน์ของคนหมู่มาก ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น สามารถควบคุมตนเองได้ เคารพการตัดสินใจที่จะกระทำด้วยตนเอง ไม่ถูกควบคุมจากบุคคลอื่น มีพฤติกรรมที่ถูกต้องตามค่านิยมของตนและมาตรฐานของสังคม ถือว่ากฎเกณฑ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงได้ โดยพิจารณาประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก พบได้ในวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามมาตรฐานของสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยบุคคลเห็นความสำคัญของคนหมู่มากจึงไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกต้องจะต้องเป็นไปตามค่านิยมส่วนตัวผสมผสานกับมาตรฐานซึ่งได้รับการตรวจสอบและยอมรับจากสังคม

จากเรื่องพบตัวละครมีพฤติกรรมแบบชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา 2 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ จ้อยและเรียม ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมขั้นสัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญาที่เด่นชัดที่สุด คือ เรียม

ตัวอย่างเช่น

เรียม : ...ฉันขอสาบานว่าฉันจะไม่มีวันทอกทิ้งพี่ขวัญ ทั้งทุ่งบางกะปิ
คลองแสนแสบ ไปจนกว่าเราจะตายจากกันจ๊ะ

ขวัญ : ข้าฝืนไปหรือนี่

เรียม : กอดฉันสิจ๊ะพี่ขวัญ พี่จะรู้ว่าไม่ได้ฝืนไป อภัยให้ฉันด้วย

ขวัญ : พี่รักเจ้ายิ่งชีวิตพี่ ทำไมพี่จะอภัยให้เจ้าไม่ได้...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา อภัยให้ฉันด้วย จะเห็นได้ว่าเรียมได้เจอกับเหตุการณ์ก่อนหน้าที่ทำให้รู้ว่าสังคมเมืองหลวงนั้นเป็นสังคมจอมปลอม ไม่มีความจริงใจกับเรียม ทำให้เรียมได้ย้อนนึกถึงภาพเหตุการณ์ตอนที่เรียมนั้นได้อยู่กับขวัญ ณ ทุ่งบางกะปิ และทำให้เรียมยอมหนีกลับมายังบ้านเกิดและได้มาสารภาพกับขวัญ และขอโทษที่ทิ้งขวัญไป แต่การกลับมาของเรียมแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของ

เรียกว่า เรียม นั้นยังคำนึงถึงคำมั่นสัญญาที่เคยให้ไว้กับขวัญ และได้กลับมาทำตามสัญญาที่ตกลงกันไว้กับขวัญ

3.2 ขั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล (Universal Ethical Principle Orientation)

เป็นขั้นที่เลือกตัดสินใจที่จะกระทำโดยยอมรับความคิดที่เป็นสากลของผู้เจริญแล้ว ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหลักการคุณธรรมสากลโดยคำนึงความถูกต้องยุติธรรมยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มีอุดมคติและคุณธรรมประจำใจ มีความยึดหยุ่นและยึดหลักจริยธรรมของตนอย่างมีสติ ด้วยความยุติธรรม และคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน เคารพในความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล ละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป พบในวัยผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญาขั้นนี้เป็นหลักการมาตรฐานจริยธรรมสากล เป็นหลักการเพื่อนมนุษย์ธรรม เพื่อความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชนและเพื่อความยุติธรรมของมนุษย์ทุกคน ในขั้นนี้สิ่งที่ “ถูก” และ “ผิด” เป็นสิ่งที่มโนธรรมของแต่ละบุคคลที่เลือกยึดถือ

จากเรื่องพบตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล 2 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ หลวงตาและเรียม ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมขั้นหลักการคุณธรรมสากลที่เด่นชัดที่สุด คือ หลวงตา

ตัวอย่างเช่น

หลวงตา : ...อะไรกันวะเนี่ย กัดกันเหมือนหมา งานบุญงานกุศลก็ไม่เว้น

เรียม : ก็พวกไอ้ขวัญนะสิหลวงตา มันเอาหมามุ่ยมาใส่ฉันทหลวงตา คั้นไปหมดเลย มันมาหาเรื่องพวกฉันก่อนด้วย

หลวงตา : จำไว้นะ วัดเป็นของลูกบ้านทุ่งบางกะปิทุกคน ไม่มีพรรคไม่มีพวก ไม่มีฝ่ายใดทั้งสิ้น...

(หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล, 2557)

จากเหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีพฤติกรรมแบบขั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล จำไว้นะ วัดเป็นของลูกบ้านทุ่งบางกะปิทุกคน ไม่มีพรรคไม่มีพวก ไม่มีฝ่ายใดทั้งสิ้น จะเห็นได้ว่าภรรยาภรรยาทะเลาะกันในวัด ซึ่งเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพศรัทธาของคนในสังคมนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ควรอย่างยิ่ง เนื่องจากวัดเป็นเขตอภัยทาน และเมื่อหลวงตา มาเห็นเหตุการณ์และได้ทำการห้ามให้หยุดการกระทำนั้น ทุก ๆ คนจึงหยุดพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความวุ่นวาย แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของตัวละครในเหตุการณ์นี้ว่ายังมีพฤติกรรมที่ยึดหลักอุดมคติสากลในเรื่องของความละเอียดต่อบาป

จากการศึกษาจริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล พบว่ามีตัวละครที่ปรากฏจริยธรรมตามหลักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ครบทั้ง 6 ขั้น โดยจริยธรรมของตัวละครที่พบบ่อยมากที่สุด คือ ขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน ปรากฏทั้งหมด 3 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ ขวัญและก้านั้นเรื่อง ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมในขั้นนี้ที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ รองลงมา คือ ขั้นที่ปรากฏเท่ากันขั้นละ 2 สถานการณ์ ได้แก่ ขั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ เรียมและขวัญ ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมใน

ชั้นนี้ที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ ชั้นที่ 4 กฎระเบียบ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 1 ตัวละคร ได้แก่ ขวัญ ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมในชั้นนี้ที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ จ้อยและเรียม ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมในชั้นนี้ที่เด่นชัดที่สุด คือ เรียม และชั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ หลวงตาและเรียม ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมในชั้นนี้ที่เด่นชัดที่สุด คือ หลวงตา และลำดับสุดท้าย คือ ชั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” ปรากฏทั้งหมด 1 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 1 ตัวละคร ได้แก่ เรียม ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมในชั้นนี้ที่เด่นชัดที่สุด คือ เรียม

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล 2) เพื่อศึกษาจริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ดังนี้

ประเด็นแรก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล พบว่ามีตัวละครที่ปรากฏพฤติกรรมตามหลักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ ครบทั้ง 3 ด้าน คือ จิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตไร้สำนึก โดยพฤติกรรมของตัวละครที่พบบ่อยมากที่สุด คือ ด้านจิตสำนึก ปรากฏทั้งหมด 6 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 4 ตัวละคร ได้แก่ ขวัญ กำนันเรื่อง จ้อย และเรียม ตัวละครที่มีพฤติกรรมจิตสำนึกที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ รองลงมา คือ ด้านจิตใต้สำนึก ปรากฏทั้งหมด 3 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ นางรวยและผู้ใหญ่เขียน ตัวละครที่มีพฤติกรรมจิตใต้สำนึกที่เด่นชัดที่สุด คือ ผู้ใหญ่เขียน และลำดับสุดท้าย คือ ด้านจิตไร้สำนึก ปรากฏทั้งหมด 2 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 1 ตัวละคร ได้แก่ ขวัญ ตัวละครที่มีพฤติกรรมจิตไร้สำนึกที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ ซึ่งสอดคล้องกับ สุพัตรา ประมาณพล (2560) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของตัวละครโดยใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง “รักในรอยบาป” ของ เงามจันทร์ และ “การล่มสลายของสถาบันครอบครัวที่ความรักไม่อาจเยียวยา” ของอรุณวดี อรุณมาศ ผลการศึกษาพบว่า ตัวละครทั้ง 2 เรื่อง แสดงพฤติกรรมหรืออารมณ์ความรู้สึกนึกคิดที่หลากหลาย ทั้งทางด้านภาวะจิตไร้สำนึก ดันสัญชาตญาณ ด้านบุคลิกภาพตัวละคร และด้านปมเอติปัส ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีหลักการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ เหมือนกัน

ประเด็นสุดท้าย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล พบว่ามีตัวละครที่ปรากฏจริยธรรมตามหลักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก ครบทั้ง 6 ชั้น โดยจริยธรรมของตัวละครที่พบบ่อยมากที่สุด คือ ชั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน ปรากฏทั้งหมด 3 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ ขวัญและกำนันเรื่อง ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมในชั้น

นี้ที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ ชั้นที่ปรากฏรองลงมา ปรากฏเท่ากันชั้นละ 2 สถานการณ์ ได้แก่ ชั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ เรียมและขวัญ ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมในชั้นนี้ที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ ชั้นที่ 4 กฎและระเบียบ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 1 ตัวละคร ได้แก่ ขวัญ ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมในชั้นนี้ที่เด่นชัดที่สุด คือ ขวัญ ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ จ้อยและเรียม ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมในชั้นนี้ที่เด่นชัดที่สุด คือ เรียม และชั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 2 ตัวละคร ได้แก่ หลวงตาและเรียม ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมในชั้นนี้ที่เด่นชัดที่สุด คือ หลวงตา และลำดับสุดท้าย คือ ชั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” ปรากฏทั้งหมด 1 สถานการณ์ ตัวละครที่พบทั้งหมดมี 1 ตัวละคร ได้แก่ เรียม ตัวละครที่มีพฤติกรรมจริยธรรมในชั้นนี้ที่เด่นชัดที่สุด คือ เรียม ซึ่งสอดคล้องกับ พระชูชาติ คงสีดา (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพในครอบครัว ความใกล้ชิดทางศาสนา กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีการเรียนทางไกล ในจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาผู้ใหญ่ มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม อยู่ในชั้นที่ 4 อันเป็นชั้นที่ยึดหลักการทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งเป็นระดับที่พึงประสงค์ของสังคมระดับกลาง ซึ่งเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างกันของจริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล และนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีการเรียนทางไกล ในจังหวัดราชบุรี ที่มีระดับจริยธรรมที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจริยธรรมจากพฤติกรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ผู้วิจัยพบสิ่งที่น่าสนใจ ควรแก่การศึกษาดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ศึกษาตัวละครให้ครอบคลุมและหลากหลายมากขึ้น เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ศึกษาตัวละครที่มีจำนวนจำกัด ทำให้ไม่สามารถครอบคลุมทุกตัวละครในภาพยนตร์ได้

1.2 ศึกษาตัวละครในบทภาพยนตร์ให้ครอบคลุมมากขึ้น จะทำให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครในบทประพันธ์ที่กลายมาเป็นบทภาพยนตร์ ในมุมมองของผู้เขียนบทภาพยนตร์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาด้านกลวิธีการใช้ภาษาของตัวละครที่ปรากฏในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล

2.2 ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล และ แผลเก่า ฉบับหนังสือ ของไม้ เมืองเดิม

รายการอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2533). *แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- กระแสร มัลลยาภรณ์. (2530). *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กิริติ บุญเจือ. (2545). *ชุดปรัชญาและศาสนาเซนต์จอห์น เล่มต้น เริ่มรู้จักปรัชญา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2529). *วรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กัญเกียรติ ภูมิรัตน์. (2551). *ตัวละคร/วรรณกรรม*. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2564, จาก http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/bangkok/kookiat_p/rumthai/sec02p04.html
- จำนงค์ ทองประเสริฐ. (2552). *จริยศาสตร์และจริยธรรมเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2556). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.
- ณ.คอน ลับแล. (2561). *แผลเก่า (1977)*. สืบค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2564, จาก <http://raremeat.blog/แผลเก่า-1977/>
- โตม สุขวงศ์. (2533). *ประวัติภาพยนตร์ไทย*. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- ต้องรัก จิตรบรรเทา. (2560). *บุคลิกภาพตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (รายงานผลการวิจัย)*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2557). *คุณธรรม จริยธรรม กับศีลธรรม: มุมมองจากปรัชญา*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- ธัญญา อีระออกนิษฐ์. (2555). *พฤติกรรมมนุษย์เพื่อการพัฒนาตน*. อุดรธานี: สำนักวิชาศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- นิษฐา จันทปัญญาศิลป์. (2541). *พฤติกรรมจริยธรรมของตัวละครเอกชาวจีนในนวนิยายไทย (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)*.
- บุญมี แผ่นแก้ว. (2539). *จริยศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- _____. (2552). *จริยธรรมกับชีวิต*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ประภาศรี สีหอำไพ. (2543). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราชญา กล้าผจญ. (2544). *คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: เบลโล่การพิมพ์ (1988).
- ปราณี รามสูตร และจำรัส ดั่งสุวรรณ. (2545). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- พระชูชาติ คงสีดา (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพในครอบครัว ความใกล้ชิดทางศาสนา กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีการเรียนทางไกล ในจังหวัดราชบุรี (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร)*.
- พันธุ์เทวนพ เทวกุล, ม.ล. (ผู้กำกับ). (2557). *แผลเก่า* [ภาพยนตร์]. กรุงเทพฯ: สหมงคลฟิล์มอินเตอร์เนชั่นแนล.
- พุทธพงษ์ เจียมรัตติัญญ. (2561). *แผลเก่า* บูรณะใหม่นานแค่ไหนก็ยังประทับใจอยู่เสมอ. จดหมายข่าวหอภาพยนตร์, 8(47), น. 12. สืบค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2564, จาก <http://www.fapot.org/files/images/news47.pdf>
- ยุธฉัตร บุญสนิท. (2538). *วรรณวิจารณ์*. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้.
- เยาวนันท์ เชษฐรัตน์. (2529). *ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์*. กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู.
- รสา เสวิกุล. (2547). *การวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครในนวนิยายสงครามเรื่องโนะบิ* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- รังสิมา กุลพัฒน์. (2539). *แผลเก่า : จากนวนิยายสู่ภาพยนตร์* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- รัตน์วดี โชติกพนิช. (ม.ป.ป.). *จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- ฤกษ์ชัย คุณูปการ. (2545). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. พิษณุโลก: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ลำตวน ศรีมณี. (ม.ป.ป.). *จริยธรรมและจริยศาสตร์ตะวันออก*. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- วศิน อินทสระ. (2518). *จริยศาสตร์*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- _____. (2551). *จริยศาสตร์*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- วันชัย สุมนิจิตราภรณ์. (2532). *การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองพัทธา 8 ในเมืองพัทธา* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

- ศิริวรรณ ปรีชานฤตย์. (2546). *การศึกษาวិเคราะห์ตัวละครชายในวรรณกรรมของยะชุนะรี ควะระปะตะ* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สมชาย ศรีรักษ์. (2548). *ภาพยนตร์ไทยและบริบททางสังคม พ.ศ. 2510-2525* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สุพัตรา ประมาณพล (2560). *การศึกษาวรรณกรรมตัวละครโดยใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ในวรรณกรรมเรื่อง รักในรอยบาป ของ เงามจันทร์ และการล่มสลายของสถาบันครอบครัว ของอรุณวดี อรุณมาศ* (ปริญญาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา)
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2556). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสง จันทร์งาม. (2531). *ศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อาภรณ์ รัชไช. (2560). *พฤติกรรม*. สืบค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.scimath.org/lesson-biology/item/7001-behavior-7001>
- อุดม หนูทอง. (2522). *พื้นฐานการศึกษาวรรณคดีไทย*. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- Mixmagazine. (2553). *ม.ล.พันธุ์เทวนพ เทวกุล*. สืบค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2564, จาก <https://mixmagazine.in.th/00000208#>
- Nangdee. (ม.ป.ป.). *หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล (หม่อมน้อย)*. สืบค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2564, จาก https://www.nangdee.com/name/?person_id=3263

ภาคผนวก ก ตารางการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ตามหลักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์

ที่	บทสนทนา	พฤติกรรม
1	<p>ขวัญ : ...ฉันรักผู้หญิงคนหนึ่งจ๊ะพ่อ</p> <p>ผู้ใหญ่เขียน : หรอ รักลูกบ้านไหนเข้าล่ะ</p> <p>ขวัญ : <u>ฉันรักเรียน</u> ลูกกำนันเรื่องจ๊ะพ่อ...</p>	จิตสำนึก
2	<p>ขวัญ : ...กรรมใดที่ไอ้ขวัญเคยก่อแก่ลูกกำนัน ไม่ ว่าจะเป็นกายกรรมก็ดี วาจกรรมก็ดีหรือมนกรรมก็ดี ขอให้ลูกกำนัน ได้โปรด<u>โหลสิกรรม</u>ให้ไอ้ขวัญด้วยเถิด นิพ พานะ ปัจโย โหตุ</p> <p>กำนันเรื่อง : ข้าขอ<u>โหลสิกรรม</u>ให้เอ็ง เจ้าขวัญ...</p>	จิตสำนึก
3	<p>ขวัญ : ...ข้าขอเลือดข้าเช่นต่อหน้าศาลเจ้าพ่อ ไทร ว่าข้าจะขอรัก ขอรอเจ้าแต่เพียงหญิงเดียว ข้าจะ อดทนต่อสู้ เพื่อเลี้ยงดูเจ้าให้มีแต่ความสุขกาย จนกว่าเรา จะตายจากกัน ขอให้อาณาภาพแห่งศาลเจ้าพ่อไทร คุ้มครองความรักของเราด้วยเถิด เจ้าประคุณ</p> <p>เรียน : ข้าขอสาบานว่าข้าจะรัก และชื่อตรงต่อที่ ขวัญเพียงชายเดียว เราจะรักกันชื่อ ๆ ตามประสาคน บ้านนอกคอกนา ตามประสาลูกบ้านเดียวกัน ขอให้ความ รักของเราจงสำเร็จผลยั่งยืนนานเถิด เจ้าประคุณ...</p>	จิตสำนึก
4	<p>จ้อย : ...เรื่องหนี้ของพ่อกำนันเดี่ยวฉันจะขอผิด คุณหญิงป่าให้เอง แต่ฉันอยากจะเปิดบริษัทแม่<u>เรียน</u>ลูก สาวพ่อกำนันเป็นจะได้ไหม...</p>	จิตสำนึก
5	<p>เรียน : ...ที่นี่คือบ้านของดิฉันคะคุณหญิง คุณหญิงทองคำเปลว : เรียกแม่ว่าแม่สิลูก เรียน : ดิฉันมีแม่คนเดียว ชื่อแม่รววย <u>คุณหญิง ไม่ใช่แม่ของดิฉันคะ</u></p> <p>สาย : คนอกตัญญู เลี้ยงไม่เชื่อง สำนึกชะบั้งที่ ได้ดีมีสุขทุกวันนี้ คุณหญิงท่านต้องเสียเงินเสียทองขุน</p>	

	<p>หล่อนไปเท่าไร ถึงได้สวยได้งามได้มีความรู้ เพียงนี้ รู้จักสำนึกในพระคุณของท่านบ้าง</p> <p>เรียม : ดิฉันไม่เคยร้องขอสิ่งของเหล่านั้นจากคุณหญิงเลยแม้แต่ครั้งเดียว คุณหญิงเองต่างหากที่เป็นฝ่ายยึดเยียดทุกสิ่งทุกอย่างให้ตัวดิฉัน โดยไม่ถามความสมัครใจของดิฉันแม้แต่คำเดียว</p> <p>คุณหญิง : เธอลืมไปอย่างหนึ่งนะเรียม เธอลืมความรักที่ฉันมีให้กับเธอยังไงล่ะเรียม...</p>	จิตสำนึก
6	<p>เรียม : ...พ่อจำ สงสารฉันเถอะนะจ๊ะพ่อ <u>ฉันรักพี่ขวัญ</u> ฉันไม่ได้รักพี่จ้อยเลย</p> <p>ขวัญ : พ่อกำนันจำ ฉันผิดเองจ๊ะ ฉันยอมรับผิดชอบทุกอย่าง ขอลุงกำนันอย่าทุบตีเรียมมันเลย ถ้าลุงกำนันโกรธก็ลงโทษฉันแทนเถอะจ๊ะ จะฆ่าฉันให้ตายฉันก็ยอม</p>	จิตสำนึก
7	<p>กำนันเรื่อง : ...เรียมมันหายไปไหน ถามว่าอีเรียมมันหายไปไหน มีงตอบกลับมาเดี๋ยวนี้ ตอบกลับมาเดี๋ยวนี้ อีเรียมมันหายไปไหน ตอบมา</p> <p>นางรวย : มันก็ไปหาคนรักของมัน เหมือนอย่าง<u>ที่ฉันเคยทำก่อนเป็นเมียพี่ยังงี้ล่ะ...</u></p>	จิตใต้สำนึก
8	<p>ผู้ใหญ่เขียน : ...ไอ้เรื่อง มันเอานางเรียมไปขายจริง ๆ เหรอแม่รวย</p> <p>นางรวย : จ๊ะ พี่เขียน</p> <p>ผู้ใหญ่เขียน : เพื่อพราคนางเรียมจากไอ้ขวัญ มันก็ไม่ได้ต่างจากที่มันพรากเจ้าไปจากพี่หрок</p> <p>นางรวย : <u>มันพรากฉันได้แต่กายเท่านั้น เรียมก็เหมือนกัน...</u></p>	จิตใต้สำนึก
9	<p>นายอำเภอเมืองมื่น : ...กราบผู้ใหญ่จ๊ะ</p> <p>ผู้ใหญ่เขียน : อ้าว ท่านนายอำเภอเมืองมื่นมีอะไรเหรอมมาถึงทุ่งบางกะปิเชียว</p> <p>นายอำเภอเมืองมื่น : เมื่อคืนนี้ พ่อจ้อยถูกทำร้ายร่างกายจนบาดเจ็บสาหัสที่โรงสีเก่า เจ้าชิตกับเจ้าชัยถูกฆ่าตาย พ่อจ้อยว่าเป็นฝีมือของเจ้าขวัญนะจ๊ะ</p>	

	<p>ผู้ใหญ่เขียน : เฮ้ย ทำไมมาใส่ความลูกชายข้า อย่างนี้ ไอ้ขวัญมันนอนป่วยอยู่ในนี้ทั้งคืน ไม่เชื่อท่านก็ เข้าไปดูสิ</p> <p>นายอำเภอเมืองมื่น : ฉันเชื่อผู้ใหญ่แล้วละจะ ที่มานี้ก็จะมาตามลูกความเฉย ๆ</p> <p>ผู้ใหญ่เขียน : ไอ้จ้อยมีศัตรูตั้งมากมาย ไอ้ขวัญไปเกี่ยวอะไรกับมันด้วยวะ</p> <p>นายอำเภอเมืองมื่น : จันฉันลาแล้วละจะผู้ใหญ่ (ผู้ใหญ่เขียนนึกถึงตอนกลางดึกที่เปิดผ้าห่มดู แล้วไม่เจอขวัญ) หลังจากนั้นผู้ใหญ่เขียนออกไปตามหา ขวัญที่เมาอยู่หน้าศาลเจ้าพ่อไทร</p> <p>ผู้ใหญ่เขียน : ไอ้ขวัญ ขวัญ : พ่อ เรียมมันไปแล้วจะพ่อ ผู้ใหญ่เขียน : เมื่อคืนมึงฆ่าไปกี่ศพ...</p>	จิตใต้สำนึก
10	<p>(ขวัญจะฆ่าตัวตายแล้วพ่อมาย้อยุดจุดกระชากไว้ ได้ทัน) จากนั้นพ่อได้พูดเรียกสติขวัญ</p> <p>ผู้ใหญ่เขียน : ...เอ็งตายแล้วข้าจะอยู่กับใครละ</p> <p>ขวัญ : พ่ออยู่คนเดียวได้ แต่ไอ้ขวัญจะมีชีวิตอยู่ ต่อไปยังไงถ้าไม่มีอ๊อเรียน</p> <p>ผู้ใหญ่เขียน : ถ้าเอ็งจะฆ่าตัวตาย เอ็งฆ่าพ่อก่อน เลย เอาสิไอ้ขวัญ เอาสิ ฆ่าตัวตายมันง่ายนิดเดียว แต่พ่อ มันแก่แล้ว ก่อนตายอยากเห็นชายผ้าเหลืองเอ็งสักครั้ง บวชให้พ่อได้ไหมลูก แล้วเอ็งจะฆ่าตัวตายเมื่อไหร่ ก็ สุดแต่ใจเอ็งเถอะไอ้ขวัญ...</p>	จิตไร้สำนึก
11	<p>ขวัญ : ไอ้พวกระยำ! ลูกผู้ชายที่ไหนวะเขาลอบ พันหัวคนอื่นเขากราบตีนผู้ใหญ่ <u>น้ำหน้าอย่างพวกมึงมัน หมาลอบกัดซัด ๆ</u></p> <p>จ้อย : จับมัน</p> <p>ขวัญ : มา มา ดาหน้าเข้ามาเลย แล้วมึงจำใส่ กบาลกันไว้เลยนะ ว่าคนอย่างกู ไม่เคยเลยที่จะยอมให้ ใครลอบหลู่พันหัวได้ง่าย ๆ ชีวิตมันต้องแลกด้วยชีวิต ไม่ ใครก็ใครต้องตายกันข้างหนึ่ง ไอ้หมาหมู่</p>	จิตไร้สำนึก

ตอนที่ 2 วิเคราะห์จริยธรรมของตัวละครในภาพยนตร์ เรื่อง แผลเก่า ปี พ.ศ. 2557 กำกับโดย หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ตามหลักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของลอเรนซ์ โคลเบิร์ก

ที่	บทสนทนา	ระดับจริยธรรม
1	กำนันเรื่อง : ไ้อ้เริญ จับอี่เรียมไปซังกรง เริญ : (จับเรียมไปซังตามคำสั่งกำนันเรื่อง)	ขั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง
2	ผู้ใหญ่เขียน : แดกยาชะไอ้ขวัญ ขวัญ : ไม้ ผู้ใหญ่เขียน : ตัวมึงร้อนอย่างกับไฟยังเสือกจะต้อ อึก แดกยาชะ ไม้จั้นกูทูปแผลมึงจริง ๆ ด้วย ขวัญ : ออย่า เจ็บ (ขวัญยอมกินยาแต่โดยดี)	ขั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง
3	รอด : ฉั่นอยากฝีกเพลงมวย เพลงดาบให้เก่ง เหมือนพี่ขวัญอะจ๊ะ ขวัญ : เอาไว้โตกว่านี้ก่อนแล้วกันไอ้รอด รอด : ตามใจนะ พี่ขวัญคงไม่อยากจะรู้ว่าพี่เรียมเขา อยู่ที่ไหน กำลังทำอะไรอยู่ ขวัญ : อยากจะอยาก ว่าแต่บอกมาก่อนนะว่าพี่ เรียมเขาอยู่ที่ไหน รอด : พี่เรียมเขาอยู่ไม่ไกลไม่ไกลหรอกจ๊ะ พี่เรียมเขากำลังหาปลาอยู่ที่... ขวัญ : รอดพี่ก่อนนะน้อง เดี่ยวพี่มาสอน รอด : ตามสบายเลยพี่	ขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็น เครื่องมือเพื่อประโยชน์ของ ตน
4	จ้อย : เรื่องหนี่ของพ่อกำนันฉั่นยกให้ทั้งหมด กำนันเรื่อง : ขอบใจนะพ่อคุณ จ้อย : แต่ฉั่นอยากจะได้เรียมเป็นเมียฉั่นเร็วที่สุด กำนันเรื่อง : (ไม่ได้ปฏิเสธคำขอของจ้อย)	ขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็น เครื่องมือเพื่อประโยชน์ของ ตน
5	ขวัญ : ไอ้ขวัญคิดถึงเรียมจ๊ะพ่อ ผู้ใหญ่เขียน : คิดถึงเหรอ คิดถึงเหรอ แดกเข้าไป มึงแดกเข้าไป! มึงฟังกุนะไอ้ขวัญ สามปีนะไม่นานเกินไป หรอก ถ้ามึงยังรักอี่เรียมจริงอะนะ มึงต้องพิสูจน์ตัวเอง หา งานทำ เก็บเงินให้ได้ห้าร้อย แล้วกูจะไปไถ่ตัวอี่เรียมกับ คุณหญิงท่านเอง มึงทำได้ไหม	ขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็น เครื่องมือเพื่อประโยชน์ของ ตน

	<p>ขวัญ : โห ตั้งสามปี</p> <p>ผู้ใหญ่เขียน : มึงทำได้ไหม!</p> <p>ขวัญ : <u>จ๊ะ ได้จ๊ะ</u></p>	
6	<p>สมชาย : ผมเลยอยากจะถือโอกาสนี้<u>สู้</u>ขอคุณเรียน กับคุณน้ำหญิงและพ่อกำนันเรื่อง</p> <p>คุณหญิงทองคำเปลว : ฉันทักเรียนเท่ากับที่ฉันทัก โคมยงค์ ในเมื่อสมชายกับโคมยงค์ก็หมั้นหมายกันมาตั้งแต่ ยิงเล็ก ก็เท่ากับว่าน้ำมีความยินดีอย่างยิ่งที่จะยกเรียนให้ แต่งงานกับสมชายจ๊ะ</p> <p>กำนันเรื่อง : ในเมื่อกระผมได้ขายเรียนขาด ให้ เป็นกรรมสิทธิ์แก่คุณหญิงไปแล้ว ก็สุดแท้แต่คุณหญิงจะ ตัดสินใจในเรื่องนี้เถอะขอรับ</p> <p>สมชาย : แล้วคุณเรียนละ คุณยินดีที่จะเป็น ภรรยาของผมหรือเปล่า</p> <p>เรียน : ตอบรับไปเลยอีเรียน อีโง่!</p> <p>กำนันเรื่อง : ไ้เรียน!</p> <p>เรียน : คุณแม่คือผู้มีพระคุณอย่างสูงกับเรียน เป็น ผู้ชุบชีวิตใหม่ให้แก่เรียน <u>เรียนถือว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่คุณแม่ มอบให้เป็นสิ่งที่ล้ำค่าที่สุดในชีวิตของเรียนค่ะ</u></p>	<p>ขั้นที่ 3 ความคาดหวังและ การยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี”</p>
7	<p>กำนันเรื่อง : ไ้เขียน มึงกล้าดียังไงมาเหยียบถึง เรือนกู</p> <p>ผู้ใหญ่เขียน : ข้าตั้งใจมาตีไ้เรียน นอกจากจะมา เคารพศพแม่รวยแล้ว ข้ายังตั้งใจพาไ้ขวัญมา ขอขมาลา บวชเณรในฐานะที่เ็งเป็นผู้ใหญ่ในถิ่นนี้</p> <p>ขวัญ : กรรมใดที่ไ้ขวัญเคยก่อแก่ลุงกำนัน ไม่ว่า จะเป็นกายกรรมก็ดี วจีกรรมก็ดี หรือมนกรรมก็ดี <u>ขอให้ ลุงกำนันโปรดอโหสิกรรมให้ไ้ขวัญด้วยเถิด</u> นิพพานะ ปัจโย โหตุ</p> <p>กำนันเรื่อง : ข้าขออโหสิกรรมให้เ็ง เจ้าขวัญ</p>	<p>ขั้นที่ 4 กฎและระเบียบ</p>

8	<p>เรียม : ศาลเจ้าพ่อไทร</p> <p>ขวัญ : <u>ที่ที่เราเคยถวายตัวเป็นลูกท่านตั้งแต่ ยี่งเล็ก ๆ</u> ใจเรียม พี่เจอเจ้าที่นี่ รักเจ้าตั้งแต่นั้นมา แต่เจ้าคงไม่รู้ตัว...</p>	<p>ชั้นที่ 4 กฎและระเบียบ</p>
9	<p>คุณหญิงทองคำเปลว : ฉันขอยกหนี้สินทั้งหมดรวมกับดอกที่กำนันค้างฉันไว้ให้กำนัน แล้วฉันขอซื้อเรียมในราคาห้าร้อยบาท กำนันต้องขายขาดเรียมให้ฉัน</p> <p>กำนันเรื่อง : ก็นับเป็นวาสนาของตัวอี่เรียมขอรับ</p> <p>จ้อย : ถ้าอย่างนั้นผมคงต้องสู้ขอเรียมกับคุณหญิงป้านะสิครับ</p> <p>คุณหญิงทองคำเปลว : ไซ่สิ แต่ป้าคงไม่ยกเรียมให้เป็นเมียแกหรอกนะจ้อย</p> <p>จ้อย : คุณป้าพูดเล่นกระมังครับ</p> <p>คุณหญิงทองคำเปลว : ป้าเคยพูดเล่นเธอ ลูกเมียแกที่มีสามบ้านแปดบ้านนั้นนะเลี้ยงดูให้มันดี ๆ เสียก่อนเถอะ และจำคำป้าไว้นะ ถ้าขึ้นแกมาเกาะเกาะเรียมล่ะก็จะได้เห็นดีกัน</p> <p>จ้อย : <u>(ยอมปฏิบัติ ตามคำของคุณหญิงทองคำเปลว)</u></p>	<p>ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา</p>
10	<p>เรียม : ฉันขอสาบานว่าฉันจะไม่มีวันทอดทิ้งพี่ขวัญ ทั้งทุ่งบางกะปิ คลองแสนแสบ ไปจนกว่าเราจะตายจากกันจ๊ะ</p> <p>ขวัญ : ข้าฝืนไปหรือนี่</p> <p>เรียม : กอดฉันสิจ๊ะพี่ขวัญ พี่จะรู้ว่าไม่ได้ฝืนไป <u>อภัยให้ฉันด้วย</u></p> <p>ขวัญ : พี่รักเจ้ายิ่งชีวิตพี่ ทำไมพี่จะอภัยให้เจ้าไม่ได้</p>	<p>ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา</p>
11	<p>หลวงตา : อะไรกันวะเนี่ย กัดกันเหมือนหมา งานบุญงานกุศลก็ไม่เว้น</p> <p>เรียม : ก็พวกไอ้ขวัญนะสิหลวงตา มันเอาหมามูยมาใส่ฉันหลวงตา คั้นไปหมดเลย มันมาหาเรื่องพวกฉันก่อนด้วย</p> <p>หลวงตา : จำไว้นะ <u>วัดเป็นของลูกบ้านทุ่งบางกะปิทุกคน ไม่มีพรรคไม่มีพวก ไม่มีฝ่ายใดทั้งสิ้น</u></p>	<p>ชั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล</p>

12	<p>คุณหญิงทองคำเปลว : เรียม กลับบ้านเราเถอะ นะลูก</p> <p>เรียม : ที่นี่คือบ้านของดิฉันคะคุณหญิง คุณหญิงทองคำเปลว : เรียกแม่ว่าแม่สิลูก เรียม : <u>ดิฉันมีแม่คนเดียว ชื่อแม่รวย คุณหญิง ไม่ใช่แม่ของดิฉันคะ</u></p>	<p>ชั้นที่ 6 หลักการคุณธรรม สากล</p>
----	--	--

ภาคผนวก ข ตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง แผลเก่า

ที่มา <https://bit.ly/3IKiHSX>

ขวัญ รับบทโดย ชัยพล จูเลี่ยน พูพาร์ต

เป็นตัวละครที่มีอารมณ์ฉุนเฉียวแต่มีความจริงใจ มีความรักครอบครัว ซื่อสัตย์ต่อความรัก

ที่มา <https://bit.ly/3m2FP5l>

เรียม รับบทโดย ดาวิกา โฮร์เน่

เป็นตัวละครที่เชื่อฟังและปฏิบัติตามความต้องการของผู้อื่นจนละเลยความต้องการของตนเอง

ที่มา <https://bit.ly/31R4Vgl>

ผู้ใหญ่เขียน รับบทโดย พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง

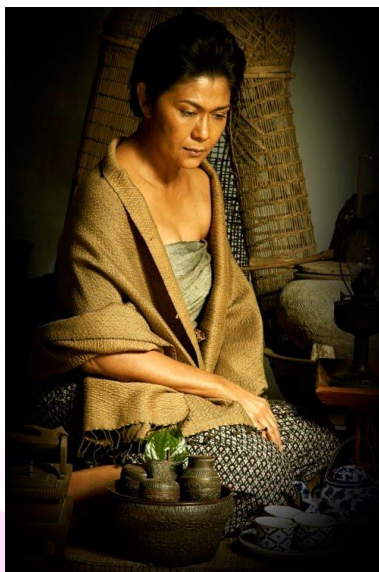
เป็นตัวละครที่มีความรักลูกมาก แต่ด้วยความบาดหมางกับครอบครัวของกำนันเรื่อง จึงไม่
อยากให้ลูกของตนรักกับเรียม

ที่มา <https://bit.ly/31NI9H2>

กำนันเรื่อง รับบทโดย ศักราช ฤกษ์ธำรง

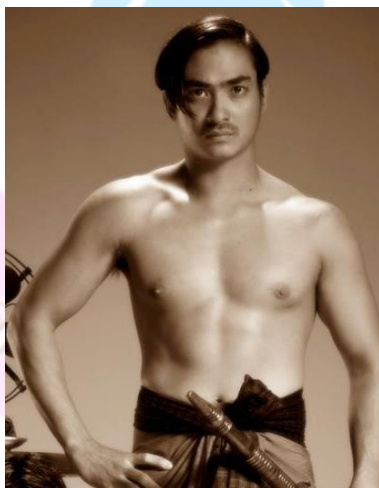
เป็นตัวละครที่หวงลูกสาว แต่กลับยอมพาลูกสาวของตนไปชั้ดดอกกับคุณหญิง ไม่คำนึงถึง
ความรู้สึกของผู้อื่น

ที่มา <https://bit.ly/3IjhgnQ>

นางรวย รับบทโดย ปานเลขา ว่านม่วง

เป็นตัวละครที่ไม่ไฝงผาง เจียบ ๆ เก็บตัว ในอดีตเคยรักกับผู้ใหญ่เขียน แต่เกิดเหตุที่ทำให้ได้มาอยู่กับกำนันเรื่อง

ที่มา <https://bit.ly/3ESz4dV>

จ้อย รับบทโดย พงศ์สิริ บันลือวงศ์

เจ้าพ่อเมืองมีนผู้หมายปองเรียมเป็นภรรยา เป็นตัวละครที่อารมณ์ร้อน เอาแต่ใจ เมื่ออยากได้อะไรต้องได้

ที่มา <https://bit.ly/3pQ2TFy>

เรียม รับบทโดย วรารุช โพธิ์ยิ้ม

พี่ชายของเรียม เป็นตัวละครที่มักทำตามคำสั่งของคนที่มีอำนาจเหนือกว่า

ที่มา <https://bit.ly/3pKytVe>

คุณหญิงทองคำเปลว รับบทโดย สินจัย เปล่งพานิช

เป็นตัวละครร้ายแต่มีปมเรื่องลูกสาวของตนที่เสียชีวิตไปแล้ว เมื่อเจอเรียมจึงอยากให้เรียมมาเป็นตัวแทนของลูกตนเอง

ที่มา <https://bit.ly/33jiKVr>

คุณสมชาย รับผิดชอบโดย ณัฏฐ์ เทพหัสติน ณ อยู่ธยา
เป็นตัวละครที่เข้ามาพัวพันและเป็นตัวแปรสำคัญต่อความรักของขวัญและเรียม

ที่มา <https://bit.ly/3oNKwSk>

รอด รับผิดชอบโดย ด.ช.บดินทร์ บางเสน
น้องชายของเรียม เป็นตัวละครที่นำข่าวคราวต่าง ๆ ของเรียมไปบอกขวัญ

ที่มา <https://bit.ly/3s1PLQw>
หลวงตา รับบทโดย กรุง ศรีวิไล
เป็นตัวละครที่ปฏิบัติธรรมอยู่ในศีลธรรมอันดี ไม่แบ่งฝักแบ่งฝ่าย

ภาคผนวก ค ประวัติหม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล

ที่มา <https://bit.ly/3dTEOlc>

หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล หรือที่นิยมเรียกกันว่า หม่อมน้อย (แท้จริงแล้วต้องเรียกว่า คุณน้อย) เกิดเมื่อปี พ.ศ. 2496 เป็นผู้กำกับภาพยนตร์ ผู้กำกับละครโทรทัศน์ และละครเวทีที่มีผลงานโดดเด่น แปลกใหม่ และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวคนหนึ่งของประเทศไทย ทั้งยังเป็นผู้เขียนบท และอาจารย์สอนวิชากำกับการแสดงและการแสดงในระดับสากล (Nangdee, ม.ป.ป.)

จากบทความที่ลงในเว็บไซต์ (Mixmagazine, 2553) กล่าวถึง หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล ว่าท่านคือเจ้าของรางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี ภาพยนตร์ยอดเยี่ยม ผู้กำกับยอดเยี่ยม และหลากหลายรางวัลที่ ตระหง่านอยู่บนตู้โชว์ เยื้องกำแพงคือหน้าากานานาชาติของลูกศิษย์แต่ละคนที่มีมอบเป็นของขวัญ บ่งบอกถึงสัญลักษณ์มนตรีมายา มีความหมายทางจิตใจ แม้เจ้าตัวจะห่างหายจากวงการภาพยนตร์ไปกว่า 10 ปี แต่ก็ยังโลดแล่นอยู่แวดวงละครตลอด 3 ปีให้หลัง เพราะหลงใหล การปฏิบัติธรรม วันนี้ท่านกลับมาอีกครั้งด้วยการรับหน้าที่อาจารย์พิเศษสอนศิลปะการแสดงให้แก่ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ รวมทั้งการสอนให้กับนักแสดงค่ายเอ็กแซ็กท์ของ คุณบอย ฤกษ์เกียรติ วีรวรรณ

ฟังดูเผิน ๆ อาจจะธรรมดาทั่วไป แต่หม่อมน้อยไม่ได้สอนให้ลูกศิษย์ปั้นหน้ายักษ์ บีบน้ำตา หยดตึง ๆ หรือตะเบ็งเสียง กรีดกรैयाกราดเป็นนางมารร้ายเพื่อให้รู้ว่าโมโห ทว่าท่านกลับสอนให้ลูกศิษย์ลูกหาสวดมนต์ นั่งสมาธิ เดินจงกรม ให้รู้ว่า ร่างกายคืออะไร รู้ว่าเรากำลังหายใจเข้า หายใจออก จะทำอะไรก็ให้รู้ตัว เป็นการเรียนรู้จากภายในเพื่อให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับภายนอก โดยนำวิถีพุทธ มาประยุกต์ใช้กับการแสดง เพื่อมุ่งไปสู่การเปลี่ยนลักษณะนิสัยของคน ๆ นั้น ให้มองโลกในความเป็นจริง เข้าใจตัวเองมากขึ้น เข้าใจคนรอบข้างมากขึ้น

โดยรวมคนที่ฝึกฝนด้วยยุทธวิธีนี้มักจะมีนิสัยเปลี่ยนไป จากใจร้อนก็ใจเย็นลง บางรายพึ่งยาเสพติด มีความสุขกับชีวิตขึ้น เหมือนการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ทั้งในเรื่องส่วนตัวและความก้าวหน้าของเขา

ในวัยเยาว์หม่อมน้อยชื่นชอบการวาดการ์ตูนและวาดภาพเป็นชีวิตจิตใจ ตั้งแต่เข้าโรงเรียนสาธิตประสานมิตร เมื่อโตขึ้นก็เริ่มสนใจประวัติศาสตร์ ปรัชญา ตรรกะ วรรณกรรม การวาดภาพแต่ละครึ่งจะออกมาเป็น สตอร์บอร์ด ออกมาเป็นฉาก ๆ คิดว่าตัวเองอยู่ในนั้นจริง ๆ อีกทั้งท่านยังชอบอ่านหนังสือเรื่อง สี่แผ่นดิน ชอบอ่านหนังสือของทมยันตี ฝ่ายท่านพ่อท่านแม่ก็ชอบดูภาพยนตร์ฝรั่งดี ๆ จึงพาเขาเข้าไปชมที่โรงภาพยนตร์เฉลิมเขตต์ เฉลิมไทย เฉลิมกรุง อยู่เป็นประจำ ทำให้เกิดการซึมซับในภาพยนตร์ต่างประเทศ ส่วนภาพยนตร์ไทยก็จะดูของเสด็จพระองค์ชายใหญ่และของท่านพระองค์ชายเล็ก ส่วนเมื่อเป็นวัยรุ่นได้ดูของ “เป๊ยก โปสเตอร์” “วิจิตร คุณาวุฒิ” และ ท่านม้วย (หม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล)

บนเส้นทางกำกับภาพยนตร์ของหม่อมน้อย ย่อมมีเสาหลักอันเป็นสถาบัน เป็นตักศิลาหล่อหลอม เป็นภาพยนตร์ที่ถ่ายทอดเรื่องราวละเอียดบรรจง แต่เรื่องที่เราคิดว่าใช่ อาจผิดคาดแบบหักมุม เมื่อได้อรรถาธิบาย “จะเรียกว่าผมจบจากสถาบันที่สอนภาพยนตร์ก็ไม่เชิง แต่ผมลาออกจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาศิลปะการละคร ตอนเรียนปี 4 ตอนนั้นราว ๆ ปี พ.ศ.2520 เพราะระหว่างที่เรียนอยู่ชั้นปีที่ 3 ผมออกมาทำหน้าที่กับคุณยุทธนา มุกดาสนิท ตอนนั้นยอมรับว่าติดลมมาก ทำต่อจากเรื่อง ‘ฝนเสนหา’ ก็จะมีเรื่อง ‘ชีวิตบัดซบ’ ผมก็ไปเขียนบท ไปแคสติ้งให้เขามั่นก็เลยใจแตก ถือว่าเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี “ผมออกมาทำหน้าที่ ไม่ได้ออกมาเพื่อทำจริง ๆ เพราะช่วงนั้นภาควิชาศิลปะการแสดง มีสอนการสร้างภาพยนตร์เหมือนกัน สอนทฤษฎีกับสอนวิจารณ์ ผมมีโอกาสไปทำหน้าที่เหมือนได้ไปเรียน แต่มันไม่มีภาคปฏิบัติ ฉะนั้นการออกไปของเรา จึงไปเพื่อการเรียนรู้จริง ๆ เพราะทางมหาวิทยาลัยตอนนั้นไม่มีการทำภาพยนตร์ พวกนิเทศศาสตร์ก็ไม่ได้เรียนเรื่องภาพยนตร์จริง ๆ แต่ของคณะศิลปะการละครที่ผมเรียนนั้นเขาสอน “ผมเรียนการกำกับการแสดงโดยตรงจากอาจารย์สไตน์ พนมโกมล ท่านเป็นหัวหน้าภาควิชา Dramatic Arts เป็นการเรียนตรงมาจริง ๆ ไม่ใช่การละครอย่างเดียว อาจารย์สไตน์ท่านจบปริญญาโท วิชาเอกการแสดง วิชาโทด้านภาพยนตร์ จากมหาวิทยาลัยยูซีแอลเอ ลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา ท่านเป็นรุ่นพี่ท่านม้วย (หม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล) และตัวท่านเองเป็นดารารายการโทรทัศน์ฮอลลีวู้ด เป็นคนไทยคนเดียวที่เป็นดารารายการโทรทัศน์สังกัดทเวนตี เซนจูรี ฟอกซ์

“ผมเข้าจุฬาฯ เรียนภาควิชาศิลปะการละคร ปี พ.ศ.2515 ถึงผมจะสนใจภาพยนตร์ แต่ผมก็เรียนการถ่ายภาพ เรียนทฤษฎีและการวิจารณ์ด้วย เมื่อเริ่มเรียนก็มุ่งโฟกัสไปทางการกำกับการแสดง มันยากมาก ไม่ใช่ใครจะเรียนก็เรียนได้ ใช้หลักสูตรต่างประเทศ ยุคนั้นสอนเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด เพราะไม่มีตำราภาษาไทย ที่ลาออกตอนนั้น ผมคิดอย่างเด็กทั้ง ๆ ที่ฟังดูมีเหตุผลนั่นคือ ตรีอปรเรียนไป 1 ปี เพื่อออกไปศึกษาภาพยนตร์ แลดูดี มีเหตุผลแต่ท่านพ่อก็รู้สึกเสียใจมาก รู้สึกได้ทันทีว่าอันนั้นเป็นบาปที่สุดในชีวิต เพราะตัวเราเป็นลูกคนเดียวที่เข้าจุฬาฯ ได้แล้วท่านพ่อเป็น

อาจารย์สอนที่จุฬาฯ ด้วย แต่ลูกชายดันมาลาออกปีสุดท้าย จำได้ว่าคนแรกที่ลาออกคือ จิตร ภูมิศักดิ์ คนที่สองชื่อ หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพ เทวกุล (หัวเราะ)

“จุดหักเหอีกอันหนึ่งช่วงนั้นได้ออกมาทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ‘เทพธิดาบาร์ 21’ เป็นละครมิวสิคัล หนึ่งเรื่องนี้มีอิทธิพลมาก ช่วงนั้นก็มีปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาเล็กน้อยเรื่องการบริหาร ผมก็เลยตัดสินใจลาออก

“ด้วยวุฒิภาวะยังไม่พอ เริ่มใจแตกบวกกับอึดใจว่าทำไมตัวเราเก่งจัง ทำงานกับดารารุ่นพ่อที่เคยเห็นเขาในหนังตอนเด็กๆ ทำงานกับสรรพพงษ์ ชาทรี กลายเป็นทุกคนฟังเรา เราอธิบายให้เขาฟัง เขาก็ชื่นชมเรา คนในวงการพวกตากล้องหรือใครต่อใครก็ชื่นชมกันหมด อายุยังน้อยแต่เป็นที่ยอมรับของคนในวงการ จึงถือได้ว่าประสบความสำเร็จเร็วเกินไป

“สมัยนั้นผมไม่เคยออกจากบ้านเลย ครอบครัวผมจะหัวโบราณ อนุรักษ์นิยมสุดขีด ผมเองก็ไม่เคยออกนอกกลุ่มนอกรทาง เมื่อออกมาโลกภายนอก ได้มาเห็นโลกมันกว้างใหญ่ เหมือนมาเจอโลกใหม่ การเรียนรู้เรื่องการดื่มเหล้า สูบบุหรี่ จึงเกิดขึ้นในช่วงนั้น ผมเป็นคนบ้าการทำงาน แต่ก่อนตอนเรียนหนังสืออายุ 18-19 ปี ก็ทำกิจกรรมของการละคร เช่น ตอกฉาก ติดโปสเตอร์ เดินตัวทำทุกอย่าง ชีวิตวัยรุ่นผมเลยหายไป

“นิสัยไม่ดีอีกอย่างหนึ่งของผมก็คือผมจะเลือกเรียนศิลปะการละครอย่างเดียวเท่านั้น อย่างอื่นไม่เรียน เช่น ภาษาบาลีไม่เรียนเลย พอเมื่อกาลเวลาผ่านมา 30-40 ปี จึงรู้ว่าเราทิ้งโอกาสที่ดีไป เมื่อมาศึกษาธรรมะ กว่าจะมารู้ตัวว่าตัวเองพลาด มันก็เนิ่นนานแล้ว ยังคิดอยู่เสมอว่าถ้าย้อนเวลาได้ เราคงจะเรียนหนังสืออย่างเดียว คงจะไม่ออกไปฝึกงาน ไปเรียนรู้ข้างนอกก่อนแล้วอันควรมีความรู้สักว่ามันเป็นความผิดพลาดครั้งแรกในชีวิตที่ทำ เขาวางหลักสูตร ทุกวิชามันดีหมด ทุกวิชาทำให้เรารอบรู้มาก อักษรศาสตร์ยุคนั้นเข้มข้นมาก ไม่ใช่มาเรียนเทคนิคหรือมาเรียนวิธีการกำกับวิธีการแสดง แต่ต้องมาเรียนเพื่อทำความเข้าใจในมนุษย์เพราะวิชาดารามาเป็นศาสตร์ที่เป็นศิลปะการเลียนแบบชนิดมนุษย์ ซึ่งต่อมาเป็นต้นกำเนิดของฟิล์ม ของภาพยนตร์และโทรทัศน์ที่ทำหน้าที่นี้แทน เราต้องเรียนวรรณกรรมชั้นดีของทั่วโลกทั้งหมด และเราต้องอ่านเอง เราจึงจะได้สิ่งที่ดีงามที่เขาถล่มกรองมาให้เรา มันจึง ทำให้เราซึมซับกับสิ่งที่เปี่ยมบทรของภาพยนตร์”

Nangdee (ม.ป.ป.) กล่าวว่า หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพมีผลงานเรื่องแรกคือ เพลงพิศวาส ของ สหมงคลฟิล์ม ที่ได้สร้างชื่อให้แก่ สินจัย เปล่งพานิช และในอีก 26 ปีต่อมา หม่อมหลวงพันธุ์เทวนพได้กลับมาร่วมงานกับสหมงคลฟิล์มอีกครั้งในการสร้างภาพยนตร์เรื่อง ชั่วฟ้าดินสลาย

ผลงานกำกับภาพยนตร์ของหม่อมหลวงพันธุ์เทวนพนับเป็นผลงานที่ยอดเยี่ยมและได้รับรางวัลหลายเรื่อง เช่น เพลงพิศวาส (2527), ช่างมันฉันไม่แคร์ (2529), ฉันทู้ชายณะยะ (2530), นางนวล (2530), เมื่อใจไว้ให้กันสักหน่อย (2532), ความรักไม่มีชื่อ (2533), มหัศจรรย์แห่งรัก (2538) และอันดากับฟ้าใส (2540)

ประวัติย่อผู้ทำวิจัย

ชื่อ นางสาวณัฐธัญญา รัตนภักดิ์
 วันเดือนปีเกิด 13 เมษายน 2543
 สถานที่เกิด อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 636 ม.5 ต.หนองจะบก อ.เมืองนครราชสีมา จ.นครราชสีมา 30000
 อีเมล 6180107104@nrru.ac.th
 ประวัติการศึกษา
 พ.ศ. 2561-ปัจจุบัน ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ
 นครราชสีมา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000

ชื่อ นายทักษ์ดนัย กายเมืองปัก
 วันเดือนปีเกิด 15 ธันวาคม 2542
 สถานที่เกิด อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 442 ม.12 ต.เมืองปัก อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา 30150
 อีเมล 6180107120@nrru.ac.th
 ประวัติการศึกษา
 พ.ศ. 2561-ปัจจุบัน ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ
 นครราชสีมา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000

Name Ms. Nattanicha Rattanaphakdee
 Date of Birth 13th April 2000
 Place of Birth Thap Khlo District, Phichit Province
 Current Address 636, Moo 5, Nong Chabok, Mueang Nakhon Ratchasima,
 Nakhon Ratchasima 30000
 E-mail 6180107104@nrru.ac.th

Educational Background
 2018 - Now Bachelor of Education program in Thai Nakhon
 Ratchasima Rajabhat University, Mueang, Nakhon
 Ratchasima

Name Mr.Thakdanai Kaimuangpak
 Date of Birth 15th December 1999
 Place of Birth Pakthongchai, Nakhon Ratchasima
 Current Address 442, Moo 12, Muangpak, Pakthongchai, Nakhon
 Ratchasima 30150
 E-mail 6180107120@nrru.ac.th

Educational Background
 2018 - Now Bachelor of Education program in Thai Nakhon
 Ratchasima Rajabhat University, Mueang, Nakhon
 Ratchasima

